

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

En Marinelæges dagbog

Titelvignet: Dyb tallerken fra engelsk fajancestel med motiver fra Dansk Vestindien: »South West view of the Town Charlotte Amalie«.

Forsats: Konstruktionstegning af »Fylla«, Rigsarkivet.

William E. Winstedt
En marinelæges dagbog
i Vestindien og
ved Østersøescadren

Ved Jørgen H. Barfod

Lademann

Indholdsfortegnelse

Indledning	7
Opholdet på St. Thomas	
12/1 til 19/2 1864	11
Tour til St. Domingo og Porto Rico	
19/2 til 20/3 1864	55
Hjemrejsen 20/3 til 21/4 1864	97
Hjemkomsten til Kjøbenhavn	
21/4 til 25/4 1864	115
Blokaden ved Swinemünde	
26/4 til 12/5 1864	119
Våbenhvilen	129
Besøget i Kjøbenhavn	
26/5 til 4/6 1864	136
Escadretjenesten 4/6 til 25/6 1864	142
Blokade ved Swinemünde II	
26/6 til 20/7 1864	150
Våbenhvilen II 20/7 –	161
Stiftelsen	189
1865	200
Noter	207

Indledning

I almindelighed forestiller vi os tiden omkring midten af forrige århundrede som en tid fyldt med „historiske“ begivenheder: eneældens afskaffelse i 1848, den første frie forfatning i 1849, Treårskrigen dramatiske begivenheder 1848-50, nationalliberalismens gennembrud med de store skandinaviske møder i 1850-erne, stridighederne om Slesvigs tilbørsforhold til Danmark og krigen 1864 med dens sejr og nederlag. Vi kan næppe synes andet end, at det må have været spændende at opleve alt dette.

I hvor stor udstrækning beskæftigede den almindelige borger sig imidlertid med disse forhold? Var man optaget af de begivenhedsrige år og forstod man, hvad der skete? Ja, om det kan dagbøger og tildels memoirer fortælle. Det kan dog næppe undre, at for de fleste var det, vi forstår ved store begivenheder, blot noget man noterede sig, for man havde alligevel ingen indflydelse på dem, og hvor „store“ begivenhederne var, fortalte historien først senere.

Unge var som i dag. Nogle bar naturligt nok været stærkt politisk engagerede, men for de fleste var dagens væsentligste begivenheder først og fremmest festligheder, venner, piger, mad og drikke. Således var det også med den unge nybagte læge William E. Wiinstedt, der i sin dagbog giver os et ganske usminket indtryk af dagligdagen med dens mange små og store sorger og glæder. Det er netop denne ligefremme bekendelse til dagbogen, der gør den til en del af kulturhistorien. Han har nok

Indledning

lige så fuldt som andre været påvirket af de hårde slag, der ramte landet, men til dagbogen betror han kun sine private bekendelser, og vi får derved et enestående indblik i dagens både muntre og mere ensformige forhold. Vi kan notere os datidens mere konventionelle omgangsformer og ikke mindst de helt andre forhold end nutidens, der var mellem den unge mand og den unge pige. Menneskenes historie er også politik, arkitektur, kunst, musik, bøger og meget andet mere eller mindre båndgribeligt, men menneskene, deres handlinger, følelser og tanker sætter sig kun vanskeligt spor undtagen netop i breve og dagbøger.

Wiinstedt var deltager i to spændende tildragelser. Dels kom han som ung skibslæge på togt til vor sidste tropekoloni i Vestindien, og dels var han ombord i et af vore orlogsskibe under krigen i 1864. Begge dele er vel begivenheder, der ud fra en nutidig betragtning er af historisk interesse, men alligevel er det dagliglivets forhold, der optager ham mest, og derved kommer vi på en måde om bag kulisserne.

Enbver kan så stille sig selv spørgsmålet, om hvad der er væsentligst. Er det den politiske historie med dens krige og kriser, eller er det historien om menneskets dagligdag til forskellige tider? Her læser vi om hverdagen.

William Enoch Wiinstedt var født den 3. januar 1838 i København. Hans far var bandskemager Johan Peter Wiinstedt og hans mor Jacobine Caroline født Jacobsen. Den 25. januar 1863 blev han kandidat og den 8. februar samme år blev han indkaldt som underlæge i søværnet og som sådan blev han udkommanderet med skruefregatten FYLLA, der skulle til Vestindien.

Danmark havde i de store dage, da det var en betydningsfuld sømagt i Europa, erobret sig handelsstationer eller kolonier i Asien, Afrika og Amerika. I Ostindien oprettedes adskillige

Indledning

bandelsstationer, der i 1700-tallet gav Danmark store indtægter, men krigen med England i 1807-14 ødelagde bandelen, og i 1845 solgtes de sidste bandelsstationer her til England. I Afrika havde Danmark sat sig fast på Guineakysten, hvorfra man hentede elfenben og slaver, men også her blev forholdene ugunstige for den danske bandel i 1800-tallet, og i 1850 solgtes kolonien til England. I dag kan man endnu se den gamle fæstning Christiansborg anvendt af staten Ghana. Tilbage af de danske tropekolonier var i 1863 kun øerne i Vestindien.

De tre hovedøer var St. Thomas, der erobredes 1666, St. Jan, der blev besat af danskerne i 1684, og endelig den største af øerne, St. Croix, der i 1733 blev købt af Frankrig. Også disse besiddelser havde haft deres storbedstid i 1700-tallet, men medens de øvrige bandelsstationer og kolonier i Asien og Afrika ikke havde kunnet klare sig i konkurrencen efter krigen med England, var forholdene anderledes for de dansk-vestindiske øer. Her var der sket en egentlig europæisk kolonisation, og befolkningen i plantagerne havde brug for de varer, som danske skibe kunne bringe dem, ligesom Danmark havde brug for de produkter, som kunne frembringes på øerne. Desuden gav også transitbandelen på øerne beskæftigelse til mange, så øerne fik en ny opblomstring efter 1814.

I 1848, da frihedsfaklen flammede over Europa med revolutioner i mange lande, kom det også til en slaveopstand, som mange gange tidligere, på de dansk-vestindiske øer. Danmark havde været et af de første lande, der havde forbudt slavebandelen, men det blev et af de sidste, der nu tvunget af oprøret afskaffede slaveriet. England havde således forbudt slaveri i alle sine besiddelser i 1833. På de dansk-vestindiske øer var der dengang en befolkning på omkring 40.000 indbyggere, hvoraf de ca. 21.000 var slaver.

Naturligvis gav det problemer med en frigivelse af slaverne

Indledning

på denne måde fra den ene dag til den anden uden forberedelser. Negrene skulle nu selv ordne alle deres forhold og deres arbejdsforhold og evt. skifte erhverv, som det passede dem. Det var en broget overgangstid, der også kom til at påvirke de nykårne politikere i København. Nogle af dem fremkom således med tanker om også at sælge disse øer, som de andre kolonier var blevet solgt, men det vestindiske kolonialråd udtalte beroligende i 1852 sin overbevisning om, at ingen fremtidig dansk regering ville kunne tænke sig at gøre 40.000 danske statsborgere til genstand for køb eller salg.

Hvert år sendtes danske orlogsskibe til øerne for at vise flaget, yde beskyttelse mod sørøvere og iøvrigt for at stå til rådighed for guvernøren. Særlig påkrævet og ønskelig var naturligvis en sådan optræden efter at den amerikanske borgerkrig var udbrudt i 1861.

William Enoch Wiinstedts dagbog, der gengives på de følgende sider, er en torso. Dagbogens beskrivelse af togtets første del er ikke kendt, og vi springer således ind i den midt under FYLLAS ophold ved de vestindiske øer. De fire afsnit fra togtet, der gengives, er i manuskriptet mærket E-H, medens de fire foregående A-D sandsynligvis har behandlet sejladsen til øerne og mellem øerne. Der er dog berved ikke gået nogen sammenhæng tabt i skildringen. Fra første side i det bevarede fragment føres man ind i livet ombord og på øerne uden egentlig at savne de foregående sider. Dagbogen, der gengives ordret, begynder på St. Thomas i februar 1864.

Opholdet ved St. Thomas den 12/1 til 19/2 1864

Den 3. oktober 1863 fik kaptajnløjtnant E. Krieger som chef for skruefregatten FYLLA sin ordre for togtet til Vestindien, hvori det bl. a. hed: „Skonnertens ophold ved de dansk-vestindiske øer bar til hensigt i almindelighed at bidrage til overholdelsen af ro og orden og at yde guvernementet assistance, hvor det behøves samt specielt at opretholde og beskytte de dansk-vestindiske besiddelsers neutralitet, der muligen kan blive truet ved den mellem de nordlige og sydlige stater i Nordamerika herskende krig. Hvis kapere måtte blive udrustede, navnlig af de sydlige stater, er det sandsynligt, at de vil søge tilhold ved vore vestindiske øer og efter de ejendommelige forhold formodentlig især ved St. Thomas enten for at forsyne sig med provisioner, kul, vand etc. eller for at indbringe priser, eller vel endog for der at sælge priser eller ladninger. Som guvernøren underlagt, vil De selvfølgelig have at handle i overensstemmelse med de anskuelser, han meddeler Dem.”

Umiddelbart efter afsejlede FYLLA. Ombord var som skibslæge William Winstedt samt de tre løjtnanter Schmidt, Bærentzen og C. A. Garde og proviantsforvalter og skibssekretær T. Beck. Den 21. november nåedes Vestindien, og den 1. december ankom med pakken EUROPA guvernøren over de vestindiske besiddelser, der havde været i Danmark for at forhandle om en ny administration af øerne. Han medbragte efterretningen om Frederik den Syvendes død. Dagen efter blev FYLLAs chef taget i

Opboldet på St. Thomas

ed til Christian den Niende, hvorefter han tog skonnertens besætning i ed.

FYLLA gjorde nogle togter i de omliggende farvande og i midten af januar 1864, da Wiinsteds dagbog begynder lå FYLLA ved St. Thomas.

Det var med et tungt Hjerte, at jeg denne Gang forlod St. Croix. Jeg havde nu netop levet mig ind i Forholdene, havde Bekjendte nok at fordrive Tiden hos og var vel seet, hvor jeg kom paa Grund af den Kunzenske Affaire. Hvad der endydermere bandt mig til Basinet var de forskellige Damebekjendtskaber, jeg havde gjort. Først og fremmest dvæler Tanken ved Miss Brower, denne blomstrende Kvinde med sine physiske Yndigheder og sin livlige Aand. Da Major Magens kom ombord for at seile med os over til St. Thomas, tog han mig til Siden og sagde til mig med et polisk Smil: „Jeg har en Hilsen til Dem fra den unge Dame, der bad Dem om at besøge sig, naar De kom til Basinet igjen –” Det vil blive en farlig Situation for mig at komme i dette Hus; allerede ved sidste Møde vare vore Hænder hinanden nær, og jeg er overbevist om, at hun ikke vilde have trukket sine tilbage, hvis mine vare komne i Berøring med hendes. Og nu Frøk. Bahnsberg, som jeg sagde en saare smuk Compliment paa Frøk. Vorsbergs Bekostning? Skulde hun virkelig ganske kunne glemme denne pikante lille Begivenhed, denne Seir, hun vandt over sin Veninde? Mit næste Ophold i Basinet synes saaledes at love en Del, men det er et Spørgsmaal om det vil holde saa meget; en ubehagelig Ting er allerede skeet og det er Dr. Hansens Ankomst med Gerson. Det er en Rival, en Hane mer i Kurven.

Opboldet på St. Thomas

„Fylla” i Københavns havn. Orlogsmuseet.

Jeg skulde nu til at see, hvorledes det egentligen gaaer her paa St. Thomas; om Byttet virkelig er saa meget daarlignere! Jeg kan dertil endnu kun svare ja, hidtil har det været daarlignere, men det lover mere for Fremtiden.

Vi seilede herover den 12. om Morgenen Kl. 7 medhavende som Passagerer Mogens og Neldrup. Den første underholdt mig med temlig kjedelige Historier fra sine Krigerdage, den anden var stadigen søsyg. Majoren var i sin Tjeneste Capitain, men da han blev forbigaaet, tog han sin Afsked som Major og fik en Ansettelse herovre som Fuldmægtig ved Gouvernementet. Han lader ikke til at være noget godt Hoved,

Opbødet på St. Thomas

men meget skikkelig og omgængelig, og har som det synes, specielt kastet sin Kjærlighed paa mig.

Denne Dag havde jeg meget travlt, da jeg skulde slutte min Correspondence til Hjemmet. Jeg skrev til Emma saaledes som hun havde bedet mig om, jeg skrev alvorligt og sandt, det vil sige, jeg beskrev hende min hele Tilstand, og den var netop i de Dage mer end almindelig tilfredsstillende; jeg begyndte mit Brev saaledes: De ønsker at jeg skal skrive alvorligt, men hvor kan De forlange det af en Beruset; jeg beskrev hende den Række af Fornøielser, jeg gjenlevede og talte lidt om Kunzens Kur og dens Følger og i Slutningen udbad jeg mig Efterretninger om Fanny Kehlet, hvilke skulde tjene som Værn mod Damerne herovre. I samme Convolut sendte jeg Brev til Dahl og Tønder; de blev temlig indholdsløse og kun beregnede paa at skaffe mig Svar fra dem.

I de første Par Dage passerede der meget lidt, som kan have Interesse for Nutid eller Fremtid. Jeg traf Dr. Borck og besøgte i Forening med ham Dr. Erichsen, der var falden og havde brækket Benet. (crus). Omstændighederne herved var noget dunkle, men det synes næsten som om Erichsen selv har havt nogen Skyld i sin Ulykke, da han vilde forcere sin Hest opad en Trappe, og da den blev kjed af det, sprang den tilbage og kastede ham af. De gode Doct. Freslo og Cornal synes ikke at kunne behandle Frakturer, de lagde ham strax i en Klisterbandage, og da han ikke kunde udholde denne, lode de Benet ligge ganske frit, i hvilken ynkelige Tilstand Borck fandt ham, da han kom op at besøge ham som „Ven”. Han skaffede en Maskine fra Hospitalet og fik Benet derved holdt i Situs. —

Opholdet på St. Thomas

Jeg var en Aften hos Jacobsen, hvor jeg som sædvanlig blev meget venlig modtaget, dog forekommer det mig stadigt, at Jacobsen ikke rigtigt synes om mig; jeg kan ikke angive nogen bestemt Handling eller noget bestemt Ord, der tyder der paa; men der er Noget i hans hele Væsen og Optræden, som ligefrem støder mig fra ham, og netop det Modsatte synes jeg at finde hos Fruen; hun har altid et Smil og lidt Sukkergodt til mig og det forekommer mig undertiden som om hun mere lægge Baand paa sin Venlighed imod mig; men rimeligvis tager jeg Feil der. Bærentsen er meget indtagen i hende, men jeg tror ikke, det Omvendte er Tilfældet. Jeg søger imidlertid at komme der saa lidt som muligt, idet jeg mindes mit Valgsprog: at søge sin Styrke i sin Svaghed. –

29-1. Jeg har kun nogle Øieblikke tilovers før Bordet, men jeg vil dog skrive, for at mindes det Øieblik, som vist ikke vil komme, det Øieblik, da jeg modtog 200 Piastre for eet Lægebesøg. Og hvor lidt har jeg egentligen gjort for disse Penge, for ikke at sige slet Intet? De Penge er let fortjente og det gjælder nu at holde fast paa dem, for at de kunne hjælpe mig til at udvikle mig i mit Kald. Hvad vilde de ikke sige hjemme, om jeg havde berettet Dem, at jeg har faaet 375 Rdl for eet Sygebesøg, de kunne derved let danne sig et forkert Begreb om Situationen. Ganske ordentlig fandt jeg Knutsen havde betalt, da han gav mig 200 Piastre for at have frelst hans Liv, men nu dette? Imidlertid maa jeg erindre at Eriksen har henvendt sig til Bork og denne har angivet 200 Piastre som en passende Sum.

Men jeg vil ikke foregribe den chronologiske Orden

og stiller mig i Tiden tilbage før den 19de. Netop den første Løverdags førte Tikjøb mig op til Familien Kehlet, som jeg havde gjort et flygtigt Bekjendtskab med under vor korte Visit. Den Aften var det Løverdags, det vil sige det var Sabbath og der var Selskab; men dette gefalt mig ikke rigtigt; det bestod i Hovedsagen af nogle opløbne næsvise Jødecommisser og ingen fremmede Damer, Frøknerne var ikke ganske unge, derfor ikke ganske skye eller bly; den ene bad mig om mit Portrait, den anden blev syg af en meget underlig Sygdom, hvortil den anden Søster angav som Grund: den Enes Død er den Andens Brød, det vil sige altsaa, et hysterisk Anfald fremkaldt af Jalousi. De Danske, der vare tilstede, udgjorde en mindre anseet Klika, hvis hele Liv bedst forstaaes, naar man erindrer, at de have søgt Vestindien som Nødhavn, som sidste Tilflugtsted. Dertil regner jeg Berggren, Eigbert og Tikjøb; de ere heller ikke velsete i de bedre Kredse. Der blev musiceret instrumentaler et vocaliter efter en stor Maalestok; man opførte en Tercet af Il Trovatore, men den mislykkedes, hvilket den smukke Frue Pereira tog sig meget nær. — Hvad der gjorde, at jeg ikke morede mig, var fornemmelig de daarlige Efterretninger, jeg havde modtaget med Paketten; Holsten var besat, Ministeriet Hall gaaet af og der var intet Brev til mig; Efterretningerne vare saa overraskende, at man behøvede flere Dage til at fatte sig i. —

Forhistorien var kort fortalt, at den danske konge, der tillige var bertug i både det tyske bertugdømme Holsten og det danske Slesvig netop skulle til at underskrive den såkaldte novemberforfatning, der indlemmede Slesvig i Danmark, da han to dage efter dens vedtagelse døde den 15. november 1863. Bismarck,

Opholdet på St. Thomas

der vel nok tidligere var blevet bekendt med dens udarbejdelse, og ikke tidligere havde gjort indsigelse, erklærede imidlertid nu, at forfatningen stred mod Londonaftalerne af 1851-52. Den nye konge, Christian IX, var imod at underskrive forfatningen, da både Rusland og Frankrig rddede til en udsættelse, men den 18. november måtte kongen presset af ministeriet underskrive.

Ministeriet Hall nærde en stærk tiltro til den skandinavisisme, der havde præget 1850-erne, men det viste sig, at denne folkelige bevægelse ikke kunne overvinde myndighedernes realisme, idet regeringen for Sverige-Norge den 2. december afslog at indgå en alliancetraktat med Danmark. Bismarck krævede nu forfatningen suspenderet, men Hall afslog, og under stærkt politisk pres besluttede han endelig den 23. december at træde tilbage. Dagen efter rykkede imidlertid sachsiske og hannoveranske tropper fra Det nordtyske Forbund ind og besatte Holsten.

En anden familie jeg gjorde Bekjendtskab med var Procurator Gads. Jeg havde under mit forrige Ophold kun hilst flygtigt paa dem paa Stakemans Bal; nu modtog jeg en Invitation til at tilbringe en Aften der og saa skred Bekjendtskabet siden. Jeg var en Ridetour med Sønnen en Aften i Maaneskin og havde faaet en ypperlig Hest; Denne Tour behagede mig meget; næste Dag red jeg paa hans Hest opad Bjergene til Louisenhøj og nød Udsigten derfra. Jeg var endvidere engang til Middag og morede mig meget godt, ja man var saa tilfreds med mig, at Sønnen forærede mig en hel Del Stereoskopbilleder af St. Thomas; og jeg blev opfordret til at komme igjen.

10-2. Jeg vil iaften skrive, men kun om een Ting, kun om

Opholdet på St. Thomas

min Tour og mit Ophold paa Crabbe Island. Tiden har været saa optaget, at det ikke har været mig muligt at skrive og det synes som om Slutningen af Opholdet ved St. Thomas kunde komme til at opveie Opholdet ved St. Croix. Men jeg vil nu hellige et special Afsnit til Opholdet paa Crabbe Island.

Udflugt til Krabbe Island 23/1 – og – 7/2

Den 22 Januar var jeg til Middag hos Gouvernør Rothe. Denne var i og for sig ikke videre mærkelig og udmærkede sig hverken ved sine gode Retter eller udvalgte Selskab, men derimod ved en uventet Begyndelse og Ende, den fik. Begyndelsen var den, at den unge Eriksen kom og spurgte om Skibet ikke vilde gaae ned til Crabbe Island, da hans Compagnon var bleven pludselig meget syg, som det syntes af et incarceret Hernie. Imidlertid kunde Capitainen først afgaae den næste Morgen og E. henvendte sig derfor til Borck, som var villig til at afgaae samme Aften, men vilde have mig med for at være med, hvis der skulde foretages Operation.

Kl 8½ gik vi ombord i en lille Slup; hvilken ussel Leilighed; man kunde kun holde sig paa eet Sted, og der maatte man rolig tage mod Byger og Søer. Fru Monsanto laa i en Slags Køie paa Dækket og var søsyg og ligeoverfor laa Monsanto Broderen i en anden og var ikke ganske rask. Borck holdt sig som en tapper Helt og efter at have nydt noget Oxetunge og en stærk Kop Kaffe var han fuldkommen kvik; men heldigt gik det for mig, først var jeg nær bleven slagen ihjel af Bommen der gik over mig, uden at jeg vidste det og ikke var en

Opholdet på St. Thomas

Halvtomme fra mit Hoved; der næst blev jeg søsyg, veritabelt søsyg og maatte offre til Neptunus udover Rælingen; der gik min Sømandsære fløiten.

Naa, vi naaede da Vreques skjøndt først efter 5 Timers ugunstig Seilads og i den mørke Nat omtrent Kl. 3 slap vi iland paa dette underlige Sted, hvor Baaden maatte skures op i Sandet og Damerne maatte bæres iland. Men endnu var der langt fra Monsanto og mørkt var det, og regnet havde det og ubanet var Veien og slibrig var Jordbunden. Snart begyndte Borck at give sig, det var for meget for hans gamle Ben, navnlig kneb det, naar vi skulle over Aerne og gennem Vandløbene og dog, vare vi ikke bliven vaade før, vare vi bleven det af den stærke Dug, der var falden. Endelig naaede vi nogle simple lavtliggende Træhuse; de laa ganske kjønt tæt ved en lille Aas Udløb i Havet, men havde en god Udsigt over Havnen ved Vreques.

Vi besøgte den Syge og kom til det Resultat, at det var et Noli me tangere og at vi Intet kunde udrette; vi ville nu kun oppebie Dokt. Montralles Ankomst. Mærkeligt nok er Crabbe Island den Ø, hvor Lanzen i sin Tid tænkte paa at nedsætte sig og den dengang omtalte mindre ansete franske Læge var netop Montralle. Imidlertid toge vi os først en Lur paa en efter spansk-creolsk Vis indrettet Seng nemlig et Stykke Tøi udspændt mellem 2 Stykker Træ; derover var udbredt et Lagen og et andet fik man over sig dermed var hele Sengen redt.

Det var nærvædet at føles koldt, men ved Hjælp af min gamle Overfrakke sov jeg godt. Hvad jeg høit priste var en deilig Mælk, jeg fik og som jeg ikke havde smagt Magen til i Vestindien. Kort efter vi vare staaede op om Morgenen kom Hr Montralle en endnu ung og livlig

Mand, der ledsagede sin Tale med mange Bevægelser især af Skulderpartiet, idet han samtidig søgte med Ord at give den et videnskabeligt Sving; men et Men var der ved ham og det var, at hans Næse talte noget om at han drak. Han udviklede for os, hvorledes han havde behandlet Tilfældet og vi gav ham vort Bifald, thi han syntes at have handlet fuldkomment rigtigt.

Foruden de allerede omtalte Personer, fandtes her en Søn af Monsanto, som imidlertid ikke tiltalte mig videre, da han lignede en tydsk Jøde; og hans Kone var endnu værre; hun var en Hannoveraner og lignede et offentligt Fruentimmer. Men den skønneste Skat, som Huset skulde, det var den unge Kone paa Plantagen, Donna Petra Bendtes (Fødenavn) Abøs. Hendes Mand var for Øieblikket paa Puerto Rico og hun var følgelig Eneherskende paa den lille Plantage. Hun var ikke længer ung, nemlig 26, hun var gift og havde en lille Søn, og dog var hun saa nydelig, at hun overgik Alt, hvad jeg har seet her i Vestindien. Hun kunde maaske nærmest sammenlignes med Pepita og som hos hin var ogsaa hos denne Øinene det predominerende. Jeg glemmer hende ikke let, naar hun traadte ind i Stuen og idet Blikkene mødtes, at hun smilte venligt; hvor klædte dette hende ikke yndigt, saa selv gamle Borck's Hjerter kom ikog. Hun havde stadigen meget travlt og det viste sig snart, at det var med at lave Frokost; længe maatte vi vente, men til Gjengjæld blev Frokosten ogsaa meget god. Jeg fik Plads ved Siden af hende og paa min anden Side sad Borck, min Tolk. Hvor hun tog sig nydelig ud her ved Bordet og det var især naar hun talte, at hendes smukke Væsen traadte rigtigt frem. Jeg drak Vin og saa paa hendes Øine og blev berust og hun mærkede det og lod

Borck sigte mig, at jeg ikke skulde drikke saa meget Vermout, en italiensk Vin, der smagte mig godt. Frokosten var anrettet efter spansk luxuriøs Maade. Først fik man Suppe og derefter Fisk, Steg o.s.v. og endelig en characteristisk Bagværk, som ikke smagte videre godt. Efter at have nydt dette herlige Maaltid var Stemningen meget oprømt og jeg søgte forgjæves at see Donna Petra, hun viste sig ikke.

Først da FYLLA viste sig i Havnen og stolt seilede hen ad den blaa Havflade, fandt jeg hende ude paa Verandaaen; jeg viste hende FYLLA, idet jeg lagde Haaanden paa Hjertet og hun smilte til mig. Det blev bestemt, at jeg skulde ride ind til Byen og der indhente nøiere Underretning om Afreisen; men jeg kom ikke saa langt, da jeg lige ved Byen mødte en Cavalcade bestaaende af den spanske Gouvernør, Kapitainen, Politimesteren, Benites og saa vidt jeg erindrer endnu et Par Andre. Jeg red følgelig tilbage med dem og endnu en Gang havde jeg Leilighed til at see og beundre min Skjønhed. Jeg var imidlertid ikke den eneste, der beundrede hende, det samme gjorde Kapitainen og Zeuthen-Bang og denne sidste brugte en halv Time til at drikke et Glas Øl, da han faldt ganske i Staver ved at see paa hende.

Efter at have faaet endnu et af hendes milde deilige Smil, tog jeg Afsked og hun sagde nogle Ord, som klang som Musik i mine Øren og som i Oversættelse af Borck lyder saaledes: det vilde have glædet hende, om mit Ophold havde været længere. Hel traurig vendte jeg tilbage med Cavalcaden ad den nu snart kjendte Vei og ikke ganske kunde det trøste mig, at Guvernøren bød os ind i sit Hus og trakterede med Champagne. Derefter gik de andre op at bese Fortet, medens Borck og jeg gik

med Montralle til Hospitalet, som var meget lille, men ganske net og til Montralle, hvor vi bleve præsenterede for en ganske net Kone, hendes Fader og 3 smaa kjønne Børn. Ved et flygtigt Øiekast tog det sig Alt meget hyggeligt og net ud, og det faldt mig netop ind, at det maaske ikke var saa galt at starte sig et lille Hjem i en Udkant af Verden. Efter at have taget pænt Afsked paa den sandede Strandbred med Øens Beboere, gik vi atter ombord og havde en ganske deilig Seiltour i det smukke Maaneskin. —

Dette mit første Besøg paa Crabbe Island gav mig Blod paa Tanden og det var med stor Glæde jeg hørte, at der var kommen en Indbydelse fra Øen til os; ifølge hvilken vi skulde møde der nede Løverdagen d. 7 og tilbringe 2 Dage i Festiviteter. Endvidere blev det bestemt, at vi skulde tage Monsanto med os tilbage. Der kom imidlertid en Mand iveien med en Slæde, i Skikkelse af en svensk Corvet »GEFLE«, den af St Thomas Beboere længselsfuldt ventede, og som man forberedte sig til at modtage paa en splendid Maade. Den kom om Fredagen og vi kunde derfor ikke komme afsted før Søndagmorgen, hvilket vistnok har været til stor Skade for min Sorg, da Tiden i og for sig har saa meget at sige i en affaire D'amour.

Søndagmorgen Kl. 8 lettede vi altsaa fra St. Thomæ Havn medhavende Gouvernør Rothe; Politimester Zeuthen-Bang, den unge William Eriksen, Lieutenant. (Zuchein) og Arbo, Branddirektør Cobs og Josephé Tidangnet, en ung Mand, der efterlod sit Kort i mit Kahyt til Gjengæld, fordi han havde benyttet den en Aften. Hvorledes Seiladsen gik, veed jeg egentligen ikke, da jeg efter Middagsgildet for Svenskerne ombord ikke be-

Opholdet på St. Thomas

Frederikssted på St. Croix, akvarel af H. G. Thorsøe ca. 1820.
Handels- & Søfartsmuseet.

fandt mig rigtig vel og først viste mig paa Dækket, da vi var udenfor byen Isabel Secunda. Gjæsterne omringede mig og spurgte deltagende til mit Befindende saavel psychisk som somatisk. Heldigvis var der ikke Tid til lang Forklaring, man gik i Baaden, efter at en Baad fra Land havde bragt officielle Invitationer til Gjæsterne og Officiererne.

En Mængde Mennesker vare forsamlede i Byen og en Del af dem modtog os allerede ved Strandbredden. Vi gik i en Slags Procession op igjennem Byen og glædede os ved at see den smukke Udsmykning med Guirlander og Blomster. Man hilste paa den nye Gouvernør, en lille meget forekommende Mand, og i en Hast blev der skaffet nogle Heste, hvorpaa Gouvernørerne, Eriksen, Arbo og jeg rede ud at besøge Monsanto. Atter red jeg

hen ad den bekjendte daarlige Vei med sine steile Bakker ned mod de snevre Aaløb, sine smaa frodige Græsletter, hvorpaa Hestne strax af gammel Vane satte i Galop, og som af og til afbrødes af smaa Partier med Træer og Buske, som dog intetsteds dannede sammenhængende Skov. Vi fandt Monsanto betydeligt bedre end sidst og fast opsat paa at tage med os tilbage Mandagmorgen; vi fandt hans Kone, hans Søn og dennes Kone, de samme trivielle Mennesker som sidst af, men vi fandt ikke, hvad vi søgte nemlig Donna Petra; forgjæves trak Rothe mig tilside og spurgte efter hende, jeg ser hende intetsteds. Endelig vovede jeg at spørge den unge Kone derom og fik da den bedrøvelige Efterretning, at hun siden igaaraftes havde været inde i Byen for at deltage i Festlighederne. Det var et forgjæves Ridt, men jeg vandt dog Vished om, at hun kom med til Ballet om Aftenen.

Ved Tilbagekomsten bleve vi førte hen til den forrige Gouvernementsbolig hvor Montralle arrangerede en god Frokost for os; her beundrede vi Festens Ophav, nemlig Dronningen af Spaniens Portrait, et pent og net Kobberstik i en forgyldt Ramme og ved Siden deraf hendes Gemal; hun en Typus paa Sandselighed, han en ren Ubetydelighed. – Lidt efter førte Arbo mig ind i Sideværelset og viste mig her min Gjenstand, men hun vilde ikke se mig, da hun endnu var i sin Formiddagsdragt.

Frokosten gik meget muntert og lignede mere en Middag end en Frokost. Arbo lovede mig at hjælpe mig til at opnaa alt, hvad jeg kunde ønske mig hos den Skjønne, men det var langt fra han holdt Ord; Eriksen var af den Mening, at det maatte kunne opnaaes og vi

toge nogle Glas sammen i den Anledning. Jeg drak endvidere med Montralle og med Præsten; denne sidste havde et underligt skulende Udseende og lignede ret en Ulv i Faareklæder; dog forsikkrede man, at han var en ret brav Karl. Efter Bordet begyndte jeg at ville tale Latin med ham, men uagtet det var meget simple Ting, jeg opvartede med, kunde han aldeles ikke forstaae mig og jeg stod som Triumfator paa Kamppladsen.

Efter Frokosten viste Donna Petra sig – og hun var smukkere end sidst. Hun var iført en sort Silkekjole, der ret udhævede hendes deilige Figur, og ingenlunde kunde blænde hendes tindrende Øine. Jeg gav hende Haanden og fik et venligt Smil, ja jeg gik saa vidt, at jeg engagerede hende til den første Dands. Længe varede Conversationen ikke. Heste stode opsadlede udenfor og nu skulde vi atter ud at ride; jeg fik en god lille Perser og to Gange red jeg forbi Verandaen for at hilse paa min Herskerinde; derefter gik det rask afsted, over Stok og Sten; i Begyndelsen vare vi vel samlede, men vi havde drukket for megen Champagne til at kunne danne nogen ordentlig Cavalkade; det kom nemlig an paa, hvem der kunde være forrest og jeg vilde ikke være den sidste; Følgen var, at det gik i Galop hele Tiden og det vedblev det med baade frem og tilbage; det vil sige vi tilbagelagde et Stykke Vei som fra Kjøbenhavn til Frederiksberg i fuld Galop og det uden at faae min Ende ruineret, ja jeg beundrede mig selv eller rettere sagt min Hest, da det var den, jeg maatte takke for, at jeg slap helskindet derfra. Naa, Benites, Monsanto's Forvalter og min Gjenstands smukke Broder, samt Arbo, Garde, Tidangnet og jeg naaede ud til Monsanto's smukke Plantage Resolution hvor vi fik Lov at hvile os lidt.

Opholdet på St. Thomas

Hovedbygningen var meget net udstyret, blandt andet fandtes et smukt Fortepiano, skjøndt at Bygningerne endnu ikke vare færdige. Stemningen var meget munter og endnu muntre blev den, da Champagneflaskerne knaldede og vi nøde Indholdet af Ølglas. Lidt efter ankom Gouvernøren og Eriksen og vi gik da ned at bese Værkerne nærmere. Man var allerede begyndt at levere Sukker og en stor Dampmaskine skulde snart sættes i Virksomhed.

Hvorledes det Alt tog sig ud mindes jeg ikke ret mere, thi min Hjerne var meget omtaaget og jeg modtog derfor med Glæde et Tilbud af Arbo om at tage hjem strax, for at gaae ombord og tage lidt Hvil inden Ballet. Vi rede derfor bort i al Stilhed og atter gik det i Galop tilbage; vi kom forbi en stor Samling af Mennesker, der morede sig med Hanekamp. Arbo forestillede mig for den forsamlede Mængde som Kapitainen fra det danske Krigsskib og bad dem om snarest muligt at lade Kampen begynde, da Kapitainen havde megen Hast; det lykkedes imidlertid ikke at faae Hanerne i Kamp; de nøiedes med at gale og blive røde i Hovedet og det gjorde de allerede medens de sade under deres Herres Arm. Man morede sig her ogsaa paa andre Maader; blandt andet havde en trukket en Abehud over nogle Tremmer og dette Stativ bar han paa Hovedet og foer dermed frem blandt Mængden, i Særdeleshed, hvor der vare Ryttere forsamlede, da Hestene derved bleve sky og for vildt omkring. For at forhøie Nydelsen havde han gjort Halen meget lang, saa at den slæbte i Snavset og ved nu at gjøre nogle raske Svingninger kunde det lykkes ham at faa den op i Ansigtet paa de Tilstedeværende.

Opholdet på St. Thomas

Tiden var kort og vi maatte skynde os; vi afgave vore Heste til nogle tjenstvillige Aander ved Stranden og gik ombord for at blive omklædte, da vi vare forfærdeligt tilsmudsede af det voldsomme Ridt og de vaade Veie. Hvor kort Hvilen end var, vederkvægede den dog en Del og hel forfriskede gik vi iland da Klokken var otte. Byen var illumineret; dette vilde vel ikke sige meget med disse spredt liggende Huse, men man gjorde hvad man kunde, ja vel endog endnu mere, da man hist og her afbrændte Troldkjællinger og Frøer.

Da vi kom op til Balsalen var desværre Dineren ikke forbi endnu og inden den var forbi kom Montralle ud og hentede mig ind, hvorved jeg fik Lejlighed til at drikke et Glas med Donna Petra. Da Taflet var hævet, gik Damerne ind i Salen og min Gjenstand blev snart omringet af en Flok Beundrere, saa at det blev vanskeligt for mig at nærme mig. Der var først og fremmest William Eriksen; han var Tolk for Alle og maaske Tolk for sig selv; dernæst Gouvernøren og Kapitainen, der hver talte lidt Spansk, dernæst Zeuthen-Bang og jeg, som vare stumme Personer. Men hvad jeg ikke kunde sige med Ord, det søgte jeg at udtrykke med Øinene og maaske netop derfor turde hun ikke saa ofte vexle Blik med mig, som jeg kunde ønske. Jeg fik strax Fingre i en af hendes Vifter – hun var saa betænksom, at have to med sig – og den blev mig senere formelt skjænket gennem Tolken.

For den øvrige Del af Aftenen veg jeg næsten ikke fra hendes Side eller idetmindste Synskreds og jeg søgte at erhverve mig saa mange Dandse som muligt, hvilket bedre lykkedes mod Slutningen end i Begyndelsen. Lieuten. Schmidt, der strax ikke fandt videre at mærke

ved hende, var bleven saa ilde tilredt af hendes Øine ved Bordet, at han nu stadigen forfulgte hende. Men forøvrigt gik hun mest fra mig til Eriksen og fra Eriksen til mig, saa at hun formeligt maatte bede for sig for at faae Lov til at dandse med nogen Anden. Hun tog med megen Værdighed mod min Cour og hun kom med flere Bemærkninger, hvori hun opfordrede mig til at lade af dermed; saaledes meddelte hun mig sin Forundring over, at jeg kun dandsede med hende, da der var saa mange unge smukke Damer tilstede. Det kjølnede mig imidlertid slet ikke; ikke heller at hun skjænkede et Lømmetørklæde til Eriksen, men mere over hun bad sig fritagen en enkelt Dands, for at dandse den med en Anden.

Og nu under selve Dandsen, hvor var hun da ikke elskværdig; mest dandsede jeg den spanske Contradands og det var en Nydelse som jeg regner til de første jeg har nydt her i Livet. Hvor mindes jeg ikke de Øieblikke, naar vi efter at have spadseret begyndte paa Maringe, naar jeg lagde Armen omkring Livet paa hende og vi vexle et Blik, som altid var ledsaget af et Smil; hun syntes ikke rigtigt om, at jeg søgte at faae hende nærmere ind til mig under Dandsen, men til Gjengjæld naar Maringe var forbi, var det ligesom hun nødigt tog sin Haand tilbage; Parken havde ogsaa sin Andel i Nydelsen, naar jeg saaledes spadserede med hende under Armen og saa ned foran mig, thi jeg turde ikke see paa hende, men det høieste jeg opnaaede var at se Taaspidsen af hendes hvide Silkesko. Efter en saadan berusende spansk Contradands, ilede jeg ind i Værelset ved Siden af og det forekom mig som alle Mennesker stirrede paa mig; jeg kaster mig i en Gyngestol, men

Opholdet på St. Thomas

gjorde for stærke Bevægelser og gik bagover; meget flou Historie, dog troer jeg ikke hun saa det.

Som Alt har en Ende havde ogsaa Ballet det; jeg sagde Farvel og hun forsvandt i et Sideværelse, hvor jeg for-gjæves stod og stirrede henimod, uden at kunne faa et Glimt mere af hende at see. Selskabet skiltes ad, Cham-pagnen, Kaffen og Bouillonon var forbi, og jeg gik ind paa et Forslag at ride med ud paa en Plantage i Nærhe-den og drikke Kaffe. Dog førend jeg forlod de hellige Steder, hvor Donna Petra denne Nat havde sit Hjem, kaldte jeg paa en Neger og bad denne om at overgive hende fra mig en lille Portmonnai-Almanak og mit Vi-sitkort; Andet havde jeg ikke hos mig til at give bort. Derpaa red jeg ud i den mørke kolde Nat, som føltes endnu mere kold, da jeg var aldeles gjennemblødt.

Efter et Kvarters Ridt ankom vi til en meget smuk Plantage, hvor vi beordrede Kaffe lavet; imidlertid slængede vi os rundt omkring; jeg for Ex. i en Hænge-køje men jeg var saa træt, at jeg øieblikkeligt sov ind. Længe fik jeg ikke Lov til at sove, da Eriksen gjorde mig opmærksom paa, at vi kunde faae sød Mælk og ganske fortrinlig var denne Mælk, som vi nøde ligesom den kom fra Koen.

Det begyndte at dages og jeg paaskyndede vor Afrei-se til Monsanto uagtet Kaffen endnu ikke var færdig og Herren i Huset var falden isøvn; vi ilte afsted saa hurtigt Hestene kunde bære os og kom tidsnok for at see, at der aldeles ikke var tænkt paa Forberedelser. Vi fik meget travlt og efter nogen Debatteren bleve vi enige om at benytte en Hængekøje til Transporten. Det var et meget heldigt Valg, da alt Andet ikke havde duet. Folkene bare ham udmærket ned ad de lave slibrige Skrænter; idet de

Opboldet på St. Thomas

krummede Tærne ind i den lerede Jordbund for ikke at glide. Jeg fulgte Toget til Hest og Kl. 8 naaede vi Strandbredden, hvor Kapitainen ventede med Baaden, og en stor Mængde Mennesker vare forsamlede for at tage Afsked med Monsanto.

Forgjæves saa jeg mig om efter min Gjenstand, forgjæves henvendte jeg mig til Eriksen og spurgte, om jeg ikke kunde faae hilst paa hende; han mente det var aldeles umuligt og jeg gik i Baaden med Monsanto uden at have seet et Glimt af hende. —

Bagefter fortalte Eriksen, der maatte vente lidt iland, mig, at netop som jeg var kommen i Baaden, kom hun ilende ned til Strandbredden og spurgte efter el medico. Hun skal have seet saa nydelig saa frisk ud, slet ikke som om hun havde dandset 2 Nætter itræk, men ret som om hun kunde dandse 2 til, hvad hun da ogsaa har gjort, kan jeg tænke.

Naa, Monsanto blev heist op i Baaden og hængt op under Mesansbommen og efter at jeg havde sørget for det nødvendigeste for ham, gik jeg ind og lagde mig til Køies; men aldrig saa snart lukkede jeg mine Øine, før jeg hørte den spanske Contradands fra Crab Island og min Hvile var meget urolig og afbrudt. Da jeg kom op paa Dækket igjen, laae vi i St. Thomas's Havn og alle Gjæsterne vare gaaede fra Borde. Lidt efter kom Eriksen og meldte, at han var klar til at modtage Monsanto, og det lykkedes paa samme Maade at bringe ham iland og lykkeligt og vel op til hans Bolig, og da jeg tog Afsked med ham, medens han laa i sin Seng, saa han helt tilfreds og fornøiet ud og fra det Øieblik synes hans Sygdom ogsaa at have gjort betydelig Fremgang. Her ender Beretningen om min Tour til Crab Island (Vreques) og

Opholdet på St. Thomas

jeg tør vel sige, at det var den smukkeste Dag, jeg har tilbragt i Vestindien.

Gefles' Besøg i St. Thomas. 5/2 – 17/2

Allerede længe havde man i St Thomæ By talt om, at der skulde komme et svensk Krigsskib og Efterretningerne bleve sikkrere og sikkrere, saa at man længe før dens Ankomst havde lagt et Program for Fornøielserne og havde begyndt at bage de Kager som skulde spises. Det vakte derfor stor Glæde i Byen, da Signalet blev givet og Skibet snart efter seilede ind i Havnen. Jeg var som sædvanligt iland og fik netop Leilighed til at see de høie Chefer, da de gik iland at hilse paa Gouvernøren. Allerede om Aftenen blev det aftalt ombord, at vi Dagen efter om Løverdagen vilde invitere Svenskerne det vil sige den Del af Messen, som ikke skulde spise hos Consulen til en Dinner i vor Messe. Denne Dag var Løverdagen d. 6 netop den Dag, da vi skulde være reiste til Crab Island. Dineen indtoges paa Dækket og var som sædvanlig net og smagfuld. Derimod havde mine skandinaviske Sympathier nær løbet af med mig, da Drikkevarerne kom, og uagtet vi ikke havde Champagne paa Bordet, fandt jeg det nødvendigt lidt efter Bordet at trække mig tilbage, for at søge lidt Hvile paa min Køie og tillige benyttede jeg Tiden til at blive af med nogle af de overflødige Drikkevarer.

Da Gjæsterne slap iland kom Forvalteren og tog mig med, jeg nøiedes imidlertid med at besøge Bærentsen og gik strax ombord igjen. Mindre heldigt slap Forvalteren fra det og han beklagede siden meget, at han var gaaen

Opholdet på St. Thomas

iland; han vidste ikke rigtigt Besked med naar han var kommen ombord, men meget sent havde det været, og ilde var det nok gaaet ham iland. Det var en Concert iland, hvortil Jensen havde taget Billet, men han kom nok rather sent. Følgen af denne betydelige Svir var, at jeg næste Morgen under Seiladsen til Crab Island blev søsyg. —

Den paafølgende Mandag d. 8. kom vi ilde tilredte fra Vreques. Men om Aftenen mødte jeg i rette Tid hos Prætorius for at deltage i Ballet. Saa fin som mulig iført min Kjole kom jeg netop som Dandsen skulde begynde og Capitainen kaprede mig strax til sin vis a vis i Quadrillen med Frøk. Haagensen; jeg erindrede slet ikke rigtigt Dandsen men det gik efter Omstændighederne taaleligt ved min Dames Assistance. Efter Dandsen kom Flere og spurgte deltagende til mit Befindende; thi Historien om de sorte Øine og Viften var bekjendt for Alle. Specielt var Kammerherre Rothe naadig, ikke at forglemme Politimesteren og Præsten. William Eriksen mødte slet ikke. Jeg søgte i Begyndelsen at moderere min Dandselyst, men det gik ikke og snart dandsede jeg ligesaa ivrigt, som om jeg slet ikke havde haft denne interessante Historie den foregaaende Dag. Jeg underholdt mig en Del med Fru Jacobsen, der sad saa smaat og skumlede, med Fru Stenersen, som jeg nær var raget uklar med, da jeg kaldte hende Frk. Eriksen, med Fru Krebs, som gebærdede sig som om eller ogsaa virkelig var fuld af Champagnen. Blandt de unge Damer fik jeg Miss Skousbo op at dandse uagtet hun havde en daarlig Taa, og hvorfor Folk strax gjorde Bemærkninger; Frøk. Rise var saa meget engageret, at jeg kun kunde faae en Dands med hende og i denne havde vi svare

Debatter; derimod fik jeg ikke dandset med Fr. Borck. Slutnings Dandsen var en spansk Contradands som jeg dandsede med Fru Petersen, men hun turde ikke rigtigt, da vi kun vare 3 Par paa Gulvet og hun klagede over at Folk saa paa os; hvad de da ogsaa gjorde; saaledes hvi-skede Arbo mig i Øret efter Dandsen, at jeg nok ordentlig havde trykket hende. Bemærkningen var god og Aftenen gik i det Hele meget behagelig. Den næste Dag var en Hviledag, som jeg hovedsageligen benyttede til at sove i for at styrke mig til den næste Dag, da Hovedslaget skulde staae. Dette var en Onsdag og Chefen gav en Dinner for den svenske Chef og enkelte Personligheder fra Land. Jeg pyntede mig, tog min Kjole paa og dertil hvidt Halstørklæde, hvad der i høieste Grad saa fint ud; jeg præsenterede mig for Bærentsen, der fandt mig net og fulgtes op til Gouvernøren med Jacobsens. De fleste Folk vare allerede komne og det faldt vanskeligt at faae en Dame til 1st Quadrille, hvorfor jeg maatte nøies med Fru Stenersen. Dandsen gik sin sædvanlige Gang; jeg var meget munter, i Særdeleshed da vi spiste; vi dannede nemlig en hel Verden for sig bestaaende af Hjærnøs og Riises samt Eriksen og jeg.

Vi vare saa muntre, at det var nærved at vække Opsigt. Forøvrigt dandsede jeg med mine sædvanlige Damer, saaledes et Par Dandse med Frøk. Riise, 3-½ med Frøk. Skousbo, en enkelt med Frøk. Haagensen. Jeg lod Kammerherren præsentere mig for Miss Morrizon, men opnaaede ikke nogen Dands; hun tog sig heller ikke rigtig godt ud. Endvidere dandsede jeg en enkelt Gang rundt med Miss Hix. I Mellemtiden drak jeg betydelige Kvantiteter gjerne i Selskab med mine svenske Brødre, fornemlig vor kjære Dokt. Lindberg. Hr. Nissen havde

Opholdet på St. Thomas

nær bragt mig i en ubehagelig Stilling: jeg bad nemlig Frøk. Caroline om Quadrillen, men hun undslog sig med at hun ikke kunde dandse den; det mente jeg var ingen Grund og bad hende indstændigen om Dandsen, hvorover min Rival, Grev Rosen blev fortrydelig og fandt, at jeg ikke bar mig net ad; dette fandt Caroline ikke, og da Nissen ligesom vilde vise mig bort, reiste hun sig og dandsede med mig, hvorfor jeg ogsaa senere takkede hende for hendes smukke Imødekommen. Efter Ballet fulgte jeg Frøknens hjem og var et Øieblik inde med hos Hjernø's.

Den næste Dag (d. 11.) bleve vi ved omtrent i samme Melodi. Den Dag vare vi til Dinner hos Svenskerne og det ikke blot Officiererne (Schmidt, Garde og jeg) men ogsaa Chefen. Grunden til at denne kom med var simpelthen den, at Adelsborg ikke formaaede at give nogen speciel Dinner og derfor slog sig sammen med sin Messe. Forud for den egentlige Spising nød man en Apperitstnap og dertil Smørrebrød med Adskilligt til saasom Ost, Sardiner, stegte Champignon, Sildesalat, kort sagt der var saa mange Ting, at man godt kunde faa spist sig mæt inden man gik til Bordet. Retterne vare nok saa talrige som ved vor Dinner, men langtfra saa velsmagende; Suppen var flou og tynd, Stegen ikke godt stegt. o.s.v. Drikkevarer gik det heller ikke saa flot med, og der var ikke stor Fare for, at man skulde blive beruset; Rødvinen var daarlig, Sherryen endnu værre o.s.v. Champagne gaves ikke. Efter Maaltidet drak man en Puikaffe i Noyo og gjorde Forsøg paa at drikke svensk Banko, hvorved Stemningen blev lidt livligere og man vovede sig ogsaa til at synge lidt, men det blev ikke til noget. Vi skildtes ad i ordentlig Tid.

Opholdet på St. Thomas

De følgende Dage vare kun til Fest for Cheferne, som spiste forskjellige Steder, men Invitationerne gik aldrig nedenfor Næstkommanderende. I disse Dage traf vi ofte paa de svenske Officerer iland, i de forskjellige Familier, hvor de havde vidst at skaffe sig Indpas; saaledes traf jeg den næste Dag Thunberg hos v. Brakle, hvor man morede sig med at musicere; om Løverdagen traf jeg Rosen hos Hjernøs. En større Fest havde vi først om Søndagen, da Arbo i Forbindelse med en Del andre Danske i St. Thomas havde slaæet sig sammen og havde arrangeret en splendid Fest.

Den begyndte med at vi om Morgenen Kl. 8 1/2 samledes i Kasernegaarden og derfra rede i en Cavalkade paa omtrent 30 Mennesker ud ad Byens Østerkant. Denne Ridetour gik særdeles godt; Veiret var smukt og der hændtes ingen Ulykker. Jeg red paa en deilig lille Perser, den bedste vistnok i hele Flokken; man søgte saavidt muligt at ride 2 og 2, men det lykkedes ikke ganske. Først red jeg sammen med den svenske Forvalter, men da hans Hest viste Tendentser til at bide, fjærnede jeg mig lidt fra ham; da han desuagtet lidt efter red til og forsikkrede at hans Hest var et deiligt Dyr, kom Nemesis og netop i samme Øieblik snublede Hesten og han faldt af ud over Hovedet paa Dyret; heldigvis tabte han hverken Parykken eller Aandsnærværelsen og Hesten stod stille. En anden af de svenske Officerer nemlig Wertmann havde samme Uheld, men slap ogsaa helskindet derfra. – Mister Lund, den ivrige Rytter, havde faaet en Hest, som ikke vilde gaa, førend han havde været hjemme at hente Sporer, men da gik det ogsaa „ganska ruligt”. – Veien vi toge, var meget smuk; vi rede først mod Øst, dreiede saa mod Nord og havde

Opholdet på Sr. Thomas

her Leilighed at beundre de yndige Smaabugter ved det dybtblaa Vand og de hvide Sandbredder.

Nogle af os rede en lille Omvei, hvorved vi kom ned gjennem en deilig frodig og ret tropisk Slugt med store Træer besatte med Sling- og Snylteplanter; den førte ned til Stranden, og derfra maatte vi opad en lille Bjergsti til en Plantage, der laa paa Toppen af Bjerget, hvor vi traf de andre og gjorde et almindeligt Ophold. Eieren en Hr. Magens trakterede med Brandy and Water og Geneffer, en ret forfriskende lille Frugt. Derefter nøde vi den deilige Udsigt fra Louisenhøi, hvorfra man har det prægtigste Vue af Byen og Havnen og saa stege vi ned ad Bjerget for paa en net Maade at holde Indtog i Byen. Arbo havde overdraget Overcommandoen til Jerlau, der ordnede Tropperne standsvis; først Gouvernøren og Adlersborg, dernæst Greven og Hjærnø, saa Baron Lejonhuf og jeg o.s.v. Vi hilste til Vinduerne og begave os saa til Frokosten.

Jeg sad mellem Eriksen og Lejonhuf. Det var en meget god Frokost, man fik baade Spise og Drikke i rigelig Mængde, og det sidste undlod ikke at virke meget stærkt paa mig. Man begyndte at drikke Skaaler, for Kongen, for Gjæsterne o.s.v. og det gik godt, indtil pludselig en ond Aand foer i mig; det forekom mig at de andre Talere ikke havde udtrykt sig klart nok, og jeg vilde derfor klare det for dem og uden at tænke paa hvad jeg skulde sige motiverede jeg med faa Ord en Skaal for Skandinavien til Eideren, men det var egentlig ikke min Mening, da jeg vilde have sagt, at hvad enten det blev et Skandinavien eller et Danmark skulde det gaae til Eideren. Nok er det; galt gik det; næppe havde jeg sagt Ordet førend man udhyssede mig, erklærede det for Politik og

Opboldet på fst. Thomas

vilde ikke høre mere; min Ven Eriksen reiste sig derfor ligesom for at trøste, men slap ikke stort bedre derfra end jeg. Uagtet jeg saaledes blev gjort til Aal og kun den svenske Chef drak et Glas med mig, tabte jeg dog slet ikke Modet og var hele Aftenen lige kjæk paa det. Jeg drak Du's med Eriksen og Lejonhuf og drak med hvem-somhelst. Champagnen flød i Mængde og Stemningen blev meget livlig.

Da Maaltidet var endt ryddedes Salen, man dandsede og sprang omkring mer eller mindre vilde; Lind og Lejenhuf lod Folk slaa Veirmøller; saaledes svingede de mig omkring og da jeg ikke havde den behørig Behændighed faldt jeg paa Enden og stødte mig dygtigt; værre gik det Ulstrup, den lille Postmester, han faldt paa Ryggen og stødte sit Hoved saa betydeligt, at han omtrent besvimede; jeg iler til og badede ham dygtig med Iisvand og Enhver der kom og vilde see til, gjorde jeg det samme ved; et tjenstagtigt Negerfruentimmer puttede jeg et stort Stykke ned paa Halsen; dernæst morede jeg mig med at gaae og duppe Hovederne ned paa dem, der stode Buk; selv stod jeg med Held Buk et Par Gange og dandsede spansk Dands med v. Brakle. Lieutenant Schmidt var temlig fuld; han udbragte med vilde Modulationer en Skaal for Jens og satte Glasset med saadan Kraft i Bordet, at Foden gik af det; han dandsede og sprang Buk, kyssede mig og gav v. Osten paa Gummerne og, da han gik hjem, skal han have talt til den forsamlede Mængde fra Hoteltrappen. Arbo var omtrent ligesaa fuld; han dandsede med et sort Negerfruentimmer og kyssede hende; før den Tid var han en udmærket Vært. Da han kom ind i Casernegaarden blev han fulgt af Hassing og den svenske Forvalter og bad

dem om, da han passerede Vagten at tale om ligegyldige Ting, saasom Hunde eller Katte, for at ingen skulde mærke, hvor fuld han var. —

Som fremgaar heraf, vil det kunde forstaaes, at Pluraliteten af Deltagerne var meget munter. Da største Delen var gaaet, førte William Eriksen mig ned paa Broen ved Huset og fik fat i en Baad, der satte os ubemærkede iland ved et Badehus og derfra gik vi hjem til ham og lagde os klogeligen til at sove. Utidig vaagnede jeg henad Aften og blev lidt styrket ved en Kop Bouillon, der blev sendt fra Fru Stenersen. Jeg besøgte Bærentsen og endte om Aftenen hos Jacobsens, hvor der mødte forskellige Herrer og afgav Referat om Festen, betyngtet med mer eller mindre klisteragtige Øine. —

Det var den sidste nordiske Festivitet; endnu blev GEFLE til Onsdag Middag Kl. 12 (d. 17.), men vi traf nu kun hverandre enkeltvis i de forskjellige Familier eller paa Gaden og det lykkedes mig ikke engang, at faae aflagt et Afskedsbesøg hos dem. Jeg vil nu som et Appendix tale lidt om de svenske Herrer isærdeleshed. GEFLE, en gammel Skruecorvet paa 8 Kanoner, førtes af en Orlogscapitain Adelsborg, som det syntes en ganske vakker Mand; han var Skandinav og mente at Sverrig vel vilde hjælpe Danmark, men det kunde ske, at det kom forsilde. Næstcommanderende var Greven og Capitainlieutenant Rosen en rask og munter bachelor, der gjorde voldsom Kur til Frøk. Caroline Skousbo; deraf kom det Sammenstød som vi havde paa Ballet. Han mødte baade Formiddag og Eftermiddag hos Hjærnøs og sad ved Frøkenens Side, bøiet lidt frem mod hende og converserende hende udelukkende, uden at bryde sig om den øvrige Familie. Doktoren var min Ven Lindberg

Opholdet på St. Thomas

tyk og fed, Declamator og Humorist, men ikke Sanger; han holdt meget af Cognac og Hvile, og skal ikke have spadseret 5 Minutter itræk paa Dækket; ogsaa Kvindfolk skulde han have en vis Faible for, men kom aldrig i Familieliv; han viste mig sin meget smukke Instrument-samling og udhævede, at han var bedre gageret end Næstcommanderende. Han var ikke med til Ridetouren, men vel til Frokosten bagefter. –

Forvalteren, hvis Navn jeg ikke kjender, havde nok i sine tidligere Dage været Student; nu kunde han drikke som en Svamp, snoe sig som en Hofmand og bar Paryk. – Baron Lejonhuf hørte ikke til Skibet, men var ansat paa Barthelemy, han var en ganske flot Cavaler, lidt sød og en ivrig Gjæst hos Haagensens; jeg kom til at drikke Dues med ham ved Frokosten, hvilket vistnok senere generte ham. Lieutenanterne lærte jeg ikke videre at kjende. Lind var en meget stærk Mand, der havde tjent i den engelske Arme i Ostindien og derfor havde et Par Ordner; han skal have baaret Ulstrup paa Hænderne. Thunberg var en ganske net men ikke kjøn Fyr, der havde en tunesisk Orden ikke i Brillanter, men i slebent Staal samt en Kjæreste, den eneste af dem Alle ombord, der var forlovet eller gift. Han var Sanger og havde kun en lille Stemme men brugte den godt og sang meget net smaa Romancer; jeg traf ham et Par Gange hos v. Brakle. Ramsten var en rødmosset Fyr, der tog Solhøide med Garde og benyttede samme Leilighed til at besøge Haagensens. Han var med da vi holdt Fastelavnsmandag, men var ikke synderlig munter. Tørn og Westmann kendte jeg kun lidt. [?] havde under hele Opholdet en daarlig Fod, der hindrede ham i at deltage i Glæderne. – Maskinmesteren var ikke i Messen.

Familielivet i St. Thomas

Naar jeg kalder denne Del af Beretningen saaledes, da er det mere for at give den et Navn; da jeg nærmest vil meddele det Mærkeligste af Personalia og Fakta, som jeg har stødt paa under dette meget lange Ophold. Det fik noget Ensartet ved sig paa Grund af Bærentsens og Eriksens Sygdom, hos hvem jeg hver Dag maatte aflægge Besøg. Min Dag gik derfor temlig regelmæssig. Efter at have besørget mine Forretninger ombord og spist Frokost, gik jeg ind og besøgte Bærentsen, derefter til Eriksen og saa gjerne til Athenæum eller tilbage til B. for at give ham 3 Robberter Whist. Som oftest kom jeg ikke ombord før kl. 4 ½ med Firbaaden og efter at have spist gik jeg da atter iland, besøgte Pat. og tilbragte saa Aftenen i en eller anden Familiekreds. Ombord var jeg den mindste Del af Tiden og der var aldeles ikke Tid til at skrive, hvorfor jeg maa fatte mig i Korthed nu, da jeg ligger paa Kursen til St. Domingo eller rettere sagt allerede er kommen dertil. –

Jeg har allerede forhen begyndt paa Familien Gad og vil derfor fortsætte med den. Den fornemste Person i Familien var Fruen, mager og tynd af et meget nervøst Udseende, ret som om Aanden ganske havde suget Kraften af Legemet. Hun var ogsaa eller søgte at være meget spirituel; saaledes citerede hun Molière og talte om de franske Philosopher. Ved Siden af denne alvorlige Retning i Aanden vilde hun dog gjerne være ungdommelig og deltagte i de Unges Fornøielser, ved hvilken Leilighed hun gjerne angav Tonen; Ordsprogslegen var Kjæphesten; en Aften hos Riise, hvor der tilfældigen var bleven samlet nogen Ungdom, foreslog hun

flere Lege, som ikke rigtigt vilde gaae; jeg foreslog derfor den bekjendte, om at kjøbe en Hane og den morede særdeles, hvorover hun blev jaloux og spurgte spydigt, om den Leg var aandrig. Hun og hendes Datter deltog ikke i de to Baller paa Grund af de daarlige Efterretninger hjemmefra! Manden var ganske behagelig, han talte ikke meget og holdt af at spille Kort. – Datteren „Jette” var et lille heliophobagtigt Væsen, der syntes at skulle pines ind i Moderens Former; hun sang Weyses Romancer med en Fistel, som kunde faae en uvilkaarlig til at græde. Den yngste Søn Carl (den ældre er Doktoren i Kjøbenhavn) var Lyset i Familien; desværre var han endnu ikke kommen ud over Labansalderen, og hvad der bidrog til at holde ham i den var Moderens affekterte Præken for ham.

Familien Riise blev jeg allerede tidligt introduceret til. Jeg forsøgte i den første Tid flere Gange, at faae Samlingerne at see, men han var stadigen saa optaget af Forretninger, at der ikke var Tid dertil, en anden Omstændighed, der hindrede mig var den, at Konen skulde have og da ogsaa fik det 12te Barn. Naa, det lykkedes da endelig engang at faae Samlingerne at see og de vare det ogsaa værd, da de vare meget fuldstændige; blandt andet var der en meget fuldstændig Samling af Slangestjerner, som Lytken havde havt hjemme at bestemme og fundet flere nye Arter imellem. Da Barnet skulde døbes (d. 27 Januar) var der en stor Dinner, hvortil Capitainen og jeg vare inviteret. Jeg mødte i Kjole. Retterne vare ypperlige og Vinene ligeledes; Stemningen blev meget munter og ved Bordet blev jeg haardt angrebet som en af Herrerne i Aandernes Rige og jeg havde haardt ved at forsvare mig. Kapitainen kom med

Opholdet på St. Thomas

en Vittighed paa min Bekostning, som gjorde megen Lykke; det var en Hentydning til Slangen paa min Krave og dens Forbindelse med Kvindens Barm, en Tanke som Frøken Riise med Villighed optog. Efter Bordet dandsede vi og det endte med en munter Leg inde i Salen. Det var i det hele taget en af de muntreste Aftener jeg har havt i St. Thomas. Forholdet til Familien Riise er desværre i den sidste Tid bleven mindre godt, maaske fordi jeg har forsømt at komme der og dernæst direkte fordi jeg begik en Taktløshed.

Ved det lille Gilde, som Schmidt, Garde og jeg gav for de fire Fruer, blev Miss Riise ogsaa inviteret, men uheldigvis da jeg skulde gjøre det, traf jeg Familien Borch der og maatte vente til de vare gaaede, og da bad jeg Miss Harriet alene uden at bede Fader eller Moder med; Følgen var, at Frøkenen udeblev og jeg var stødt. I almindelighed pleie Søofficiererne at komme meget hos Riise, men denne Gang har ingen af Lieutenanterne gjort Visit, hvilket saarer Familiens Værdighed. Riise er en meget taus og sagte talende Mand, men med ret bestemt Charakterudtryk og Holdning. Fruen (født Worm) bærer sin Alder og sine tolv partus godt; hun synes at holde meget paa Familiens Værdighed. Miss Harriet er ikke kjøn; hun er temlig mager med et klogt Ansigt og rødt Haar; men hendes hele Væsen og Fremtræden er saa net, at man virkelig kommer til at holde hende ved nærmere Bekjendtskab. Lytken skal i sin Tid have gjort megen Kur og man ventede hver Dag, at han skulde erklære sig, men han reiste!

Familien Haagensen boede i et smukt Sted oppe paa Bakken. Manden var Capitain – i Brandkoret; og Fruen fandt det derfor underligt, at Lieutenant Jacobsen titu-

Opboldet på St. Thomas

leredes Kapitain, da han ikke var Havnecaptain, men Havnemester. – Manden bar af Skjæg kun en Tot Papyrus, og den var graa, man talte bedst Dansk i Familien. Fruen meget nervøs, havde stadig Besværlighed med at tale især Dansk; hun spurgte mig strax, da Svenskerne vare komne, om jeg havde seet Baronen (Svar Nej, jeg har ikke den Ære at kjende ham) og holdt i det hele meget af Søofficiererne; hun er en Søster til Magens og som hele Familien meget gudsfrygtig. De 3 Døttre er nogle forfærdelige Koquetter eller som de bedre kaldes Flerter. Den Ældste Josephy (phine) er den kjønneste med et Væsen og blide Træk, hvilke nok nærmest skriver sig fra en ulykkelig Forlovelse. Den næstældste Miss Alice er en complet Englænderinde med blegt magert Ansigt, rødt Haar og smuk Figur; meget livlig og let har

Christianssted på St. Croix, farvelagt litografi.
Nationalmuseet.

hun altid Svar paa rede Haand. Marie Louise gaar til Præsten og maa derfor ikke komme paa Bal forøvrigt kan hun skabe sig dygtigt. – Jeg er ikke kommen meget i Familien; den er ivrig for Engelsk; dertil kommer, at Kapit. er baade Potte og Pande i Huset og flerter paa en saadan Maade med Pigebørnene, at han ikke kan undgaae at faae Steamen op og naar det skeer, skal han søge Lindring hos en Miss Curlænder.

Kapitainen gjorde et lille Formiddagsselskab (d. 13 Februar) for dem, hvortil jeg blev inviteret. Der var i deres Selskab en Miss Hix, der kunde coquettere saa godt som Nogen; vi morede os med at dandse og spiste søde Kager og Tiden gik ganske godt. Lejonhuf og Westmann besøgte Familien meget og rede med Kapit. og Døttrene i Maaneskin! Den ældste og næstældste spille godt paa Fortepiano og naar jeg har været der have vi (– Kapit. var der naturligvis ogsaa) gjerne dandset; de syngte endvidere Smaasange og Kapitainen foredrog en Aften for dem „en nyfødt Sol” som maatte gives *Dacapo*.

Familien Borch repræsenteres hovedsaligen af Doktoren. Han lader til at være en ganske dygtig Mand, men er noget uomgjængelig for Pat. og meget dyr. Han er høi og mager, hans Bevægelser og Tale hurtige, saaledes at Eriksen bliver nervøs i hans Selskab. Forøvrigt har han vist sig meget forekommende mod mig. Fruen er lille og nervøs og holder meget paa det „ladylike”, som hun specielt instruerer sin Datter i. Datteren Miss Hilda er lidt ubetydelig og dertil slet ikke kjøn, men beskeden og fordringsløs. En anden Datter, en Skjønhed efter Faderens Mening findes for Øieblikket i Kjøbenhavn. –

Opholdet på St. Thomas

Familien Eriksen er maaske en af dem, der er mest Gehalt i, da de ikke hænge saa meget i Formerne og det Ydre. Eriksen's brækkede Ben har jeg allerede forhen omtalt; min Indblanding i Curen var ikke meget heldbringende. Fruen er en lille tyk Bolle, der lader til at være en god Husmoder og stadigt trakterede mig med søde Lekrerier, da hun fik at vide, at jeg holdt af det. De 3 Børn holdt meget af mig; de gav mig stadigt Forærin-ger og den ældste Angelica var min Kjæreste. William Eriksen kom jeg nøiere i Berøring med gennem Mon-santo; Han har stadigt vist sig meget venlig og fore-kommende mod mig, men han forekommer mig dog lidt lun. Søsteren Fru Stenersen er en meget behagelig og munter Selskabsdame med aabent Væsen; desværre er hun nok ikke godt gift, da Manden stadigt lever nede i Sydamerika og hun i St. Thomas. Det synes som om William tager sig specielt af hende, og hun holder meget af sine Brødre. Angaaende Doktorens ulykkelige Pasi-oner for Drik, maa man helst tie.

Blandt de „4 Fruer“ skulde jeg da først omtale Fru Jacobsen, men da jeg allerede har talt tilstrækkeligt om hende vil jeg før omtale Bærentsens Uheld. Det var den 26 Januar om Formiddagen at en Cavalkade paa omtr. et Dusin Ryttere red ud ad St. Thomæ Byes østre Side. I Begyndelsen gik Alt ganske net, naar undtages, at jeg, som red Eriksens Hest, efter Arbos Sigende nær var bleven kastet af og derfor fik Lindemanns herlige lille Perser. Vi vare paa Hjemveien; og jeg red et Stykke bagefter, da pludselig Schmidt kommer ridende tilbage og melder at B. er sparket; jeg skynder mig til ham, netop som han løftes af Hesten. Han red en Hingst; denne var kommen i Nærheden af Nissens Hoppe, som

Opholdet på St. Thomas

slog ud og traf B.; Jeg undersøgte ham strax, men fandt ingen Fraktur. Imidlertid blev Folk bragt i Aktivitet; Herlau hentede Vand, Arbo red til Byen efter Vogn; vi havde omtr. en Mil at kjøre. Først blev han baaret et Stykke af nogle Negere, men da det ikke kunde gaa, oppebiede vi Vognen. Hjemkørslen var i høieste Grad smertelig og jeg maatte sidde og holde Benet i meget generte Stillinger.

Endelig naaede vi Kasernen efter at det var bestemt, at han skulde ligge hos Arbo, en Dumhed jeg tilraadede – istedet for at bringe ham paa Hospitalet. Jeg fik lavet et Fodbredt og i de første Dage gik det godt, men senere tiltog Smerte og Svulst og jeg maatte sætte mange – vel mange Iglers. Da det var kommen saa vidt frem, at Svulsten tabte sig, fik jeg ham til at staa op, men det smertede ham meget og han kunde aldeles ikke støtte paa Benet. Endelig en Morgen, da jeg manipulerer med Benet for jeg Crepitation; det var ingen rar Opdagelse (d. 16 Februar) og jeg kom i et meget daarligt Humør; uheldigvis skulde jeg jo reise til St. Domingo, og jeg maatte da røbe min Ufuldkommenhed; jeg nøiedes med at fortælle lidt om en Læsion af Benet og omlagde Papskinner, som naturligvis i høi Grad gefalt Pat., da Sm. (Smerten) derved hindredes. Frakturen har fra Begyndelsen af ikke været mobil; den maa nærmest henføres til Kathegorien Fissur, som vil blive løsere og løsere. Jeg er bange for, at jeg taber mit gode Renomme her i Vestindien. Hver Morgen besøgte jeg Pat. og traf ham sædvanligen i et meget slet Humør; han led naturligvis meget af Pollutioner og Søvnløshed og anklagede mer end een Gang sin haarde Skjæbne. Forgjæves vilde jeg trøste eller filosofere; jeg kom ingen Vegne med

Opholdet på St. Thomas

ham; det gik saa vidt, at han mistvivlede om min Kunst og kaldte en klog Mand, men vovede dog ikke at følge hans Forskrifter.

Hans Oppasser Fredrik var stadigt hos ham og viste en Engletaalmodighed med hans daarlige Humør. En Plage havde han endnu; der var kommen Myrer i Sengen og de holdt sig især til det syge Ben. Han tog gjerne sine Næsebriller paa og lod Fredrik slaae ind fra Foden. Fru Jacobsen var utrættelig i at vise ham Opmærksomhed; han fik sin Mad dernedefra og alle andre Fornødenheder. Naar jeg havde været hos Bærentsen, kikkede jeg gjerne ind til hende og fik mig en lille Passiar og lidt Slikkeri, og nydelig var hun naar hun sad der ved sit Sytøi og passiarede.

Familien Hjarnø har jeg først i den sidste Tid lært nøiere at kjende. Allerede tidligt traf jeg Frøk. Caroline Skousbo, nemlig paa det første Bal hos Stakemanns; hun var der den netteste Dame og dandsede navnlig udmærket spansk Dands; men allerede tidligt opdagede jeg ogsaa at jeg havde mange Rivaler. Først Hr Thorsen, der dandsede fortrinligt spansk Dands og senere ofte besøgte Familien Hjarnø. Han var Handelsmand og var bleven udbrændt af Porto Plata paa Hayti; senere tog han til St. Domingo (Vide infra) Den anden og vistnok farligere Rival var William Eriksen; dersom han mener Noget, vil han nok løbe af med Seiren, ja paa sidste Bal forekom det mig næsten, at jeg opdagede Spor til en hemlig Forbindelse. Thorsen spurgte mig netop igaar (d. 21 Febr.) om Vedkommende mente Noget med sit Kurmageri. Den 3die. Rival var Grev Rosen men her var det naturligvis kun temporært. Jeg selv som No 4 finder at Frøk. er en net Dame, men hun mangler nogen

Kvindelighed i sit Væsen, hun holder meget af den spanske Contradands og kan undertiden være temlig skarp i sin Tale. —

Søsteren Fru Hjarnø er munter og ganske vittig, men maaske ogsaa lidt for rask og kan derved synes at mangle Dannelse. Hjarnø er en kjøn Mand vistnok med et ganske godt Hoved, men med en uhyre Selvklogskab, der gjør et mindre godt Indtryk; han gaar ind paa Alt og taler om Alt med Fynd og Klem. Respektabelt er det, at han fra omreisende Komediant slog sig op til at blive dansk Jurist og Procurator. —

Familien von Brakle er den, som jeg egentligen synes bedst om. Gouvernementssekretairen er en smuk Mand med megen Dannelse og fin Optræden. Han var i sin Tid en rig Mand, der færdedes meget blandt rige Godsciere, men var saa uheldig at sætte sin egen og 2 Koners (Søstres) Formue overstyr. Han synger meget smukt Romancer og har to nydelige Børn. Fru v. Brakle er ældre og ikke saa kjøn, som nogen af de andre Fruer, men der fremlyser en særdeles vakker og net Character af hendes gode danske Ansigt og hun bidrog ikke lidet til at gjøre hendes Hus tillokkende for Fremmede. Mod Slutningen kom jeg der hyppigt, for at nyde Musik. —

Hr. og Fru Petersen var to unge Folk temlig nyligen komne fra Danmark. Herren er en temlig tør og kjedelig Person, der taler mest om sine Forretninger og seer meget sygelig ud. Fruen er en ret smuk kvindelig Figur med farlige sorte Øine og store hvide Tænder; hun danser godt og holder meget af den spanske Contradands, i hvilken Dands man kan komme hende meget nær. Hendes Forhold til Manden synes særdeles godt, men det forekommer mig, som der er en vis Ængstelse i

hendes Gebærder ligeoverfor ham, som om hun frygtede for, at han skulde synes, at hun ikke holdt nok af ham og det er et farligt Standpunkt at staa paa. — Det var de fire unge Fruer, som holde megen Omgang indbyrdes og gjerne samles hver Løverdags hos hverandre i et Formiddagsselskab, hvor der ingen Herrer kommer, undtagen jeg; idetmindste har jeg været inviteret, men Skjæbnen har ikke tilladt, at jeg nød godt af disse Sammenkomster.

En Dag fik Schmidt og jeg den Ide at invitere disse 4 Fruer ombord og i Forening med Garde at gjøre et lille Formiddagsselskab for dem, dels for at de kunne see Skibet, dels for at nyde godt af Fastelavnsløjerne for Folkene. Ogsaa Frøk. Riise var inviteret, men kom ikke; Frøk. Skousbo kunde ikke give Møde paa Grund af sine daarlige Tæer.

Paa den bestemte Dag (Mandag d. 15-2) mødte Fruerne og bleve strax trakterede med en god lille Lunch; derefter mødte Folkene i Optog og søgte at gjøre deres Bedste, men de vare meget ængstelige i deres Optræden for ikke at støde Damerne. Der blev slagen Katten af Tønden og Potten itu; man dandsede ogsaa saa godt det lod sig gjøre og indtil Kl. 4½ gik det godt, da vi havde Musiken fra Fortet ombord; senere maatte vi nøies med Bjørns Violin. Jeg søgte at gjøre lidt Kur til Fru Petersen, men det lykkedes ikke, da hun kun syntes at tænke paa sin Mand. Fruerne befandt sig saa vel ombord, at de bleve og overværede Mandskabets Bespising, som ogsaa var storartet, man nød Risengrød, Steg, Punch og Champagne, hvilken sidste var skjænkt af Høier ½ Flaske pr Mand. Lieuten. Ramsten var ombord fra GEFLE, og Folkene havde inviteret en Del af Underofficiererne.

Opholdet på St. Thomas

Først Kl. 7½ gik vi iland og jeg tilbragte Resten af Dagen hos v. Brakles, hvor Thunberg gav Møde og sang Romancer. Derimod fik jeg ikke Lov til at følge Fru Petersen hjem, da Manden selv mødte og hentede hende.

Jeg har nu gennemgaaet de respektive Familier, jeg har besøgt paa St. Thomas, jeg vil nu tilføie et Par Ord om Ungkarlene. En af de første, jeg lærte at kjende var Tikjøb, Inspektør ved Hospitalet og Fuldmægtig i Magistraten, et kjønt Menneske med en smuk Sangstemme, men af et daarligt Renomme, nærmest fordi hans Pengeaffairer vare saa derangerede og han desuagtet levede flot. Fruentimmere holdt han ogsaa en Del af og det er ikke til at undres over, da han var forlovet med en gammel grim Dame, Frøk. Strandgaard. — Vallø, hans Ven og Krigskammerat, var en Altonaer, der ikke kan tale Dansk, men dog synes dansksindet; han haver nok Formue og spiller paa Fortepiano, men er tillige frygtelig gal efter Fruentimmer. —

Zeuthen-Bang, den høie Politimester, som skal gaae af, er en phthisisk Aristokrat, der gjerne kortiserer og efter philistrøs Maalestok; min Omgang med ham har kun været ringe. Hans Efterfølger, H. Nissen er ligeledes Phthisiker men synes langt bedre begavet. Han optræder med megen Kulde og Alvor selv i sin Spøg. —

Jeilau er en fremtrædende Personlighed, der skal mudre Havnen op og derfor har 10 Pes. om Dagen. — Arbo er en prægtig Fyr, en Humorist af første Skuffe; hvor han er, der er Smilet og Latteren og han er vel seet overalt, paa Grund af den Munterhed han kan skabe. Den Mængde Historier, han kan, er ganske forbausende, og ere de ikke gode i og for sig, saa blive de fortalte

Opholdet på St. Thomas

paa en saadan Maade, at man maa lee. Kun een Ting kan jeg ikke lide, og det er, at han taler saa aabent om sit Forhold til sin Kone. Hun skal nemlig være saa sensibel, at hun ikke taaler coitus og han har derfor faaet charta blanca, som han kalder det, en licentia, som han ikke undlader at benytte. Han er en uskatterlig Karl for Bærentsen og kan bringe ham til at lee, om han ogsaa er nok saa traurig stemt. – Hassing, som boer hos Arbo, er en vidt fremrykket Phthisiker og polyteknisk Candidat, foreløbigt men vistnok indtil sin Død, ansat som Fuldmægtig i Magistraten. –

Mit Forhold ombord til Chefen og Officiererne har under hele Opholdet været særdeles godt og behageligt. Engang blev jeg bange for det skulde være revet ud. FYLLA gik nemlig d. 2 – 2 til Basinet, for at hilse paa Gouvernøren; Bestemmelsen blev først tagen sent og Spunsflaget blev heist for at kalde Folk ombord. Jeg var hos Eriksen og blev opholdt ved Omlægningen af Bandagen; dér bliver det meldt mig at FYLLA var igang; jeg iler til Havnen og finder FYLLA for fulde Seil midt i Havnen; heldigvis kommer Jacobsen i det Samme fra Skibet og han sætter mig ombord; men vi naaede ikke FYLLA før langt udenfor Prinds Robbert og den var bleven saa meget opholdt ved at maatte brase Bak, at vi ikke naaede Basinet den Aften, men maatte seile hele Natten. Da jeg kom ombord, gik jeg meget flau hen til Kapitainen og bad om Undskyldningen; han sagde mig ikke et eneste bebreidende Ord, men lagde blot Haanden paa Skuldren og bemærkede med et Smil, at jeg havde nok ikke passet Tiden. Min Uagtsomhed kostede mig en Dollar i Drikkepenge til Rorkarlene.

Min Correspondance har jeg været meget flittig med.

Opboldet på St. Thomas

Ja, jeg har skrevet med hver af de 3 sidste Paketter og deriblandt ogsaa til Tønder, Dahl og Johnsen; men Fli- den er hidtil kun bleven daarligt belønnet, da jeg ikke har faaet et eneste Brev, siden det første fra Ludvig. Heller ikke har jeg modtaget Kaskjetten endnu, som jeg skrev om i mit første Brev.

Den 17 om Aftenen forlod FYLLA St. Thomas, medha- vende Passager Hr Skousbo sen. Aftenen var meget smuk og den friske Sølufte meget forfriskende efter at have ligget saa længe stille. Sundhedstilstanden ombord var mindre god, da der igjen optraadte en Mængde Cholerinetilfælde; Bærentsen har jeg ladet blive tilbage hos Arbo i Skinner med Instruxer om, ikke at maatte forsøge at støtte paa Foden. Om Natten Kl. 2 – saa fortælles der – ankom FYLLA til Vestenden og satte stor Skræk i en amerikansk Dampers Powhatten; dette hæ- derlige Admiralskib havde nemlig været saa galant, at føre en hel Del Damer fra St. Thomas til Vestenden og sluttede sin Forekommenhed med at gjøre et Bal denne Nat; endnu vare Lysekronerne ikke slukkede, da de fik Øie paa os og troede, at vi var Allabama og saa stor var Forskrækkelsen, at den gæve gamle Admiral (Lardner) mødte i bar Skjorte paa Dækket. – Vi kunde have taget dem som en Svedske. –

»Alabama« var et engelsk skib, der var lejet af Sydstaterne under den nordamerikanske borgerkrig. Det nåede at lave en hel del ravage mod Nordstaternes skibsfart, og efter borgerkri- gen krævede den amerikanske regering England til regnskab for tildragelserne. Sagen fik en stor historisk betydning, idet ame- rikanerne krævede erstatning af Storbritanien. Den britiske

Opholdet på St. Thomas

premierminister tog imidlertid det sensationelle standpunkt, at han ville lade sagen afgøre ved en international voldgift, og da England tabte sagen betalte man endog den ønskede erstatning. Det var første gang i historien, at en stormagt optrådte så liberalt overfor en mindre magt, idet må buskes, at England da stod på sin magts højde, medens USA endnu var af ringe magtmæssig betydning.

Om Formiddagen morede vi os med at holde Skydeøvelser og løbe atter ind til Vestenden henved Middag, for at Kapitainen kunde faae et Brev fra Gouvernøren angaaende Touren til Hayti. – Om Aftenen var jeg iland og hilste paa Faber, hos ham traf jeg flere Mennesker fra Basinet (Bøie med Familie, Kleist, Neldrup o.s.v.). Da han skulde have L'hombreselskab gik jeg for at spadserer lidt om i Byen, og ikke havde jeg gaaet ret længe før Sydney Anne Daguelard hilste paa mig. Hun skulde tage sig a walk med sin lille »solbrændte« Svogerinde og jeg gjorde dem Selskab. De havde forsynet sig godt med Proviant for Spadseretouren og meddelte mig af deres Rigdom i Form af Guava-Æbler. Hendes Kjæreste Mr. Bitch var syg og derfor gik Damerne alene. Vi passiarede om ligegyldige Ting og det lykkedes mig ikke at komme videre ad den Vei, jeg var slaet ind paa Nytaarsaften. Vi lovede at sees i Basinet. –

Om Aftenen Kl. 10 lettede vi og kom til St. Thomas i den tidlige Morgen for at hente en bekjendt Mand, der skulde med os paa Touren. Jeg fik der atter Leilighed til at hilse paa Bærentsen og Fru Jacobsen, der trakterede mig med Tamarindegrod med Crème over; hun var som sædvanlig meget nydelig. – Jeg vovede denne Dag ikke at gjøre flere Visiter og var glad ved at have vexlet et Par

Opboldet på St. Thomas

Ord med Borck, der ikke syntes vred paa mig, som jeg frygtede for. Jeg var bange for at møde W. Eriksen, da jeg ikke har baaret mig saa flot ad, som jeg burde. Jeg proponerede ham nemlig at sende Donna Petra en lille Ting til Erindring som f. Ex. en Vifte, og han gik ind paa Ideen, og mente, at jeg ikke vilde slippe under en Dublon. Det var mig for meget at offre og da jeg var kommen med Forslaget, kunde jeg ikke trække mig tilbage, men valgte den feigere Maade, at blive borte den Dag vi skulde gjøre Indkjøbet. Uf! – Maaske hun kommer til St. Thomas.

Tour til St. Domingo og Porto Rico 19/2 til 20/3

St. Domingo var den største by på øen Hispaniola eller Haiti, der lå vest for Porto Rico. Øen var delt i to stater. Den vestligste hed Haiti og den østligste og største, hvor også byen St. Domingo lå, var under spansk herredømme, men der udkæmpedes her en befrielseskrig for oprettelsen af Den dominikanske Republik, hvis styrker iøvrigt beherskede en stor del af staten.

St. Domingo 22/2 – 23/2

Vi forlode St Thomas d. 19 Kl. 12 og satte Koursen ad Hayti til. Længe havde der været Tale om denne Tour og vi vare ogsaa blevne forsynede med en hel Del Breve og Budskaber, men det var maaske ikke saa meget for selve Bestemmelsesstedets Skyld som for at komme ud at seile og faae lidt frisk Luft ind i Skibet, at vi foretoge dette Togt; nu havde vi ligget stille omtrent en Maaned og det var derfor en sand Fornøielse for alle Parter, at rives løs fra det trangere og mere intime Familieliv og at kunne overlade sig lidt til sine egne Betragtninger. Det gjorde jeg ogsaa og benyttede dertil den gunstige Leilighed, som de deilige Maaneskins-Aftener frembød; de vare saa smukke, at jeg næsten ikke kunde nænne at gaae tilkøis. Vi havde i det hele smukt Veir og Reisen gik

Tour til St. Domingo og Porto Rico

for sig paa 2 Dage uden at der hændte sig noget Mærkværdig. Vi havde en bekendt Mand med os ombord, der talte mange Sprog, der aldrig var søvnlig, men godt kunde sove og som aldrig var sulten, men altid havde en stærk Appetit og kunde spise som 4 Andre, hvilket Hovmesteren stadigt førte Klage over. – Den sidste Dag seilede vi langs med Haytis Kyst og, uagtet Afstanden var temlig stor, kunde vi dog see, at Vegetationen var meget rig og store Skove syntes at bedække det temlig flade Land. Store Skarer af Søfugle trak om Aftenen henimod Monaløbet, hvor de nok pleie at overnatte; forøvrigt iagttoges den sædvanlige Tang og Springere. Da mit Net ikke var istand, kunde jeg ikke fiske.

Den 3de Dags Morgen (d. 22.) løbe vi under Damp ind ved St. Domingo; Det var rigtignok mærkværdige Omgivelser man der kom til. Først passerede vi Yderheden, hvor der laae nogle spanske Krigsskibe og rullede; det skal være en meget ubehagelig Ankerplads; da Heimdal laa der i 2 Maaneder, rullede den – efter Meisters Beretning – saa stærkt, at Finkenetterne kom i vandet. Da FYLLA har den gode Egenskab kun at stikke to Favne, heisede vi Lodsflag og under Ledelse af en afskyeligt udseende sort Kavalier, passerede vi et yderst smalt Løb med kun 2 Favne Vand ind i Floden, under hvilken Tid Kapitainen stod og som han udtrykker sig – var nærved at p.... i Buxerne. Naa, vi kom da vel ind og kastede Anker ligefor Byen ved den modsatte Flodbred. Varmen var strax meget trykkende, men senere, da Søbrisen og Solseilene kom op blev Klimatet meget behageligt. –

Her laae vi nu ved Hayti's skønne Kyst, som jeg saa ofte havde ønsket at faae at see, men hvor jeg nu ikke

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Christianssted på St. Croix, litografi af J. F. Fritz 1837.
Handels- & Søfartsmuseet.

kunde opdage noget Skjønt. Ligeoverfor os ved Indløbet til Floden fandtes nogle høie ujævne, mørke Skrænter, hvorpaa Fortets forfaldne Mure traadte uhyggeligt frem; fra et Taarn veiede det spanske Flag. Længere inde langs Floden saaes Ruinerne af et nok aldrig fuldendt Kloster samt nogle forfaldne Stenhuse og Træboder; længst inde fandtes et nyt anlagt Fort, hvis Kanoner ogsaa kunde vendes mod Byen og udenfor dette laae Marker. Ogsaa inde paa Floden laae nogle spanske Krigsskibe foruden en Del Koffardimænd. Fra Skibet af

Tour til St. Domingo og Porto Rico

syntes der ikke at være meget livligt i Byen og næsten det Eneste man saae i Aktivitet vare spanske Soldater saavel Infanteri som Kavaleri. –

Paa den anden Flodbred saae man kun nogle elendige Negerhytter mellem lidt Buskads og en rigelig Mængde Græs og Blomster; for nogle Aar siden havde her været Skov, men den var bleven afbrændt for bedre at kunne forsvare Byen; kun et enkelt deiligt lysegrønt Træ var levnet og traadte stærkt frem med sine livlige Farver; det havde haanddannede Blade og kaldtes af Piloten for Bomuldstræ. Oppe paa Skrænten saaes et Fort, der var under Arbeide. –

Kort efter vi vare komne til Ankers fik vi Besøg af en af mine Rivaler, Hr. Thorsen; han havde før været ansat ved et Hus i Porto Plata, men efter denne By var afbrændt af Spanierne, gik han til St. Thomas, hvorfra han blev sendt hertil. Kapitainen gik iland og fik det arrangeret saaledes, at der efter Middagen skulde foretages en Ridetour i Byen. Det var – aabenbart med stor Anstrængelse lykkedes Consulen, at faae opdrevet 3 Heste og under Sønnens Ledelse rede vi igjennem Gaderne. Gjennemgaaende saae Alt meget forfaldent ud; Husene var fordetmeste af Sten og storstilede, men yderst forfaldne og elendige at see til. Der var et Par Kirker endnu i Virksomhed; flere laae øde eller benyttedes af Soldaterne. Stilen af Husene var spansk med Verandaer og Altaner og et enkelt Sted kunde man ogsaa see Damer ude paa disse, men ellers syntes der at herske en meget trykket Stemning og Færdslen paa Gaderne var kun ringe; vi vare oppe paa en Caffe og nøde nogle meget søde Kager, saaledes som alle spanske Kager ere.

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Om Aftenen vare vi inviterede til Consulen, men først hørte vi et Stykke blive spillet af Militærmusikken foran Gouvernørens Bolig; Musikken var i det Hele god og Stykket naturligtvis af italiensk Oprindelse (Rigoletto). I Consulens Familie traf vi flere Damer; den yngste vel udviklede og ganske nette Dame var kun 11 Aar; saa tidligt modnes de herovre. Conversation med Damerne kunde ikke bringes istand og Aftenen forløb temlig kjedeligt. Da Kl. var 10 gik vi hjem under Thorsens Ledelse og bleve overalt, hvor vi traf Skildvagter anraabte: Que viva hvorpaa svaredes Spaniardi. For første Gang under Troperne følte jeg Natteluften meget kold. —

Jeg fik saaledes seet Byen, men rigtignok eller maaske heldigtvis kun i Maaneskin og fik kun et sørgeligt Indtryk af de mange mørke Ruiner; udenfor Byen kunde vi ikke komme, da Ingen efter Solnedgang maatte passere Porten til Hest og dertil kom, at man ikke turde vove sig ret langt uden at udsætte sig for Republikanernes Kugler; af samme Grund turde vi ikke roe op ad Floden, og det var et langt større Tab, da jeg derved vilde have faaet Leilighed til at see de dominikanske Skove i deres Vildhed og Yppighed. —

Næste Formiddag gik Garde og jeg iland paa den modsatte Side af Flodbredden; her var egentligen ikke stort at see. Jordbunden syntes frodig, men der blev Intet dyrket og Alt var ogsaa forfærdeligt dyrt i Byen; eet Æg kostede saaledes 24 sk. og de øvrige Nødvendigheds Artikler vare dyre i samme Forhold. Lidt ovenfor Flodbredden laa en ganske net Negerlandsby, der som alle saadanne bestaae af smaa Træhytter, dækkede med Palmeblade (saaledes ogsaa i Byen) og omgiven af lidt

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Palmetræer, Pisanger, Mangos eller sligt. Svineriet i en saadan Hytte er frygteligt. Mennesker, Svin, Høns, Hunde og Katte ligge imellem hinanden i det samme Rum.

Da Varmen var betydelig, vovede vi os ikke ret langt, men drejede af og besaae nogle spanske Barakker udenfor et nyt anlagt Fort. Barakkerne vare byggede af Kviste og syntes ikke at kunne yde synderlig Ly, og kun de færreste af Soldaterne syntes at have Noget at ligge paa. Fæstningen var i lidt mindre Stil end den, jeg saa ved Dannevirke og var bestemt til at armeres med 3 – 4 Kanoner; inde i denne var opført en Krudtkjælder og et Slags Blokhuis. Soldaterne vare unge kjønne Folk paa omtrent 18 Aar eller saa og vare bestemte at skulle tjene herovre i 6 Aar, men de Færreste ville vist opnaa at faae udtjent, da Feberen enten bringe dem til den anden Verden eller til Spanien. Her vare under hele Krigen bleven bragt 22000 Mand til St. Domingo og deraf vare 10 – 12000 igjen gaaede til Havanna som Syge. Krigen førtes complet som en Guerillakrig og der blev aldrig leveret noget ordentlig Slag. General Savannah en Forræder blandt de Indfødte, som havde overgivet Byen til de Spanske, havde sin Leir tæt ved Byen; forøvrigt hørte vi ikke Noget til Krigen og i Byen var Stemningen vel omtrent som i en beleiret By, men man følte sig for Øieblikket temlig sikker. –

Henimod Solnedgang lettede vi, netop som man med militær Høitidelighed begravede en Søofficier, der var død om Morgenen efter faa Timers Sygeleie; saaledes gaaer det herovre, man er paa Bal den ene Aften og begraves den anden Aften, begge Dele skeer med Pomp og Høitidelighed, kun er Kisten lidt tarvelig, da den

Tour til St. Domingo og Porto Rico

laves i Hast. – Vi hilste paa Liget ved at heise vort Flag paa Halvstang, da vi passerede det og slap lykkeligt og vel ud gennem det snævre Løb.

Aftenen var ligesom da vi seilede til Domingo, særdeles smuk og jeg sad til sent paa Vagtstrappen; vi dampede et Stykke indtil vi fornå en deilig krydret Lugt fra Land og lidt efter kom den friske Landbrise ud fra Haytis Urskove. Seilene sattes og Dampen sparedes, og jeg gik tilkøis, efter at have tænkt meget paa Hjemmet.

Næste Morgen maatte vi imidlertid atter sætte Dampen op; vi passerede Mona en flad Ø med steile høie Kyster omtrent som ved Stevns; der var ingen Skov, intet Hus eller levende Væsen at see, der findes dog forvildede Oxer og Gjeder. Monita var en kugleformig Klippe, der ragede steilt op af Vandet. Snart viste Porto-Rico sig med sine Grupper af Træer og sine grønne Marker paa de som en Bjergkjæde løbende Høider; noget Lignende som vi saae fra Caracassadlen. Det saae endnu frodigere og skjønnere ud end St. Croix og da vi løbe ind i Bugten ved Mayaguez fik vi ret Indtrykket af det tropiske Landskab, som Porto Rico i det Hele frembyder.

Mayaguez 25/2 – 26/2

Efter omtrent 2 Dages Reise under Seil og Damp ankom vi omtrent ved Middagstid til Mayaguez; vi passerede dristigt tæt forbi et Rev og løbe uden Lods gennem en snæver Kanal til stor Forbauselse for de gode Spaniere; dog det var fremmede Fjeder, vi her prydede os med; det var nemlig vor gode Ven og bekjendte Mand Peter Osseres, der førte os til disse ubekjendte Strande med

Tour til St. Domingo og Porto Rico

saa stor Behændighed. (jeg fortsætter Beretningen d. 23/2 altsaa paa Hjemreisen). Peter Osseres var en gammel Nar, der i sin Tid havde ført en Skonnert paa Mayaguez, men nu levede tilbagetrukkent i St. Thomas med Kone og 6 Børn. Som Jovialist og Vitsmakker gjorde han Lykke ombord og forkortede Hundevagten paa en behagelig Maade for Garde. Han viste sig i det Hele dygtig i sit Fag navnlig ved Indseilingen til Mayaguez; men nu indtraf det mærkelige Tilfælde, at han ikke turde vise sig paa Dækket, naar en Baad nærmede sig Skibet eller en Spanier viste sig paa Dækket. Grunden hertil fortalte han, var at han var indrulleret Soldat, men havde som saadan forladt sin Tjeneste og kunde derfor nu anholdes skjøndt han var 58 Aar gammel.

Da vi havde ligget der lidt, kom den svenske Consul Hr. Falbe ombord. Det var en ung Mand med et udlevet Ydre og et flaut forceret Væsen, som slet ikke tiltalte mig; han var kun Commis og derfor af Spanierne ikke anerkjendt i sin Consularværdighed. Dernæst havde vi Besøg af Havnemesteren – en spansk Orlogscapitain –; han kom i en prægtig Baad, der agter bar et Telt for hans Herlighed og hans Adjutant. Hvad der var os mere kjærkomment ombord, var en Baad fuld af de deiligste Appelsiner jeg nogensinde har smagt; vi gave kun en Cent for Stykket og fraadsede derfor i denne Nydelse, som vi vidste bødes os for første og sidste Gang; thi de Appelsiner, vi kunde opdrive paa vore Øer, kunde ikke nær maale sig med disse. Jeg nød omtrent et halvt Dusin hver Dag. – Hr. Falbe spiste til Middag med os og efter Bordet gik Capit. Schmidt og jeg iland. –

Indseilingen til Byen var meget smuk; rundt om Bugten laae langs Stranden en Krands af Palmer og Orange-

Tour til St. Domingo og Porto Rico

træer, der der saae saa smukke og frodige ud som intetsteds ellers; Cocosnødder og Appelsiner dannede en meget vigtig Udskibningsartikel. Spredt rundt om i Krandsen laae med passende Mellemrum smukke velvedligeholdte Plantager ofte forsynede med Dampmøller, som viste, at her dyrkedes Sukker. Bagved denne Krands af grønne Træer hævede Landet sig iveiret og viste sine veldyrkede Marker indhegnede med forskellige Træarter.

Byen saae man fra Havnen af ikke meget til; den fik vi nøiere at see, da vi efter Middag stege iland og bleve førte omkring i Byen af Hr. Falbe. Selve Byen ligger ikke ved Havnen, men lidt høiere oppe, dog var Veien derop mere at betragte som en Gade end en Landevei. Vi stege ind i en Vogn med et Par daarlige Heste for og i den kjørte vi nu Byen igjennem paa kryds og paa tværs. Husene saae velhavende og nette ud – maaske en Følge af en Lovbestemmelse; som byder, at Husene skulde pudses op hverandet Aar – og vare i den sædvanlige spanske Stil med Verandaer til 1ste Sal og Buegange under disse; dog fandtes disse sidste ikke altid. Damer saae vi meget faa af, da det uheldigvis var de gode Spanieres Spisetid, dog saae man hist og her nogle sortøiede Skjønheder titte frem, og jeg benyttede da strax Leiligheden til at sende dem en chevaleresque Hilsen.

Da det var de gode Katholikers Fastetid, kunde der ikke være tale om at faae en spansk Contradands; man levede kun for Bønnen og Fasten, dog kunde man for en Bagatel kjøbe sig Tilladelse til at spise Fisk. Vi havde det Uheld at støde paa en Monstrans, der blev baaren igjennem Gaderne med Klokkeringning og da maatte alle

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Folk stige ud af Vognene og kaste sig paa Knæ. Hr. Falbe viste sig ved denne Leilighed som en ængstelig Hykler. Da Mørket faldt paa stege vi ud af Vognen og besøgte den 3die danske Mand her i Byen nemlig Apotheker Bøisen; en Mand, som Skjæbnen havde været temlig haard imod. Han havde for et Par Aar siden siddet godt i det, da en Ildebrand berøvede ham Alt, og han maatte begynde forfra igjen ved sine Venners Understøttelse. Manden selv, der bar Præget af at være Godmodigheden og Skikkeligheden selv, saae paa Grund af en Miltsygdом meget bleg ud, og da Næsen var lang lignede han complet en Pjerrot; det forundrede mig derfor at see, at han havde en temlig ung, livlig fransk Kone og en Flok sunde Børn.

Den anden danske Mand vi gjorde Bekjendtskab med var Dr. Block; det var rigtignok en Blok; 48 Aar gammel og saa ungdommelig, saa kraftig som en Mand paa 30. Han levede her som Ungkarl, da hans Kone allerede i mange Aar havde boet i Kjøbenhavn; han optraadte meget som en Friskfyr, vel forsoren med saadanne staaende Talemaader som: „jeg skulde hilse og sige, at ...” Han holdt et lille Skib, hvormed han dristigt seilede ud til Mona og skjød vilde Gjeder; Oxer, som der ogsaa fandtes kunde han ikke rigtigt faae Bugt med. Tydskerne var han særdeles opbragt paa; han vilde helst slaae dem alle ihjel med egen Haand og da det ikke kunde lade sig gjøre forærede han ved Afskeden Capitainen en Toledokaarde og Næstcommanderende en tolvløbet Revolver, forat de dermed kunde slaa Tydskerne ihjel. Opholdet i Mayaguez frembød forresten kun lidet Mærkeligt; vi tilbragte den meste Del af Aftenen hos Apothekeren i Passiar med hans franske Kone. —

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Den næste Dag foretog Næstcom. og Garde en Ride-tour, som jeg desværre ikke kom med til, nærmest fordi jeg ikke havde været Diplomat nok; med Undtagelse af, at de fik det skønne Land at see, havde de ingen Fornøielse, da Hestene kun vare tarvelige. Om Formiddagen havde vi Besøg af vore 3 danske Mænd og nogle høit-staaende Spanske Cavalerer, der besaae Skibet og som jeg haaber, fandt det til deres Tilfredshed. Her laae en Del spanske Tropper paa Porto Rico; de tage her et kort Ophold, for at acclimatiseres og derefter sendes de til St. Domingo. Apothekeren forærede mig et Parti af Mayaguez og Block sit Portrait og snart efter kvædede vi en rørende Afsked. Efter at have spist, toge vi Lods ombord og seilede afsted.

St. Juan 27/2 – 1/3

Den næste Dag dampede vi op mod en middelmaadig Passat og henved Kl. 4 nærmede vi os S. Juan, hvis høitliggende Fæstningsværker toge sig imponerende ud omringede som de vare af frygtelige Brændinger. Indløbet til Havnen var langt og besværligt, men da vi først vare der, laae vi saa sikkert og roligt som i en Dragkiste-skuffe. I Havnen fandtes en Mængde Skibe og deriblandt flere Krigsskibe. Det var den største By, vi besøgte i Vestindien og Alt forekom os derfor ogsaa saa stort og imponerende. Byen ligger paa en Ø, omringet af betydelige Fæstningsværker, der vare besatte med 366 Kanoner og 7000 Mand.

Efter Middag begave vi os iland og spadserede ad den betydelige Havnebro, hvor Skibene laae saa tætte som

Tour til St. Domingo og Porto Rico

under Børsen, og i Byen. Det første som mødte os, og som senere plagede os meget var en ubehagelig Stank, som findes i næsten alle spanske Byer; og her mere end andensteds, fordi Gaderne vare saa snævre og Husene saa høje, at ingen forfriskende Vind kunde trænge ned i dem. Efter at have beseet Alameda'n : en Spadsereplads, som findes ved alle spanske Byer – fulgte vi med Strømmen af Mennesker og kom derved ind i Cathedralkirken, hvor der var Messe. Kirken var smukt oplyst; man hørte en underlig Mumlen afvekslende stærkere og svagere, og Kirken fyldtes efter Haanden med Mennesker. Pluraliteten bestod af Damer, der mødte i lange Silkekjoler med en lille Mantille over Hovedet; ofte vare de fulgte af en Tjener, der medbragte en lille Stol og et Tæppe til at knæle paa; hvor de passerede Vievandskarret, dyppede de Fingrene i det og slog Kors paa Pande og Bryst; naar der kom et større Selskab og de havde meget travlt, gav den ene Vand til den anden ved at berøre Vedkommende med de befugtede Fingre. Naar Damerne vare komne til Sæde, toge de deres smukke røde Vifter frem og mønstrede Publicum med deres sorte Øine. Nu fik Coquetteriet frit Spil; Herterne stode ved Pillerne, medens Damerne laae midt paa Gulvet og Terrainet tillod altsaa en livlig Skjærmysel. Jeg deltog naturligvis ogsaa deri og da jeg havde Uniform paa var man temlig villig til at optage Kampen; dog kunde den ikke rigtig gennemføres og følgelig intet varigt Resultat opnaaes. Hvad der mer end Damerne tiltalte mig var den deilige Kirkemusik, der udførtes med Orgel, blæsende Instrumenter, to deilige Solostemmer og Chor af Børn. Det hele lød for mig som om jeg var paa en italiensk Opera. Den imponerende Kirke,

Tour til St. Domingo og Porto Rico

de smukke Damer coketterende med deres Vifter, den af Røgelse og spanske Parfymers skarpe Luft og endelig den guddommelige Musik henrev mig i den Grad, at jeg næsten for et Øieblik kunde lide at være Katholik. Det er let at forstaae, at de gode Spaniere ikke kunne undvære Messen; det er deres Theater, – her høre de smuk Musik – det er deres Theater – her viser man gjensidigt hinandens Pynt – det er deres Theater – her coketterer man og holder Stævnmøder. –

Den næste Aften gik jeg ligeledes, saa snart Tiden kom, til Messen; men da det var en Søndag var Publicum ikke nær saa nobelt som den foregaaende Dag; og dernæst fik vi kun en middelmaadig Chorsang og dertil en lang Prædiken, hvori det syntes, at Præsten ret gik bøs paa Tilhørerne; det var utroligt saa meget den gode Mand kunde sige i saa kort Tid og dog talte han meget tydeligt, saa at jeg kunde opfatte flere spanske Ord; Messen holdtes alene paa Latin. Midt under Andagten kom to Donnaer leende og smidskende ind i Kirken; de vare elegante klædte med lange Kjoler, der slæbte henad Gulvet, og bare de sædvanlige lette Mantiller over Hovedet. De kastede sig paa Knæ midt i Gangen, hvor den meste Passage var, og coquetterede med hvemsomhelst; paa den Maade faldt ogsaa deres Øine paa mig og jeg kan ikke nægte, at jeg fandt den ene udmærket smuk, navnlig var Figuren fortrinlig; jeg var den eneste i Uniform og tiltrak mig derfor snart hendes Opmærksomhed, men da jeg mærkede af hvilken Natur, hun var, trak jeg mig tilbage.

Efter Messen saae vi hende tilligemed flere Andre at standse tæt ved Kirken, rimeligvis opcobulerede de der deres Cavalerer. At der var mange af den Slags Damer i

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Prospekt af St. Thomas, farvelagt litografi.

Byen, viste sig snart; thi da vi til Tidsfordriv gik bagefter en som det syntes anstændig Familie med 2 Døttre viste disse sig meget rede til at gjøre vort nærmere Bekjendtskab. Men det Mærkeligste var egentlig, at da vi næste Dag vare iland – civile – og efter at have besøgt Messen spadserede et Øieblik paa Alamedaen for at høre paa Musiken, viste den høie smukke Dame fra Gaardsdagen sig igjen med sin Veninde og klædt i Dannebrogfarver, det vil sige hvid Kjole med lange røde Baand. Til Forklaring af dette mærkelige Fænomen, som jeg ikke udelukkende turde betragte som en Virk-

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Nationalmuseet.

ning af min Uniform, erfarede jeg, at vedkommende Dame havde været paa St Thomas og der faaet de danske Sympathier. Desværre var jeg som sædvanlig en Marmorblok og turde ikke engang takke hende for hendes Opmærksomhed, hvad der udentvivel vilde have bragt mig i nærmere Berøring med hende.

Det var egentligen det Mærkeligste, der passerede mig her; forøvrigt morede vi os med at spadsere om i Gaderne og om Aftenen see ind ad de aabne Vinduer og Døre. Her sad da gjerne hele Familien i en Rundkreds i Gyngestole; Damerne klædte i hvidt og med Hænderne

Tour til St. Domingo og Porto Rico

i Skjødet; Herrerne converserende dem paa den tørre men varme Maade, som er Spanierne egen. Da Stuen tillige var stærkt oplyst, tog det Hele sig net ud. Her var et Theater i Byen, men jeg besøgte det ikke, da der kun blev opført Skuespil ikke Operaer eller Balletter, og jeg følgelig ikke vilde kunne forstaae et Ord af det Hele. Her var i denne Tid en berømt Skuespillerinde fra Madrid, der gav Gjæsteroller og skal have været saa smuk at hun satte alle Løverne i St. Juan i Bevægelse. Capitainen besøgte flittigt Theatret, da han benyttede Havnecapitainens Loge. –

Mine Spadseretoure gik ingensinde udenfor Byen og jeg indskrænkede mig til at beundre det smukke Kjønn, hvoraf mange ogsaa vare beundringsværdige. Der var i Byen en lille offentlig Have, som imidlertid var saa tarvelig som den vel kunde være. Af Personligheder gjorde jeg kun Bekjendtskab med 2 Brødre Baldantia, udmærket smukke Mænd med ægte spanske Physionomier; vi havde Anbefalings-Breve til dem fra Monsanto og jeg havde ventet, at de havde gjort Noget for Alle Officiererne, men der tog jeg Feil, da det kun gjaldt Chefen og Næstcommanderende; blandt Andet vare disse paa en lille Udflugt inde i Landet.

Hvad der foruden det daarlige Veir – dagligen voldsomme Byger – navnlig forhindrede mig fra at foretage nogen Udflugt, vare de slette Efterretninger, som vi modtog med en spansk Steamer fra Cadix; der blev meldt, at Dannevirke var forladt, Kjøbenhavn i Oprør og Carl den 15de udraabt til Konge og Christian den 9de reist til England. Vi kom alle i et frygteligt Humør, vi glemte ganske at more os og tilbragte Tiden med atter og atter at gennemstudere de spanske Aviser.

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Oplysningerne må vel nærmest betegnes som rygter, der bar præg af, at de var kommet langvejs fra og ad snørklede veje, for de fleste af dem var usande. Meddelelserne om den svenske konge, Carl XV, og om kong Christian IX var helt grundløse, men det var desværre korrekt, at Dannevirke var faldet.

Dannevirke var et gammelt historisk befæstningsværk til hvilket de folkelige følelser var knyttede meget stærkt. Det var imidlertid ganske utidssvarende og efter et militært skøn uegnet som forsvarslinie. Man havde slået fjendens første angrebsforsøg tilbage, men den kommanderende general de Meza besluttede den 5. februar 1864 at forlade Dannevirke. Handlingen fik vældige psykologiske følger i København og generalen blev afsat fra sin kommando. I stedet for indrettede bæren sig i en flankestilling på Sundeved ved Dybbøl.

Og glade vare vi, da Morgenen kom og vi seilede bort fra dette under de nærværende Omstændigheder kjedelige Sted. Vi længtes efter St. Thomas og navnlig efter Pakketten. – Reisen til St. Thomas var temlig urolig, da der blæste et saa haardt Veir, at vi maatte tage Reb ind i Seilene og den ene Byge kom værre end den anden. Dog naaede vi endnu samme Aften Bestemmelsesstedet og Peter Osseres førte os som en sikker Pilot ind i Havnen. Da jeg om Aftenen spurgte om han ikke vilde ind iland, forat begynde paa det syvende Barn, svarede han, „nei det er for mørkt til at arbeide,” men Grunden var nok snarere, at Frokosten smagte godt om Morgenen. –

Jeg er næsten ganske høitidelig stemt ved at skulle nedskrive de sidste Dages Begivenheder ikke saa meget fordi der egentligen hændte sig noget Aparte, men kun fordi de ere de sidste Dage af jeg tør vel nok sige min lykkeligste Livsperiode; og dertil kommer, at det virkeligt vare meget vakkre Dage lidt vemodige men dog lykkelige og behagelige især mod Slutningen.

Dagen efter vor Ankomst arriverede Paketten den bragte ingen Breve til mig og jeg var rigtignok ganske forbauset derover ja næsten urolig, da jeg begyndte at frygte for, at der kunde være hændet en eller anden Ulykke hjemme. Til Capitainen kom der 2 Breve, hvoraf det ene indeholdt hemmelige Ordre om at holde sig seilklar til Ankomsten af næste Paket. Det var Noget, som imidlertid ikke strax blev kendt, men som vi efterhaanden aflurede ham af enkelte Bemærkninger. Efterretningerne vare meget nedslaaende. Dannevirke forladt, Tropperne lede Nød. Under saadanne Omstændigheder følte jeg mig ikke meget oplagt til at gaae i Selskab, men da vi saa snart skulle reise, mente jeg det dog var bedst passende, at gjøre en Visit rundt i de forskjellige Familier, og jeg begyndte derfor med dem, som jeg mindst var knyttet til.

Jeg tilbragte saaledes en Aften hos Gad, hvor Mester og jeg arriverede netop som Frøkenen sad ved Fortepianoet. Moderen var i en høitidelig Stemning og havde bestemt at hun skulde synge med sin hjærtesynderrivende Fistel Krigssange og Psalmer; det lykkedes mig imidlertid at faae dette Repertoire forandret til Elverhøi og Fjærnt fra Danmark, medens vi Andre spillede

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Whist. Sønnen var i Havanna. Hos Haagensens var jeg en Aften med Schmidt. Frøknerne flertede som sædvanligen og vi Andre hjalp dem.

Monsanto besøgte jeg en Aften paa hans herlige Eiendom i den øverste Udkant af Byen. Vi sad ude paa Verandaen og havde Byen og Havnen for vore Fødder og den rene stjerneklare Himmel over os. Damerne vare meget muntre; de loe, da de saae mig og bragte mig smilende mange Hilsener fra Crab Island og fra Madam Petra Abøy. Monsanto var fuldkommen restaureret; han inviterede os til en Tour til Crab Island og agtede selv at gaae til St. Croix i de nærmeste Dage med sin lille Skonnert. Jeg havde ventet at træffe Benites Familie her – de opholdt sig netop i St. Thomas i disse Dage (vide infra) – men blev skuffet. –

Den følgende Søndag spadserede jeg i Haven for at høre paa Musiken; her vare alle Byens Ammer og Børn foruden andre gode Folk forsamlede. Først traf jeg den lille Mathilde van Brakle og dernæst Eriksens to Smaapiger; med dem ved Haanden spadserede jeg om til stor Forundring for Byens øvrige Ungdom, der misundte dem at spadsere med munderet Officier. Senere spadserede jeg en lille Tour med Mathilde ud ad Veien og paa denne Dag syntes det som om jeg vant hendes Hjerte; thi da jeg om Aftenen kom op i Familien var det saa sent, at hun skulde i Seng og var gaaen ind i Sovekammeret, men vendte strax tilbage da hun hørte, at jeg kom. Det var et nydeligt lille Barn saa artig og dog saa barnlig med et Haar, et Par Øine og en Hals saa deilige, at jeg mærkeligt nok gjerne vilde kysse hende, men nu indtraadte det mærkelige Tilfælde, at hun ikke vilde kysse mig og trods alle mine Bønner vilde hun ikke give

Tour til St. Domingo og Porto Rico

mig noget; derimod troer jeg nok hun kunde lide, at jeg uden vidre tog mig et; men hun havde Principer, hun kyssede aldrig Mandfolk. Dette lille Væsen kom jeg til at holde saa meget af, at jeg gik til von Brakles hellere end noget andetsteds blot for at faae Lov til at have hende paa Skjødet. Og den sidste Aften før Afreisen forærede jeg hende en Bouket Fjerblomster, hvorfor hun til Gjengjæld gav mig et Bogmærke; hun havde lovet mig et Kys, inden jeg reiste, men jeg fik det ikke, da jeg ikke kunde komme iland om Løverdagsmorgen. Netop paa den omtalte Dag (d. 6) blev Garde syg af Dysenteri; det var en meget betænkelig Historie, da Garde ikke havde synderligt at staae imod med; jeg behandlede ham derfor strax kraftigt med Opiumslavementer, saa at det lykkedes mig at standse Sygdommen paa 2 Dage. Der blev naturligvis strax Tale om at lægge ham ind paa Hospitalet i St Thomas, men da vi 2 Dage efter skulde til Bassinet, foretrak han efter Alles Raad at blive ombord, indtil han kunde lægge sig ind paa Christiansteds Hospital. Dette skete da ogsaa og han forblev her indtil Dagen før vor Afreise til Europa, da vi hentede ham og fandt ham fuldkommen restaureret.

Som sagt den 8d, Tirsdag, forlode vi tidligt om Morgen St. Thomas medhavende en hel Del Passagerer. Det var Miss. Jos. og Al. Haagensen, Kammerherre Rothe, Lieutenant Jacobsen med Frue samt Mathilde, der havde bedet om Tilladelse til at maatte reise med, og en Franskmand Lünet. Veiret var godt og Reisen gik hurtigt for sig, men desuagtet vare Damerne søsyge, og jeg udmærkede mig derfor som opvartende Kavalier i høi

Grad. Da vi vare komne til Ankers i Basinet gav Kapita-
inen en god Frokost, som fremkaldte en livlig Stemning.
Man gaaer iland, man spreder sig til høire og venstre.
Haagensens tager til deres Onkel Major Magens, der
havde opnaaet en betydelig Forfremmelse og var bleven
Kasserer; Jacobsens tager til Hvids, Kammerherren til
sine Plantager. Jeg tog op til Knudsen for at faae Garde
lagt ind paa Hospitalet og her træffer jeg da strax to
gamle Bekjendte, nemlig min forrige Contubernal An-
dersen, nu constitueret kongelig Fuldmægtig med 1000
\$ i aarlig Gage; han var tillige vestindisk Soldat, men
den Tjeneste faldt bort af sig selv; den anden var Doktor
Hansen ogsaa kaldet Futhansen, der var kommen her-
over for at overtage Knudsens Praxis, men nu havde
Knudsen betænkt sig og vilde ikke reise hjem; det ska-
dede dog ikke Hansen videre, da han blev ansat som
Læge paa Kinghill og allerede kunde gjøre Regning paa
at have c. 100 \$ om Aaret. Vi talte om Nyt og Gammelt
og kunde gjerne være blevne længe ved, men jeg maatte
afsted; paa en Hest og til Hospitalet og tilbage igjen, fik
en Vogn fra Fortet og i den bragte jeg Garde afsted, fik
netop Tid til at tage et Bad og gik saa ombord til Mid-
dag.

Paa St. Thomas var der bleven fortalt, at Familien
Brower var reist hjem til Amerika; det kjedede mig i høi
Grad at høre, men dobbelt behageligt blev jeg derfor
overrasket ved at høre nu, at det ikke var Tilfældet. Jeg
fik med Besvær om Aftenen deres Bolig opspurgt og traf
da ogsaa Familien i Selskab med en stor Mængde andre
ældre Damer. Frøkenen kom mig venligt imøde og pre-
senterede mig for Selskab(et); det var mig slet ikke
behageligt at skulle gjøre Produktioner i det Engelske

Tour til St. Domingo og Porto Rico

for saa mange Mennesker, men jeg tog Mod til mig og gik lige paa. I Samtalens Løb blev det oplyst, at hun samlede paa Alger og hun lovede at vise mig sine Forsøg i denne Retning, naar jeg vilde komme derop en Formiddag. Dette lod jeg mig naturligvis ikke sige to Gange og lovede at komme. Herrerne saae jeg ikke Noget til, derimod tror jeg, jeg blev presenteret for Moderen.

Vi havde kun faa Dage at spandere her paa St. Croix, og jeg havde Mange, jeg skulde besøge. Tidligt den næste Dag – d. 9 – red jeg op til Hospitalet paa Hansens Pony, forbi Miss. Brower, men saa Intet til hende. Derefter spiste jeg Frokost hos Major Magens med Capitainen og Miss. Haagensen. Conversationen holdt sig paa det sædvanlige Gebet, blandt Andet tilbød jeg Miss Alice mit Hjerte, hvorover hun blev ganske rød i Hovedet og fik Hjertebanken; Capitainen benyttede Tiden til at klappe Miss Josephy; Majoren fjernede sig i Forretninger. Lidt efter kom Schmidt og vi gik nu alle op at see Gouvernements Boligen, hvor vi beundrede den smukke Balsal, som jeg desværre ikke fik Leilighed til at see i sin Glorie. Forøvrigt klagede Magens over at Lokalerne vare slet indrettede, saa at der intet passende Sted var for en Kone at gjøre Barsel. Jeg skiltes nu fra Selskabet og tog op at aflægge Kunzen en Visit; han kom hjem ligesom jeg var kommen, og i Samtalens Løb ytrede han, at han nærrede ingen Frygt for, at hans Sygdom skulde komme igjen, hvilket jeg bestyrkede ham i, da jeg selv nærrede den Anskuelse, at Sygdommen var en simpel Congestion fremkaldt af en Vindkolik.

Efterat have været hos Kunzen, opsøgte jeg Andersen og i Forbindelse med Stakeman toge vi en Vogn og kørte ud til Hvids; det var hotelværten Siemsens Kjøre-

Tour til St. Domingo og Porto Rico

tøj med 2 Væddeløbere for, som imidlertid idag havde faaet Skrupler og da vi vare komne et Stykke opad Gaden stode de stille. Kudsken svingede sin Pidsk med stor Behændighed, men desuagtet gik de ikke, førend et Par tjenstvillige Sorte fik fat ved Hovedet af dem og førte dem frem. Naa, vi naaede da ud til Hvids og traf Fruerne i Havestuen, men derimod ikke min Mathilde, som først kom senere. Hvid fik jeg flygtigt hilst paa, men derefter maatte jeg til Byen for at møde i rette Tid hos Magens til Middag. Da Capitainen skulde til Gouvernøren, var jeg ene Hane i Kurven og efter Bordet, da Mørkningen indtraadte syntes det næsten som om det skulde antage en mere romantisk Character – da der uheldigvis pludselig kom Visiter først den ene og saa den anden, alle unge Damer, der kom for at blive inviterede til Ballet næste Dag; saaledes Miss Moor, Miss o.s.v. Endelig kom ogsaa Vedel. Dette Selskab kjedede mig i høi Grad og jeg vilde saa gjerne være stukken af, men der var ingen Leilighed dertil. Jeg havde nemlig gjennem Mester modtaget en meget indstændig Invitation til Daguelards eller rettere sagt Behagens, hvor der skulde dandses om Aftenen; dog det var som om ogsaa her Skjæbnen var mig gunstig; thi Daguelard havde en Anmodning om at faae to Døttre bragt over til St. Thomas, som desværre blev afslaaen af Capitainen; dette vilde have været en meget ubehagelig Commission for mig. Efter at have forladt Haagensens gik jeg op paa Hotellet, hvor jeg som sædvanlig traf Forvalteren give den Flotte. –

Torsdagen den 10. var Glandspunktet for vort Ophold paa St Croix denne Gang. Efter at have tilhest besøgt Garde, styrede jeg Coursen til Miss Brower; strax efter

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Charlotte Amalie, hovedstaden på St. Thomas.

at jeg var anmeldt kom hun ned med sine Alger, som hun havde samlet her paa St. Croix og hæftet dem paa Papiret efter Mr. Kings Anvisning. Jeg tilbragte her nogle behagelige Timer i munter Passiar og jeg fandt hende fuldkommen saa elskværdig som sidst jeg saae hende; hun beundrede mine Fremskridt i det Engelske og forærede mig et enkelt Exemplar af hendes Samling;

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Maleri af Fritz Melbye 1852. Handels- & Søfartsmuseet.

jeg overbragte en Invitation til Magens Bal, som hun modtog. Faderen hilste jeg flygtigt paa, men saae ikke Noget til de andre Damer. –

Ombord havde man imidlertid travlt, der blev dannet et Telt af Flag agten for Mesanmasten og Kl. 6 mødte de høie Gjester, nemlig Frøk. Haagensen med Onklen, Bøie med Frue, Baronessen med Baron Rosenkranz

samt Holstein. Det var en ganske net Middag med gode Retter og dito Vine, desværre havde jeg kun faaet Fru Bøje ved min Side istedenfor, som jeg havde ønsket Baronessen. Meget smukt lød det, da Musiken roede forbi os og spillede; men desværre tog Selskabet saa tidligt afsted, at de gik Glip af et stort Fyrværkeri, som vi agtede at give dem; det var Magens Bal, der satte Uro i Blodet.

Da Kl. var otte gik jeg derud, i min Stadskjole naturligvis; der var skeet en heldig Forandring hos Magens, idet han havde faaet Kammerjunker Ries udmærkede Leilighed at laane og der var rigelig Plads til at dandse for de halvhundrede Mennesker, han havde inviteret. Aftenen gik fortræffeligt, Miss Brower mødte i Dannebrogfarver 3: rød Silkekjole, hvor over var en hvid Flors dito; hendes Haar var sat paa en ejendommelig Maade, som jeg dog ikke fandt saa heldig. En Sorg havde jeg, at hun aldeles ikke vilde dandse Runddansen, men kun Quadrille og Lanciers og følgelig fik hun kun dandset 4 Dandse og deraf de 2 med mig. Men uagtet hun nu var saa kjøn, var hun dog ikke Baldronning; det var unægteligen Frøk. Bahneberg (Emmy). Noget saa smukt, som hende den Aften, skal man længe søge efter. Hendes deilige Haar var sat smagfuldt op undtagen to Krøller, der hang ned om Skuldrene; det smukkeste i hendes Ansigt var maaske hendes Øienbryn; kulsorte og meget fint tegnede, hvælvende sig over hendes mørkebrune Øjne. Miss Brower faldt, Miss Bahneberg steg. Hun hilste meget venlig paa mig i den første Quadrille, i hvilken jeg desværre havde det Uheld at collidere med Miss Agnes Vosberg min gamle Fjende, der med sine fyldige Arme og Hals – begge bare – stærkt

Tour til St. Domingo og Porto Rico

mindede om en Malkepige. Jeg dandsede med hende; hvorofte veed jeg ikke, men saa ofte, som jeg kunde faae Leilighed dertil, ikke mindre end 2 Gange spansk Contradands efter Møasers Musik; det var herlige Øieblikke; hun lagde sig undertiden tilbage i mine Arme naar Conversationen, der stadig gik livlig, gjorde det nødvendigt, at hun saae mit Ansigt; hun stak Donna Petra ud!

Fru Baronessen var meget venlig imod mig, hun dandsede for første Gang efter mange Aars Forløb spansk Contradands med mig og det forekom mig, som om hendes Haand var varm; naa! det kan være, at det var gamle Aagaard, der havde virket for mig. Desværre. Alt kom nu for sent; den næste Dag reiste jeg for maaske aldrig mer at faae disse Vestindiens Skjønheder at see. Jeg dandsede en enkelt Gang med Miss Vosberg og Miss Stakemann (sen.); men derimod fik jeg slet ikke dandset med Haagensens, da den ene var syg og den anden var træt. Hvilket Held at slippe for saa megen Hoveri paa een Aften; de to Frøk. toge sig aldeles ikke ud ved Siden af St. Croix's blomstrende Skjønheder; deres Toiletter vare smagløse, deres Ansigter blege og enerverede. Jeg havde medbragt Frøk. Rosenbergs Brevpapirer, hvoraf Miss Brower gjorde sig et lille Udvalg; tillige forærede jeg hende en Pincet og en Naal til at lette Præperationen med. Forøvrigt gav jeg mig ikke af med den store Sværm af Creolerinder, der var; ikke engang med Skjønheden Miss Moor dandsede jeg, uagtet hun dandsede spansk Contradands efter Kunstens Regler. Traktementet bestod i Sødte og Sødte; Knudsen udbragte engelske Skaaler. Dhr. Andersen, Hansen og Stakemann vare de første Cavalerer.

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Den næste Morgen maatte jeg være tidligt paa Bene-
ne, da jeg skulde ind at hente den lille Mathilde, som
skulde med os tilbage, tillige blev det store Hverv mig
overdraget at føre Kammerherren ombord. Her mødte
Hvids med Fru Jacobsen Stakemann, samt mine to
Flammer Baronessen og Fr. Bahneberg, hun var saa
smuk i sin sorte Dragt, men hun vilde slet ikke see paa
mig. Kammerherren lod vente paa sig og imedens nød
jeg Damernes Selskab; endelig kommer han, man siger
Farvel og idet Baaden sætter af, gives Salut fra Fortet;
med stor Behændighed og til Beroligelse for Gouvernør-
rens Ængstelse lagde jeg behændigt til Falderebstrap-
pen og satte Gjæsterne ombord; før os vare allerede
komne Frøk. Haagensens, hentede af Kapitainen, Major
Wolf med Fru og Hr. Møser, der stadigt producerede sig
med sin hvide Paraply med stor Fare for at gaae over-
bord med den. Jeg skilte mig næsten ikke fra Mathilde,
hun var den Dag som sædvanlig sød og rar, men hun
vilde ikke kysse mig, hvorfor jeg maatte tage et Kys med
Gevalt nede i mit Lukaf, Miss Alice havde ved forrige
Overfart trakteret mig med Sukkergodt, som jeg gav
hende og derefter afleverede jeg hende i god Behold paa
Broen til Forældrene der ventede hende.

Vort sidste Ophold her paa St. Thomas, frembød kun
Lidet af Interesse. Skibet provianterede og fyldte Kul,
Apotheket iberegnet; vi betalte vore Regninger og ef-
terhaanden gik det op for St. Thomæ gode Beboere, at vi
skulde hjem.

Enhver tænkte paa og talte om de daarlige Efterret-
ninger fra Hjemmet og gik i Spænding for, hvad Paket-
ten vilde bringe. Der var i det Hele stille i Byen, ingen
Selskaber bleve gjort, hvorved jeg paa en Maade sagde

Negerhytte på St. Thomas, maleri af Fr. Visby ca. 1880.
Handels- & Søfartsmuseet.

Farvel, og forøvrigt stadigen besøgte kun een Familie nemlig von Brakles.

Et større Selskab fandt jeg til, nemlig til Dinner hos Haagensens tilligemed Krieger og Schmidt. Jeg havde lige i forveien været ude at ride med Spanierinderne og paa denne Tour mødt Hr Haagensen med Sønner; derved fik vi strax lidt at tale om, og det var ogsaa nødvendigt, da Conversationen gik lidt trevent. Retterne vare mange og ret gode; efter Champagnen blev Stemningen lidt livligere, hvad den trængte til, da Fatters Bordbøn havde virket trykkende. Efter Bordet blev der ikke spillet, da det var Søndag; derimod placerede vi os Alle ude i Verandaen i Halvmørke og nu foregik det frygteligste Flerteri jeg nogensinde har seet. Jeg vilde helst have fat paa Marie Louise, men det lykkedes ikke; Schmidt kom i en saadan Nærhed til Josephy, at Steamen kom op, saa at han maatte fjerne sig; hvorledes Kapitainen havde

Tour til St. Domingo og Porto Rico

det, skal jeg ikke kunde sige, da han blev, efter at vi vare gaaede siddende i en lav Sopha, mellem Alice og Marie Louise; jeg antager imidlertid, at sidste Akt er foregaaet hos Miss Curlander.

Hvad jeg havde forsømt før Touren til St. Croix fik jeg nu endeligt gjort, nemlig hilst paa Familien Benites fra Crab Island. Arbo foranstaltede nemlig en Ridetour for de 3 Damer (Benites selv var imidlertid reist hjem) med W. Eriksen og mig som Suppleanter. Jeg mødte altsaa og hilste paa Damerne nemlig Fruen, Signorita Charlotta den lille fyldige, som var En saa close i den spanske Contradands samt Signorita (ordet mangler) med Hjerte knusere og et udpræget spansk Ansigt. Derefter begik jeg den Fadaise at ville bestige en damesadlet Hest (stor Latter blandt Damerne), kom op paa den gamle Durkløber, som jeg snart maatte bytte, for at faae Fru van Vliertens udmærkede Hest, som egentligen kun Arbo maatte ride; endelig begyndte vi Bestigningen af Bjergene og jeg abonnerede strax paa Charlotta. Damernes Heste vare uheldige, der maatte standses, der maatte byttes og sadles om og endelig kom det Uheld til, at Signora E. blev sparket af en Hest, men som det lod til høist ubetydeligt. Imidlertid lod jeg ikke Humøret synke men sluttede mig til Charlotta og lod de andre skytte sig selv. Hun forstod lidt Fransk, talte endnu mindre, men vi forstode hinanden dog ypperligt og passiarede hele Veien sammen. Touren løb saaledes meget behageligt af for mig og jeg kom netop hjem i rette Tid for at komme til Middagen hos Haagensens. —

Den næste Formiddag mødte jeg naturligvis hos Damerne for at høre til deres Befindende; jeg maatte or-

dentlig kjøre frem med mit Franske og slog om mig med Stumperne saa godt jeg kunde. Signorita E.. var fuldkommen vel, Læsionen havde været ubetydelig; Charlotta havde lovet at synge den spanske Contradands: la perla di Cuba, og det gjorde hun ogsaa paa en nydelig og naturlig Maade; hun sang den med spanske Ord og under Accompagnement af en kunstig Guizo : en Bog hvorpaa man gned med Neglene; de bragte mig Hilsener fra Donna Petra samtidigt med, at de loe dygtigt og Conversationen gik efter Omstændighederne ganske godt. Damerne vare endnu i deres Formiddags Toilette: meget slanke Kjoler uden Snørliv; Charlottas Barm var i denne Dragt som ellers meget fremtrædende. –

Et Par Dage efter besøgte jeg dem om Aftenen; de sade da pyntede i deres hvide Kjoler i den stærkt oplyste Stue – ganske paa Spansk; naar de gik ud at spadserere bare de derimod runde Hatte, ikke deres mere klædelige spanske Mantiller; jeg traf der Andrée, en Franskmand, der eiede Plantager paa Crab. Island, samt endvidre det Hus i St Thomas, hvor Spanierinderne boede. Det kneb voldsomt med det Franske, men han kunde heldigvis noget Engelsk og saa gik det bedre. Forøvrigt benyttede jeg Tiden til at coquettere med Charlotta, der tilsidst følte det saa varmt, at hun maatte hente sin Vifte. –

Jeg havde endnu en behagelig Ridetour nemlig med Arbo og de 3 Fruer (Brakle, Petersen, Hjarnø). Van Brakle vendte om, da vi rede ham for hurtigt. Fru Hjarnø hadede det vilde hurtige Ridt, som jeg i Begyndelsen var med til, man da de to Fruer foretrak det stille Ridt, hvorved man samtidigt kunde see sig om, sluttede jeg mig til dem. Vi rede en meget smuk, men høist

Tour til St. Domingo og Porto Rico

besværlig Vei ud til Batteriet paa Havnens østlige Pynt; her gjorde vi Holdt og Fru Hjarnø havde Leilighed til at see sin Fader, der kom med Paketten fra Vestenden. Batteriet havde i strategisk Henseende ikke stort at betyde; her var 1 god og 4 mindre gode Kanoner. Fru Petersen gjorde jeg forgjæves Cur til, hun syntes ikke at forstaae mig. Da det var for sent at gaae ombord og spise, spiste jeg med i Arbos Messe. Maden var god, men Tonen blandt Medlemmerne mindre god. Medlemmerne var dHr. Ulstrup, Hassing, Fischer, Berggren og som Gjæst Stakemann. —

Hos Bærentsen mødte jeg naturligvis hver Formiddag og lagde Bindet om hans Ben, samt hørte roligt paa hans mange Klager; dernæst fik vi os gjerne 3 Robberter, hvori jeg ialmindelighed tabte — saaledes en Dag 3½ \$. Af og til fik jeg ogsaa nogle af Arbo[s] høist grinagtige Historier eller lidt Musik af Bærentsen. Medens Jacobsens var reist besørgede Bügel Beværtningen; han var i den sidste Tid en stadig Gjæst og L'hombrespiller hos B.; disse Formiddager da jeg skulde høre Musikken fra Casernen og have et Glas Claret, bleve mig snart saa tilvante, at jeg ikke kunde undvære dem. —

Fra B. gik min Tour i det Mindste hver anden Dag til Dr. Eriksen, hvis Tilstand gik kun meget langsomt fremad; dog synes der at ville indtræde virkelig Forbening af Bruddet. Fruen var som altid meget forekommende og de to smaa Pigebørn var mine Svithearther dog i den sidste Tid mindre, da de mærkede, at Mathilde var den begunstigede. Fru Stenersen saae jeg aldeles ikke i den sidste Tid, jeg kan ikke vide hvorfor; jeg troer næsten, hun troede jeg coketterede med hende; hun fik saaledes hysteriske Anfald i min Nærværelse!

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Det er egentligen først i denne Periode af mit Ophold i Vestindien, at jeg kom til v. Brakles; Jacobsens vare reiste og jeg havde følgelig inestetsteds, hvor jeg kunde gaa mere ugenert og som det syntes mere velkomment end hos disse; der fik jeg Musik og der saae jeg Mathildes kjære lille Ansigt; selv Moren blev mig nu nøiere bekendt. Jeg kom der om Formiddagen, saa spillede Fruen for mig og trakterede mig med Chocolate eller Kage jeg kom der om Aftenen dels uindbuden, saa sang v. Brakles for mig, dels indbuden; saaledes til et Whistparti med Damerne, som var ganske morsomt. Hvor erindrer jeg ikke med Glæde den Stund, naar v. Brakle sang for mig Chr. Winthers: Uskyldige Ønsker med Sommerfuglevinge jeg syntes den passede saa godt til min Situation; jeg flagrede fra den ene Skjønhed til den anden og nød kun Honningsaften i Blomsten, jeg afbrød den aldrig og følte mig dog lykkelig; netop min sidste Flamme Mathilde var saaledes lutter uskyldig Honning og hun sad gjerne paa mit Skjød, naar han sang den. Fruen steg stadigt høire og høire i min Gunst; hun var ikke kjøn, navnlig ikke naar hun var til Hest, men hun var saa ligefrem Dansk i sit Væsen og Omgang at man maatte synes om hende. Derimod troer jeg v. Brakle selv tabte ved at læres nøiere at kjende; han var ikke godt udrustet af Naturen. Og Mathilde var saa glad ved at see mig; mødte hun mig paa Gaden spadserede vi gjerne sammen, eller hun trak mig med sig op og kom jeg der om Aftenen, kunde hun ikke gaae iseng saalænge jeg var der.

Den 16de blev Paketten ventet, men forgjæves; da jeg var temlig sikker paa, at der vilde komme Hjemgangsordre, begyndte jeg for Alvor at gjøre Afskedsvisiter

Tour til St. Domingo og Porto Rico

saaledes hos Borcks, hvor jeg blev meget venlig modtaget og tilbragte en ganske behagelig Aften. Vi byttede Portraiter og jeg fik den næste Dag en Pakke med til Sønnen i Kjøbenhavn. Den næste Formiddag før Paketten var kommen, var jeg hos Hjarnøs. Frøken Caroline havde i længere Tid været syg i sine store Tæer og var endnu ikke saa rask, at hun kunde gaae paa Foden. Man var meget venlig imod mig og C. spillede spanske Contradanse og Quadrille for mig og saae næsten smeltende paa mig. Den gamle Skousboe havde et heftigt Anfald af Asthma. Jeg bød Farvel med megen Rolighed til Miss. Caroline; hun havde været min første Flamme; men hun var det rigtignok ikke mere; det var kun, da jeg første Gang dandsede spansk Contradands og hun kjærlent lagde sin Arm høit op paa Skuldren!

Naa, Paketten kom da og hvad den bragte, fremgik jo tydeligt af Capitainens Ord, da han satte sig til Bordet: «Ja, saa gaae vi imorgen tidligt til St. Croix.» Den bragte mig tre Breve; et ubetydeligt fra Andresen; et større fra Ludvig med Brev fra Bine og Emma og et Brev fra Emma med et fra Fader. De indeholdt intet Væsentligt Nyt. — Jeg havde med den sidstafgaaede (d. 14) Paket skrevet et Brev, hvori jeg i høi Grad beklagede mig over deres lange Taushed derhjemme; tillige havde jeg deri antydnet, at jeg rimeligvis vilde komme hjem. Endnu kom jeg til at skrive et Brev, som først er afgaaet d. 28, hvori jeg beder Ludvig om at hæve 196 \$ i Finantshovedkassen for mig; jeg vilde ikke gjærne have dem med mig ombord, da jeg jo ikke kunde vide om jeg ikke faldt i østerigsk Fangenskab; dette Brev vil de altsaa først kunne faae til den 20. April eller saa omtrent. —

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Landskab nær West End med vaskeplads, maleri af Fr. Visby ca. 1880. Handels- & Søfartsmuseet.

Den 18de om Morgenen Kl. 6 satte vi atter Steamen op og efter en hurtig Overfart seilede vi for sidste Gang ind i Basinet; jeg saae paa de deilige Omgivelser og tænkte paa første Gang, jeg havde seet dem. Hvormegen Glæde, hvormeget Haab havde de ikke fremkaldt, og havde de skuffet mig! Tilvisse nei, kun var Løfterne fremtraadte under en lidt anden Form. Det Grønne havde Solen bleget en Del og Høiderne vare hist og her næsten gule, men endnu smilte med et tropisk Smil Palmer inde i Bugten og de lysegrønne Sukkermarker paa de lave Skraaninger. Hist og her saa man Sukkermøllerne i Gang og Røgen fra Kogerierne stige tilveirs; thi Sukkerhøsten var begyndt et Par Maaneder senere end den pleiede. —

Paa Veien havde vi mødt „Vigilant” Postskonnerten og da den kun langsomt avancerede mod den stærke Modvind, toge vi den paa Slæb og bragte den en Dagstid

Tour til St. Domingo og Porto Rico

før til sit Bestemmelsessted – den sidste Tjeneste vi viste St. Croix. Jeg gik strax iland for at hente G. og blev her omringet af alle Basinets Capaciteter, der hungrige spurgte efter Nyt; det var ikke stort, hvad der var at melde, Dyppelstillingen blev holdt, Tydskerne i Nørrejylland; det var omtrent Alt. Garde fandtes i bedste Velgaaende. Man havde aabenbart tænkt at arrangere Noget for os til Afsked, men da vi skulde gaa næste Morgen, blev der ikke Tid dertil. Efter at have hilst paa Knudsen, som jeg fandt ualmindelig vranten og sær, tog jeg op til Garde, der var i langt bedre Humør. Paa Veien fra ham mødte jeg Dagueldard og efter Forvalteren og Næstcommanderendes Anmodning, spurgte jeg, om han ikke vilde have Døttrene med over til St. Thomas den næste Dag; han henviste mig til Døttrene selv at afgjøre Spørgsmaalet.

Min vigtigste Visit var naturligvis til Miss Anna Brower, som jeg nu skulde kvæde en rørende Afsked med; hun kom som sædvanligen ned alene og satte sig ind i det lille Hjørnegemak; jeg kan ikke sige, at Efterretningen om min Afreise gjorde noget dybt Indtryk paa hende; dog smilte hun blidt til mig og paa min Forespørgsel oplyste hun mig om, at de forbleve paa St. Croix indtil Juni Maaned; derefter gik de hjem til New York, hvor hun havde en Broder boende i Broadway-street No 295; hvor de næste Gang skulde tilbringe Sommeren vidste hun ikke, maaske Florida, hvis der var Fred. Efter at have givet mig Anvisning paa Mr. King tog jeg Afsked; maaske, maaske, hvis jeg havde været dristig, at jeg da kunde have opnaaet noget Mere, maaske! Lidt nedstemt gik jeg fra hende til Dagueldards, hvor jeg efter nogen Venten fik talt med Hr. Dagueldard,

skuet Miss Esther og Sidney-Ann; jeg havde troet, hun skulde have været med over til St. Thomas, men blev skuffet. Det blev aftalt, at jeg skulde faae udtrykkelig Besked om Aftenen, naar jeg kom fra Gouvernørens Dinner. Jeg vilde gjerne have været ud til Bahneberg, men Tiden tillod det ikke, derimod fortryder jeg høi- ligen, at jeg ikke kom til Baronessen.

Naa, Kl. 6 mødte vi hos Gouvernøren og nøde som sædvanligen en meget god Dinner, som sædvanligen i 3 Afdelinger foruden Forspillet: Suppen; derefter kogte Retter, saa stegte dito og som No 3 Dessert. Da vi vel havde faaet Maden tillivs, forlode vi ham og efter et Forslag af Magens gik vi alle op at besøge Browsers; denne Gang var her en hel Mængde Mennesker; foruden Moderen, Faderen og Tanten; Kapitainen og Schmidt talte saa meget, at jeg slet ikke kunde komme til Orde; følgelig skete der intet Videre og det var Alt, at jeg fik Lov til at trykke hendes Haand endnu engang. Derefter skildtes vi ad.

Jeg gik til Daguelards, hvor jeg blev modtagen med Jubel og hvor jeg endvidere traf Mester og Forvalter. Jeg maatte love selv at hente dem fra Land den næste Morgen, og maatte endvidere – qua Messeforstander – underskrive en Anbefaling til Daguelard, at det var godt Kjød han havde leveret; jeg opnaaede dermed ikke at faae en spansk Contradands med Sidney Ann. – Med Mr. King havde jeg talt; vi besluttede at udvexle Alger sammen, hvilke jeg agter at sende Frøk. Rosenberg. Han forærte mig en smuk Koralstok og tilbød at sende mig Conchylier og andre Naturalier; det var en meget net Mand.

Den næste Morgen mødte jeg i rette Tid og efter at

Tour til St. Domingo og Porto Rico

have ventet nogen Tid bleve Miss Esther og [ordet mangler] førte ned til Baaden af Mr. Behagens, de mødte vel pyntede og det forekom mig næsten, den ældste var lidt sminket (hvad alle Creolerinder bruge at gjøre). Da vi lettede, hilste vi St. Croix for første og sidste Gang med 3 Skud som besvaredes fra Fortet.

Efter i mit stille Sind endnu engang at have kvædet en rørende Afsked med Basinet, for sidste Gang seet Bølgerne bryde skummende mod Korallrevet og Vraget af Gazellen, vendte jeg mig bort og henvendte min Opmærksomhed mod mine Passagerer. Jeg søgte at underholde dem og blev heri assisteret af L. Schmidt, der nær var bleven indtagen i den ældste lille Miss. [ordet mangler] med lange sorte Krøller, og som jeg næsten troer var lidt sminket. Da vi kom derover bleve de satte iland ved en lille Bro udenfor en Kjøbmandsbod og heldigvis ikke ved Kongeværftet; jeg siger heldigvis mest for Kapitainens Skyld, der aabenbart følte sig generet af at have ført coulørte Damer over.

Da vi skulde gaae næste Morgen, fik jeg nok at skaffe med at gjøre Visiter. Jeg var hos Eriksen, hvor jeg maatte love at komme igjen for at sige Farvel til Børnene. Dernæst gik jeg til Rise, der var ualmindelig venlig imod mig; han inviterede mig til Middag, men heldigvis kunde jeg afslaae det, da jeg var buden til Gouvernøren; han havde faaet en ung haabefuld Søn hjem, der ikke kunde blive til Noget i Europa, da han uheldigvis en Dag havde hørt, at Faderen var en rig Mand. Husets Damer vare ikke hjemme; det bedrøvede mig, at jeg ikke fik hilst paa Miss Harriet, hun var dog god; Moderen talte jeg senere med. —

Dernæst besøgte jeg Monsanto i hans Skonnert og traf ogsaa W. Eriksen, som jeg saaledes begge fik sagt Farvel; Monsanto havde forgjæves søgt mig ombord. Paa Veien herfra træffer jeg Schmidt og vi fulgtes ad op paa „Bakken” til Haagensens. Afskeden her var naturligvis smertefuld og rørende; Taarerne stode Damerne i Øinene og da jeg var tæt ved Døren sagde Marie Louise med Taarene i Øinene og blussende Kinder: And you will not forget me! hvorpaa jeg naturligvis kun kunde svare: forget you! og ryste paa Hovedet. ! En Skilsmisse, jeg følte dybere ved, var den fra Spanierinderne; jeg sendte Hilsener til Crab Island og de bleve modtagne med et vist Smil, da jeg nævnte blandt andre Navnet Petra Abøy. Den lille Charlotta trykkede min Haand og sagde saa mange pæne Ting til mig paa Spansk, som omtrent skulde sige saa meget, at hun vilde glæde sig ved at see mig en anden Gang. –

Puh, det var en drøi Reise, men nu var jeg ogsaa omtrent færdig; Petersens vilde jeg træffe hos v. Brakle om Aftenen og Hjærnøs vilde jeg ikke gaae til. Hvorfor ikke? Dertil vare mange Grunde, de havde aldrig vist nogen Opmærksomhed imod mig; Miss Caroline havde vel været venlig, men det samme havde hun været mod Grev Rosen og var det stadigt mod W. Eriksen; jeg erindrer endnu hvorledes hun paa Rothes Bal vilde dæmpe hans Lystighed og sagde kun „William”. Jeg troede næsten i første Øieblik, at de vare hemmeligt forlovede og det kan gjerne være, at det var Tilfældet. –

Gouvernør Rothes Middag var som sædvanligt noget med det mere Tarvelige; FYLLA's Skaal blev drukket i Champagne og strax efter Bordet skiltes vi ad. Jeg gik op til Eriksens, hvor jeg sagde et varmt Farvel; de trykkede

mig og kyssede mig og gave mig hver en lille Askeskaal; Moderen græd, da vi skiltes; hun havde vist sine Følelser for mig iforveien ved at sende en Kasse med Syltetøi ombord. Derefter ilte jeg hen til v. Brakle, hvor Schmidt og v. Brakle allerede vare vendte tilbage efter Dinneren og hvorfor Mathilde ængsteligt ventede mig. Om Eftermiddagen havde jeg sendt en Kage iland til Fruen (den var fra Schmidt og mig samt en Bouket Fjerblomster fra La Guayra til Mathilde); til Gjengjeld forærede hun mig, da jeg kom, et Brev; hvorpaa hun selv havde skrevet Udskriften og som indeholdt et Bogmærke. Aftenen tilbragte vi med at passiare sammen, v. Br. maatte naturligvis synge en „Sommerfuglsvinge” og „Troidhättan”. Fruen spillede for os. Mathilde blev desværre søvnig henad Aftenen af den Vin hun havde drukket med mig, og gik tilsengs uden at kysse mig, som hun havde lovet. Da vi gik bleve vi fulgte til Broen af Damerne og her kvædedes en rørende Afsked. – Hr. Brakle havde givet mig et Portrait af sig og sin Kone og et af Børnene, men de vare saa uheldige, at de ikke kunde sættes i Albummet. –

Søndagen den 20 Marts gik jeg tidligt iland om Morgenens jeg havde troet, at jeg kunde faae saa megen Tid at jeg kunde komme op til Br., men det lykkedes ikke; jeg skulde nemlig først og fremmest have Bærentsen ombord; hos ham traf jeg v. Br. foruden flere Andre, som jeg derved fik Leilighed til endnu engang at sige Farvel til. Da jeg var kommen ombord, kunde jeg ikke komme iland igjen, da Kapit. kom strax; han havde været paa Bakken, kan jeg troe og hos Gouvernøren. Ankeret lettedes Kl. 9, Skibet dreiede sig og lod tre Skud rulle ind over Byen, og derefter arbeidede Skruen løs. Paa

Tour til St. Domingo og Porto Rico

Udsigt over St. Thomas havn fra guvernementshusets trappe med fortet Christiansværn i mellemgrunden. Orlogsfregatten „Sjælland” ses i midten. Maleri fra 1881. Handels- & Søfartsmuseet.

Fortsmuren stod v. Br. med Frue og Mathilde og vifte-
de, med Lømmetørklærne, paa Bakken saaes Familien
paa Verandaen, og imod Gouvernementstrappen saa jeg
et Glimt af en rød Zouavtrøje; det var Miss Caroline,
der ikke ganske havde glemt FYLLA. –

*Efterretninger om krigsbegivenhederne i Danmark var kun
brudstykkevis og sent nået over Atlanten til de dansk-vestindi-
ske øer. Posttrafikken mellem moderlandet og øerne var ganske
vist stadig i virksomhed, men de meldinger, som man fra
Marineministeriet kunne tilsende »FYLLA«s chef kunne kun
være korte, og de kunde ikke beskrive stemninger og følelser og
detaljer vedrørende alt det, der nu var ved at bænde i Dan-
mark.*

Tour til St. Domingo og Porto Rico

I den første melding om krigen bed det: „Fjendtlighederne med Preussen, Østrig og Det tyske Forbund er siden 1. dennes (d.v.s. februar) udbrudte og fjenden har allerede besat en del af Slesvig. Som følge deraf opbringes her fjendtlige skibe, men af hensyn til forskellige Vestindien særligt vedkommende forhold, har regeringen besluttet, at der ikke med den Dem underlagte skonnert skal skrides ind mod tyske skibe, som De måtte støde på, og De vil altså lade slige skibe passere som ubemærkede indtil nærmere ordre.”

De særlige forhold på øerne bestod i, at der her boede mange fra både bertugdømmerne og Tyskland, og at disse altid havde optrådt loyalt mod de danske myndigheder, som efter gammel tradition beskyttede enhver borger på øerne. De danske lutheranske kirker havde altid været et samlingssted også for tyskere, der boede på mange andre af de karibiske øer. Tyskere af protestantisk religion søgte ligefrem til de dansk-vestindiske øer for at blive gift eller for at få deres børn døbt her.

Alligevel opstod der naturligvis en vis usikkerhed hos tyskerne, og den 14. marts kunne cbefen i skibsjournalen notere, at „ved sidste pakets ankomst forlod alle tyske skibe St. Thomas havn.” Man foretog sig imidlertid intet hverken fra guvernementets eller orlogsskibets side, og da man havde brug for så stor en flådestyrke som muligt i de danske farvande fik „FYLLA” sejlordre, „såfremt der ikke fra guvernementets side af hensyn til lokale interesser måtte være nogen betænkelighed ved at undvære skrueskonnerten ved øerne”.

Cbefen for „FYLLA” foreviste derfor sin sejlordre til guvernøren, hvorefter han kunne notere, at „da han ikke har noget at erindre med hensyn til dens efterlevelse, agter jeg at afgå herfra i dag den 20. marts.”

Hjemreisen 20/3 til 21/4 1864

7/4 64. Det var et vel kort Ophold i Vestindien for min Person, ikke Meget fik jeg seet af forskjellige Lande og ikke meget fik jeg prøvet af Klimatet, da jeg kun var der i den bedste Aarstid nemlig den kolde Regntid, som netop denne Gang indtraf meget sent og derfor vedblev et Par Maaneder længere end ellers. Endnu i de sidste Dage havde vi betydelige Regnskyl, saa at Græsmarkerne ved Richmond – de smukkeste jeg har seet i Vestindien – vare smukt grønne, medens de ellers allerede i Marts pleie at være gule. For at yde Græsmarkerne Skygge, havde man plantet Træer i dem, saa at Landskabet fik noget Dyrehaveagtigt ved sig, men disse med deres finnedede Blade og lange tørre Belle, som altid hang paa det, kunde ikke lignedes med vore friske Bøgetræer. –

En anden Ting er imidlertid, at jeg desuagtet har moret mig fortrinligt og istedenfor at have en uhyggelig bedrøvelig Vinter hjemme har jeg havt en munter og glædelig Sommer herovre. Og, at jeg har havt meget godt af Touren er der ingen Tvivl; der er ingen der har udhævet det mere end mine Messekammerater; jeg reiste ud, sig de, som et Kiek in die Weld, som et beskedent, ungdommeligt, keitet Menneske og vender hjem som en værdig Mand, der kan bevæge sig mellem Folk. Jeg har ikke faaet seet Naturen rigtigt, eller studeret de

tropiske Undere, men jeg har lært Mennesker at kjende i forskellige Fremtoninger og af forskellige Nationer, og jeg har dog seet det creolsk-engelske og det creolsk-spanske Liv og kan maaske ogsaa tilføie det creolsk-danske, men intet af dem har specielt tiltalt mig.

Atlanterbavet. Da Kapitainen hin sidste Morgen var kommen ombord, lod han Folkene sammenkalde til Parade; derpaa talte [han] et Par opmuntrende Ord til dem med en lidt skjælvende Stemme, man kunde mærke, han var ikke vant til at optræde paa denne Maade. Han sagde til dem, at de havde hidtil opført sig meget godt, saa godt, at Folk havde lagt Mærke til det; vi gik nu hjemad og vi kunde saaledes faae Leilighed til at møde Fjenden; han haabede at de da vilde vise sig fra samme Side. – Denne temlig alvorlige Tale stemte Folk lidt tause, men gjorde et godt Indtryk. –

Vi dampede ud af Havnen og derude mod Vest, da vi havde seilet lidt, indhentede vi Monsanto, der paa sin Skonnert gik til Crab Island; vi vare hinanden saa nær, at jeg gjennem Kikkerten tydeligt saa [ham] agterude med blottet Hoved og hilse over til os; en kjøn Mand var det navnlig førend han blev syg; hans store Aand, hans hele Væsen og Fremtræden viste, at han var skabt til at herske; nu som han stod der i sin Skonnert mindede han mig stærkt om Historien om Monte Christo. –

Da vi vare dreiede nordpaa og fri af St. Thomas – vi vare passerede mellem denne og Crab Island, som jeg altsaa saa for sidste Gang – aabnede Kapitainen en hemlig forsegleet Ordre, han havde modtaget; heri var bestemt, at han skulde gaae til Cork og der oppebie nærmere Ordre, samt tage saa mange tyske Skibe, som han kunde overkomme paa Veien. Nu havde vi vort Mel

Hjemrejsen

i Posen, nu vidste vi, hvad der ventede os og overgav os til den Ro, som man altid maa have, naar man begynder paa en saa lang Tour. I de første Dage, forekom det mig endnu, som om jeg var i Vestindien, jeg sang mine spanske Contradandse og tænkte paa Mathilde; men snart indfandt sig den mindre vel tilpas-Stemning, som jeg gjerne faaer, naar jeg efter et længere Ophold paa Landet kommer ud at seile. Da denne efter et Par Dages Forløb havde tabt sig og med den en vis Ladhed, begyndte jeg at tænke paa Hjemmet og at fiske til min Samling. Vi vare nu inde i Sargossa Søen og her var nok af Tang; det svømmede gjerne i lange Rader hist og her dannende større Klumper; Retningen af disse Rader rettede sig vistnok efter Dynningen, den var gjerne fra Vest til Øst; al Tang ophørte pludseligt, da vi kom ind i Golfstrømmen. —

Sargasso-søen er en almindelig betegnelse på den del af det nordlige Atlanterhav, der danner et slags centrum i strømkredsløbet, hvorved det er blevet samlingssted for store mængder af tang. Saltboldigheden og temperaturen er her særlig stor, og mellem tangen udfolder der sig et rigt dyreliv. Sargasso-søen eller -havet ligger mellem 20° og 40° nordlig bredde og 35° og 65° vestlig længde.

Vi tilbringe nærmest Tiden med at spille Kort; om Formiddagen constant 3 Robberter, om Aften endnu 3 eller L'hombre; jeg har spillet med Held herombord og staaer for Øieblikket paa + 1000 P. Da vi havde været en otte Dages Tid tilsøes, og Varmen tog rask af, forandrede Spisetiden fra Kl. 5 til 3; det er meget bedre saaledes, da Maven ellers lod høre fra sig i flere Timer inden

Hjemreisen

den kunde tilfredstilles. Middagsmaden er som sædvanlig fortrinlig og mine Indhug i Buddingerne blive mer og mer berygtede. Claretten og den Bittre taber sig mere og mere, Sherryen og Toddy'erne komme stærkt ibrug, navnlig om Aftenen efterat Theen er drukken.

15/4. Naar jeg rigtigt skal tænke mig en Nydelse, saa vil jeg erindre et Middagsmaaltid ombord under Hjemreisen efter at vi havde naaet de koldere Regjoner. Appetiten var glimrende, Tarmene skrege længe før Kl. var 3, saa kom de herlige Retter, som man ikke generte sig for at spise af saameget man lystede og nød dertil med Velbehag Rødvin og Sherry. Efter Maaltidet promenerede man paa Dækket og lod den deilige friske Luft kjøle den fremtrængende indre Varme; jeg følte mig saa vel, saa umaadelig vel. – Veiret var særdeles gunstigt, idet vi havde en meget frisk Vind hele Tiden fra St. Thomas; ja det steg i nogle Dage til at være ligesom en lille Storm, der nødte os til at gaae med Reb i Mærsseil og Gaffelseil. Da vi nærmede os Land, lagde Blæsten sig og vi fik meget smukt Veir.

Samlivet ombord var naturligvis meget godt; kun med Garde har jeg havt en lille Rencontre; som vistnok var min egen Skyld og navnlig begrundet i min Anvendelse af Ordene: Passiar, Sludder o.s.v. Folkene har paa Hjemtouren været meget stille; ikke en eneste Aften sang de sine opmuntrende Sange, som altid vil minde mig om Passaten. Grunden dertil er, at deres Leder Hr. Peter Smith ikke mere synger, da han har gjort nogle dumme Streger, der tyngte paa hans Samvittighed. Mit eget Befindende har været meget godt, og jeg har næsten ingen dyspeptiske Anfald havt. – Som Følge deraf har min Phantasi været i stærk Bevægelse og jeg

Hjemrejsen

har holdt mere af at spadsere paa Dækket selv om Veiret var mindre [godt] end at sidde nede og læst *Anatomi* eller *Hygieine*. Deraf kommer det ogsaa, at min Beretning bliver saa kortfattet; thi heller ikke skrive gad jeg. —

Tankerne dreiede sig meget om Vestindien, lille Mathilde og Emmy B.; først senere, da den kolde Luft blæste fra Hjemstavnen, tænkte jeg lidt paa den, men ikke gjerne, da Krigen tyngede over den som en mørk Sky. Ved Bordet talte vi mere om Fremtiden og Krigen end om Fortiden og Vestindien. — Med Bærentsen kom jeg engang til at tale om Fru Jacobsen, den Person som han ved sin Ankomst havde gjort mest af og hævet til Skyerne; men nu havde Visen faaet en anden Tone, siden han havde lært hende nærmere at kjende; han fandt hende, sandselig borneret og affekteret; ikke at tale om, at hun manglede Dannelse. Til Oplysning af den 1st Egenskab meddelte han mig et Referat fra Arbo; Fruen var af den Mening, at hun var svanger og havde i den Retning henvendt sig til Eriksen; nu fortælles der, at hun under Consultationen fik et Anfald af Brynde, der let kunde have gjort hendes Mand til Hanrei, imidlertid maa erindres at Referenten Arbo slet ikke kunde spændes med Familien Jacobsen. Hr. Jacobsen beskrives som meget raa og ensidig. Bærentsen var kommen til det Resultat, at han ikke brød sig om at mødes med en eneste af sine vestindiske Bekjendtskaber undtagen Familien Bügel.

Da „FYLLA“ ndede England fik man underretning om, at der havde fundet en „lille søfægtning“ sted i Østersøen. Det var sket den 17. marts, da en lille preussisk eskadre paa en fregat, en korvet, en bjuldamper og 6 kanonbåde var stædt ud fra Swine-

Hjemrejsen

müinde for at søge at bryde den danske blokade. Den danske blokadestyrke bestod på dette tidspunkt ber blot af et linieskab, en fregat og to korvetter, men efter kun et par timers skydning blev preusserne jaget i havn igen.

Desuden fik man at vide, at der skulle åbnes en fredskonference i London. Den engelske udenrigsminister John Russell havde således foreslået en våbenhvile mellem de krigsførende og forhandlinger i London. De tyske magter havde også været velvilligt stemt overfor planen, men den danske regering ønskede at kunne præsentere en sejr på en eller anden måde, før man gik til konferencebordet. Da denne imidlertid ikke kom, havde man alligevel den 18. marts erklæret sig villig til at deltage i konferencen uden våbenhvile. Konferencen blev først fastsat til at skulle åbne den 12. april, men blev udskudt til den 25. april 1864.

Queenstown. Treugersdagen efterat vi havde forladt St. Thomas begyndte vi allerede at kikke efter Land og den følgende Nat saaes Fyret paa Cap Clear. Om Morgen Mand. d. 11 April da jeg kom op paa Dækket, løbe vi tæt inde under Kysten med Lods ombord; giennem denne fik vi Efterretning om, at Dyppel endnu ikke var tagen, samt at der havde staaet en lille Søfægtning i Østersøen; østerigske Skibe vare afgaaede fra Lissabon til Nordsøen og endelig at der skulde holdes en Conferentse i London; Efterretningerne kunde saaledes ikke kaldes daarlige, men de vare heller ikke gode. Vi nærmede os nu Indløbet til Corks Havn; Skrænterne paa Siden vare steile grimme Klipper uden Vegetation. Ligeved Indløbet til Havnen laa der en Klippe, hvorpaa fornyligen et stort Liwerpool Dampskib med mange Passagerer var strandet. Da vi kom ind i selve Havnen,

Hjemrejsen

om man saa tør kalde den, da den laa tre danske Mile fra Byen Cork – bleve Kysterne venligere, man saa dyrkede Marker med fremspirende Sæd paa og smukke Ejendomme omgivne med Haver og Lunde. Over det Hele hvilede Foraarets Præg med de friske grønne Farver og sin Fuglesang, som dog endnu ikke var kommen rigtig igang, uagtet – hvad jeg senere saae i en Avis, at allerede baade Nattergale og Svaler vare seete, hvilket var forholdsvis meget tidligt. Men hvad man her skulde glæde sig ved var ikke saa meget Naturen, den var ikke længer naturlig; Kunstfrembringelserne viste derimod, at man var i et engelsk Land. Store bører i grimt Vand, store Huse mellem smaa Træer eller paa den bare Mark; snart saae man ogsaa Røgen af Dampskibe, Jernbane, Fabrikker o.s.v. og endnu længe førend vi vare komne til Ankers, laae der Baade omkring os med Handelsfolk i.

I Havnen laae mange hamborgske og andre tyske Skibe og ligesom til Trods, heisede de deres Flag, da vi passerede; forresten vare de slet ikke glade ved at see, at der endnu vare danske Krigsskibe i denne Del af Verden. Vi kom ikke op til selve Cork, men kastede Anker ved Queenstown, en ikke ubetydelig By omtr. 2½ Mil fra Cork og kan næsten betragtes som en Forstad til denne og hvortil den er knyttet baade ved Jernbane og Dampskib. – Blandt de tidlige Gjæster, der besøgte os, var ogsaa en Vadskekone, der foruden at ville vadske tillige anbefalede sit „hyggelige Hjem” til Officiererne; det blev senere besøgt af Forvalter og Maskinmesteren, men de vare ikke rigtig fornøiede med Udbyttet, da hun ikke vilde give efter uden for Dubloner. –

Hvilken Forandring var det dog ikke at ligge saa stille, ikke høre Skotterne knirke og knage, at kunne ligge

Hjemrejsen

roligt i sin Køie uden at resikere at faae Bøger ned i Hovedet eller falde ud paa Gulvet, at spise uden Slingrebretter, at see Bærentsen spadsere uden Stok, kort sagt der frembød sig paa en Gang saa mange Behageligheder, at man følte sig ganske velstemt ved at være kommen til Ankers. Efter Middag gik vi næsten alle iland for at spadsere paa den faste Jordbund; ved denne Leilighed følte jeg desværre, at min Garderobe var meget mangelfuld og det var kun ved godhedsfuld Assistance af Kaskjet og Over-Frakke, at jeg kunde følge med. Byen havde makadamiserede Gader, store Huse med store Boutiker og gode Quaier, saa Skibene kunde lægge til. De gode Folk, man saa, havde det irske Præg især Fruentimmerne; i det Hele tykke og svære, med røde pludsede Kinder, blondt Haar, meget hvid Teint, men skønt udtryklost Ansigt; det er mærkeligt nok, at Kartofflerne kunne give saa røde Kinder og dem traf man selv hos de fattigste Børn. Mandfolkene havde mere Lighed med Englænderne, vare magre med store Whiskers. De fattige Folk saae yderst pjaltede og skidne ud og intetsteds har jeg seet saadanne Laser om skidne Kroppe som jeg saae her og navnlig i Cork. De simple Folk, man traf ved at gaae ud ad Landet til, altsaa den egentlige Befolkning, havde alle et stygt frastødende Udortes, der i Forening med deres pjaltede Dragt gjorde et meget deprimerende Indtryk. Utilfredsheden hos denne Del af Befolkningen er ogsaa meget stor og de udvandre stadigt i store Masser, men det bliver endda kun en bedre Del af dem, nemlig dem, som formaae at betale Reisen, der kunde gaae bort. Dagen efter vi vare komne, gik netop et stort Fregatskib med Udvandrere til Australien og her saae man alle Slags Mennesker

Hjemrejsen

imellem hverandre, Mandfolk og Fruentimmer, ugifte og gifte med spæde diende Børn paa Armene. —

Ud ad Markerne til frydede vi os ved at høre Lærkerne synge og at plukke Violer; det var saa hjemligt, ogsaa mødte vi mange massive Malkepiger med deres Spande paa Hovedet og saae Rygterne drive Kørerne hjem. Vi vendte tilbage til Byen og besøgte en Klub, som havde stillet deres Lokale til vor Disposition. Det var en gammel Jagtklub allerede stiftet 1720, der havde sit nye udmærkede Lokale liggende tæt ude ved Stranden. Vi mødte megen Forekommenhed og de bragte os en Mængde Times, som vi faldt over som hungrige Ulve og sugede med Begjærlighed de danske Efterretninger ud af dem. Man indbød os til at spise Middag med dem, men da vi allerede havde gjort det, maatte vi indskrænke os til at tage et Glas med dem efter Bordet. Medens de Andre spiste bleve vi imidlertid sultne og gik derfor over paa Hotellet og spiste Østers, hvorved vi tillige fik Leilighed til at beundre deres delikate Smør og gode Ale. Ved Tilbagekomsten til Klubben traf vi et stort Selskab leirede omkring Spisebordet, og tyrende den i Claret, Portvin og Sherry. Det gik nu godt; der blev holdt Taler og der blev sunget, begge Dele lige slet, men optoges meget godt. Ogsaa vi maatte synge og vor Sang blev optagen saa godt, at man den næste Dag talte om den i Byen.

Den mærkeligste Mand, som jeg her traf paa var Dr. Th. O'Leary, Professor i Chirurgi. Han angav sig selv strax som Anføreren for Alexandra-Garden, der havde tilbuden at gaa til Danmark og kjæmpe for os; han viste mig et Brev fra Prindsesse Alexandra og fra Hofmarskalken Kammerherre Oxholm, hvori han takkes

Hjemrejsen

meget for sit Tilbud; endvidere et blaat Baand, hvorpaa var broderet Gardens Valgsprog „Right against Might”, det værdifulde ved dette Baand var, at Prindsesse Al. havde selv broderet det første Bogstav. Den gode Doktor, der var en 50aarig gift Mand med store Whiskers, bar et Dannebrogfarvet Lommetørklæde og en dito Blomst i Knaphullet. Efter Bordet, da Vinen havde gjort ham meget talende og meget begejstret, fortalte han mig atter og atter om: the houndert independent mæn with own property, som alle vilde udruste og holde sig selv med Alt og gaae i Krigen for Kongen.

Den anden Hovedperson i Klubben var Vicepræsidenten og Sekretairen Mr. Armstrong, en meget original Pebersvend; han sad ved Siden af mig og paa Opfordring foredrog han: God save the Queen o.s.v.; han bar Paryk, sort og hvis Haarender sloge fine Krøller; desuden store Whiskers, der gik op til Øinene, hans Stemme var meget dyb og han foredrog Sangen med stor Pathos og under almindelig Jubel. – Efter at vi havde reist os fra Bordet, opholdt vi os endnu en Tid i Billiardværelset, hvor vi passiarede og drak videre. Flere af vore Værter vare imidlertid blevne saa stærkt angrebne af Vinen, at de maatte kaldes drukne; saaledes nemlig en Irlænder, hvis Navn jeg ikke erindrer, men som stadigt kom og tog mig om Skuldrene; Dr. O’Leary, Lieutenant Johnsen o.fl. Vi skildtes først ad henad Kl. 12.

Den næste Dag vare vi med til en Harejagt. Mr. Armstrong var Leder; han var i Knæbenklæder, Jagtstøvler og Kjole med blanke Knapper, i det Hele flot klædt; han traadte ind i Stuen, og idet han satte sin lange Stok i Jorden, sagde han med sin lydelige og dybe Stemme:

Now gentlemen, let us go o. s. v. Paa Veien vare vi inde i en smuk Cottage og nøde et Par Glas Vin, som i høi Grad styrkede vore allerede trætte Lemmer. Da vi kom ud paa Markerne fandt vi der en stor Flok halvstore eller smaa Hunde, kobled sammen; desuden en Flok Damer, som agtede at deltage i Jagten. Denne bestod i, at Hundene løsnedes og Føreren førte dem ind paa en Mark, hvor de ivrige jøge om men Intet fandt; saavel Herrer som Damer fulgte med saa godt de kunde; men det var virkelig anstrengende; thi hver Mark var gjerne indhegnet med høie Diger og navnlig maatte disse være besværlige for Damerne; desværre kom jeg dem aldrig saa nær, at jeg kunde see dem eller assistere dem; snart fore vi over pløiet Jord, snart over Græsmarker, nyligen opkommen Sæd, ind i smaa Parkanlæg ja i selve Haverne; Jægerne fulgte efter de gjøende Hunde og bankede med deres store Stokke paa Buskene. En Plante som jeg her saa i stor Mængde og dannende store Klynger af Buske var Ulex; den tog sig smukt ud paa de nøgne Skrænter, da den var aldeles bedækket med gule Blomster. Efter et Par Timers Forløb var jeg træt og vendte hjem med Schmidt, og jeg fandt denne Slags Jagter meget kjedelige, tilmed da de aldeles ikke kunde opdrive noget Vildt, sent hen paa Eftermiddag skulle de have faaet fat paa en Hare, som de lode gaae igjen.

Den næste Dag frembød intet Mærkværdigt, undtagen maaske det, at jeg ved et Parti Schak kom lidt op at nappes med Garde. Om Aftenen var jeg en lille Tour iland med Bæ. og G.; den første gjorde Indkjøb i en Boutik, hvor jeg havde Leilighed til at see en kjøn irsk Jomfru; vi drak Thee paa Hotellet og den var saa god som jeg intetsteds har smagt den, men ogsaa meget dyr

Hjemrejsen

(4 s. 8 d Koppen); vi endte i Klubben, hvor Lieut. Johnsen trakteredede med Sodavand. – i de forløbne Dage repareredes Kjedlerne, der vare blevne utætte; Proviant indkøbtes og der kom Brev og Telegraph om snarest muligt at gaae hjem nordom Skotland. Capitainen var til Dinner hos nogle Linieskibscapit., der vare stationerede paa nogle gamle Skibe her ved Queenstown, hvor der desuden fandtes store Magaziner for Marinen og paa en Ø, Spike, henved 1000 Convicts, alle store Slyngler.

Torsdagen d. 14 April var den sidste Dag, jeg tilbragte i Irland og den sluttede paa en smuk Maade mine Besøg i de fremmede Lande for denne Gang. Om Formiddagen tog jeg med Jensen op til Cork; en smuk lille Dampbaad bragte os et Stykke opad Floden, forbi flere Smaabyer med store Huse og Fabriker; den Behændighed, hvormed Styrmanden lagde til ved de forskjellige Landingsbroer var beundringsværdig, men han havde ogsaa megen Øvelse deri, da han gjorde det 2 Gange hver Time. Med Jernbanen bleve vi i meget magelige Vogne bragte det sidste Stykke Vei. Cork har store smukke Gader; Hovedgaderne omtrent som vor Bredgade med store elegante Boutiker; Floden bugter sig gjennem Byen og var fuld af store fuldriggede Skibe, der laae her som Skibene ligge i Nyhavn eller under Børsen; af Bygninger var der ingen, der tiltrak min specielle Opmærksomhed. Paa Gaden færdedes mange Mennesker og blandt disse en stor Mængde ussle fattige Væsner, især Fruentimmer og Børn, skidne og lasede. Denne Fattigdom gjorde et meget stygt Indtryk og endnu længe efter kunde jeg høre Tiggernes Jamren i Ørene. Vi vendte samme Vei tilbage og bleve paa Grund af en Regnbyge

Hjemrejsen

nødte til at søge ind i Hotellet, hvor vi nødde en lille men dyr Luncheon.

Atter Kl. 6½ gik vi fra Borde i Selskab med Capitainen, Schmidt og Bærentsen til Dinner i Klubben. Man gik strax tilbords og her fik jeg Leilighed til at nyde en rigtig engelsk Dinner. Den kom i 3 Courts og havde Overflødhed af Retter, som man desværre kun fik Leilighed til at smage en ringe Part af. Hvad jeg meget beundrede var den precise Opvartning; en Marschal gav Tegn og paa en Gang fløi Laagene af Fadene og Serveringen gik for sig med en saadan Hurtighed, at man ikke behøvede at frygte for at Maden skulde blive kold. Til Retterne nødtes næsten udelukkende Champagne og jeg fik saaledes min Lyst tilstrækkelig styret. Jeg for min Del fik Skildpaddesuppe, koft Lax, Oxesteg, en Slags Roulet, stegte Kyllinger og slette Asperges, desværre gik jeg Glip af mange Buddinger, Geléer, Stege og Fiskearter. Efter Fingerbath toges Dugen af Bordet. Desserten – udelukkende Frugter og ingen Kage, sattes frem og Tjenerne forsvandt med samt deres hvide Handsker. – Nu begyndte Talerne og Sangene; Armstrong ogsaa den Aften og vi andre gave forskjellige Sange til Bedste. Capitainen takkede for Skaalerne og talte ganske godt for sig, hvad der vakte stor Beundring blandt vore Værter.

Da vi havde reist os fra Bordet, kom en Capitain Turner (!) hen til mig og spurgte om jeg vilde gaae med paa Bal, hvad jeg naturligvis strax gav mit Samtykke til, men var dog næsten bange for mig selv, da jeg mærkede, at jeg havde drukket formeget Champagne; ja, jeg var saa ør i Hovedet, at da jeg trak mine Galoscher paa, faldt jeg paa Næsen. Naa, jeg fulgte min Ledsager og kom

Hjemrejsen

snart op i et lille men net Hus; og blev med faa Ord presenteret for Fruen, en ældre net Kone og nogle andre Damer. Dandsen kom snart i fuld Gang og lidt efter opdager jeg til min Forbauselse Kapitainen og Jensen, der vare bleven førte herop af en anden Gentleman. Jeg havde her ret Leilighed til at see et lille engelsk Familiebal; vi dandsede i en lille Stue paa Tæppe efter Claver. Herrerne dandsede alle meget daarligt og aldrig i Takt; idetmindste ikke saaledes som vi Andre dandse; heldigvis for dem dandsede man mest Quadrille og Lanciers, mindre Vals og Galop men ikke Polka. Blandt Damerne vare der just ingen fremragende Skjønheder, men flere ganske nette. Den, som mest tiltalte mig, havde smukke blaa Øine og et livligt Væsen; men fremfor Alt var hun coquet; og da jeg sagde til hende „You must not look at me with these eyes”, saa blev hun det endnu mere. Nedenunder, hvor vi indtog en let Supper med Sherry og Champagne, havde jeg Leilighed til at vexle et meget talende Blik med hende, da hun, idet hun drak et Glas Champagne, lagde sig tilbage i Stolen og saae paa mig. Dersom jeg havde tilbudet mig og faaet Lov til at følge hende hjem, kunde jeg maaske have opnaaet Noget, men som sædvanligen jeg blev staaende ved Begyndelsen. Dertil kom, at jeg ogsaa begyndte at gjøre Cur til en kjøn Opvarningsjomfru – at sige en af de anstændige – der havde saadanne smukke Øine og smuk Figur, saa at min Opmærksomhed fordeltes til flere. Jensen følte sig for ør i Hovedet til at kunne blive der længe og uagtet jeg hentede ham een Gang tilbage fra Gadedøren til Dandsen, listede han sig dog afsted.

Desværre sluttede Ballet allerede meget tidligt og Kl. var kun lidt over 2, da jeg gik ombord i FYLLA, ledsagede

Hjemrejsen

til Broen af en hel Del Officierer, der skulde til Spike. Da jeg kom ombord glædede jeg mig ved, at jeg troer ikke at have begaaet nogen Scandale, uagtet jeg var saa fuld, at jeg nemt kunde have gjort det. Kun een Ting beklagede jeg bagefter, nemlig at jeg ikke havde min Kjole paa, da de engelske Officierer vare i deres Galla og min Frakke tilmed var i en daarlig Forfatning. Jeg vilde da ganske vist have gjort endnu mere Lykke blandt de irske Donnaer med deres smukke hvide Hals og fyldige Barme. Den næste Morgen Kl. 8 lettede vi og gik.

Nordspen. Jeg kalder den sidste Del af min Hjemreise saaledes, uagtet Begyndelsen egentligen endnu tilhører Atlanterhavet, men da dette Stykke synes at ville gaae, uden at der skeer noget Mærkværdigt, maa jeg vel forvente Sligt paa det sidste Stykke. Veiret havde under hele vort Ophold i Irland været særdeles smukt med høi og klar Luft og Temperaturen havde holdt sig imellem 8 og 10° R.; kun den sidste Dag havde det været raat Veir med Blæst og Regn. Om Morgenen den 15de da vi seilede under Damp afsted, var Veiret atter smukt og det har holdt sig saaledes nu paa 3de Dagen, da vi ere i Nærheden af Cap Rath. Kun inat, da vi nordenfor Irland mødte Dynningen fra Atlanterhavet og der samtidigt kom Byger, blev Rullingen saa stærk, at jeg – hvad der ikke skeer for første Gang – fik Tiemes Lexikon foruden andre Sager ned i Hovedet. – Hvad der mest generer for Øieblikket er Kulde; i Vestindien havde vi for en Maaned siden 20-21° R. og imorges havde vi ikke 5°; dog saalænge det ikke regner eller blæser for stærkt, gaaer det nok an, da man kan spadsere sig varm paa Dækket, hvad jeg da ogsaa stadigt maa gjøre isærdelseshed af Hensyn til mine Fødder.

Hjemrejsen

Idag d. 17. passerede vi mellem Hebriderne og Skotland, men ikke indenskjærs, saa at jeg kun kunde see Landene gjennem Kikkert paa Afstand. Fra et romantisk Standpunkt kunde de vistnok være meget kjønne; som høie mørke Kugler rage de op af Vandet; hvor ikke den nøgne Klippe skinner frem, saaes kun brunt Mos (?eller Lyng) og spredt herimellem lidt vissent Græs. Mennesker eller deres Værk saae man kun Lidet til undtagen i Form af Fyrtaarne, som her gives en Del af paa Veien; kun paa Sky kunde jeg see dyrkede Marker, men de findes vel ogsaa paa de andre Øer i Dalene. Kysterne vare undertiden i høi Grad vilde, steile og afbrudte. Meget smukt var det at see de snebedækte Bjergtoppe i Skotlands Høilande skinne frem. Gjennem Kikkerten havde Sneen et mere sribet Udseende idet at Klippens Forhøininger skinnede frem som mørkere Partier; ogsaa paa Nordsiden af de høieste Punkter paa Øerne kunde man see smaa Partier af Sne; men der synes ellers stadigen at holde sig en stor Mængde Skyer saavel over Øerne som over Fastlandet, og vi kunde være glade ved at være midt imellem begge Dele; thi her faldt mindst Regn. —

Seiladsen indenskjærs: mellem Sky og Malt paa den ene Side og Skotland paa den anden, skal være meget smuk og storartet — efter Bærentsens Sigende — men ogsaa meget fugtig. Meget heldigt er det dog, at vi slet ikke have været plagede med den bekjendte engelske Taage, skjøndt vi nu efter en Uges Forløb have været i Irland, seilet gjennem St. Georgs Kanalen og mellem Hebrider; imorgen naar vi forhaabentligen Pentlandsstrædet; vi gaae stadigt med Damp. —

Hjemrejsen

19. april. Det Eventyrlige og Interessante, som jeg havde ventet mig i Nordsøen, er slet ikke indtruffet. Vi passerede Skotland Firth tidligt om [Morgenen] og jeg gik saaledes Glip af at see den rivende Strøm, som førte Skibet med sig og i et Nu førte det gennem Strædet. Henad Formiddagen overhalede vi et finsk Skib; det maatte brase bak og Garde sendtes ombord, da man ikke stolede paa dets Flag; imidlertid var Stemningen ombord meget krigerisk og vi ønskede kun at det skulde være en Preusser at vi kunde i Triumph føre den til Kjøbenhavn. Haabet svigtede, Garde vendte tilbage og meldte Papirerne i god Orden; Norges Kyster nærmede vi os meget rask, idet vi fra Pentlands Firth seilede ligeover mod Lindesnæs, men vi fik dem ikke at see. Derimod hilste vi næste Dag den 20 April paa Skagens høie Fyrtaarn og Jyllands hvide Sandklitter. Vi gik igjennem Læsørenden og fik derved Leilighed til at skjænde paa Fyrfolkene i Fyrskibet, der slet ikke havde bemærket vor Ankomst og lige skulde have været vækket ved et Skud, da de savnes.

Den 21 April blev jeg tidligt om Morgenen purret; vi vare da udfør Hellebæk, Solen var lige staaen op og beskinnede et deiligt stille Panorama; endnu var intet Grønt at see og Fuglesangen kunde jeg ikke høre som i Irland; men det Hele havde dog et saadant deiligt hyggeligt og hjemligt Udseende. Sundet var ligesaa fredelig, men Sindet var det ikke længer; Lodsens var kommen ombord og bragt Breve til Schmidt og Bærentsen at de skulde fra Borde; endvidere fortalte han at Dyppel var falden og vi havde lidt stort Tab. Under saadanne Omstændigheder er det let at forstaae at jeg ikke var oplagt til at anstille sentimental-philosophiske Betragtninger

Hjemreisen

over den nu fuldendte [Reise]; jeg følte kun at Glædens Tid nu var forbi, at min Forfængelighed ikke længer skulde smigres, mine materielle Nydelseer ikke længer næres og da Ankeret rørte Bunden paa Kjøbenhavns Inderred var jeg slet ikke glad ved at være kommen hjem. –

Hjemkomsten til Kjøbenhavn

21/4 til 25/4 1864

27/4. Hvor underligt er det nu ikke for mig at skulle skrive i min Bog, da jeg synes jeg har saa Lidet at skrive om; det er ikke længer vestindiske Glæder, der bringer Tanken til at svulme, medens den dvæler ved dem; det er ingen spanske Contradandse, der atter og atter klinge i Ørene, naar Situationen fremstiller sig for Phantasien, nei det er kold Aprilmaaneds Prosa med lidt fugtigt og taaget kjøbenhavnsk Poesi, det er det tynde Øl, der kommer bagefter den fyrige Vin.

Tidligt paa Formiddagen store Bededags Aften d. 21 April (altsaa saavidt jeg mindes liden Havfrues Fødselsdag) gik jeg iland med lidt ilsomme Skridt for at Folk ikke skulde lægge Mærke til min sjofle Uniform. Der var meget stille ude paa Toldboden; ingen Krigsskibe der eller i Flaadens Leie; meget faa Spadserende ude paa Langelinie og Bredgade og alle med alvorlige Ansigter. Det var med en vis Ængstelse, at jeg gik op til Ludvig; thi jeg havde jo slet ikke hørt Noget om hvorledes det var gaaet Hanne, som efter min Beregning maatte være kommen ned.

Stille lukkede jeg Døren op og kikkede ind. Dagligstuen var tom, Alt var roligt og i sin gamle Orden, og ude i Kjøkkenet stod Mine og sagde forbauset, da hun saa mig; „Gud, der er Deres Broder.” Hanne kommer ind, vi trykke hinandens Hænder med Taarer i Øinene

og glad var jeg ved at see hende frisk og rask. Fader kom og det Samme gjentog sig; han var om muligt endnu mere rørt og glad ved at see mig. Han lignede sig selv ganske; jeg kan knap sige, at hans Haar er bleven hvidere, men hans Næse var bleven rødere, hvilket mere skyldtes ydre Vold end indre Daarligheder; han har nemlig vedligeholdt sin Vane at knibe dygtigt i den. Ja, hvad skal jeg sige mere; man fandt, at jeg var bleven større og sværere og at Skjægget klædte mig godt; Fader fandt, at jeg saa ud som jeg var over 30 Aar. Ludvig og Olaf vare voxede noget, men vare forøvrigt lige saa uartige som før. No 3 var en Dreng, rask og stor af sin Alder, sex Uger; Ludvig havde saa meget ønsket en Pige, som kunde erstatte ham Ludvigne, hvis hun faldt bort.

Man skulde nu fortælle mig Nyheder, men det var ikke stort, hvad jeg der fik; Alt syntes ligesom at have staaet i Stampe, medens jeg var borte. Der var ikke saa meget som en Forlovelse at melde om; kun atter og atter de sørgelige Budskaber fra Krigen og hvad Indtryk de havde gjort herovre i Kjøbenhavn. Jeg kom derimod med en hel Pose af Nyheder; det var lutter Munterhed og Glæde, de handlede om; ingen Under derfor, at de gjorde Lykke. – Men der var skeet en Forandring med mig, det følte jeg tydeligt; mit nye Liv havde medført, at jeg stillede større Fordringer, ikke saa meget i den materielle Side – og den blev ogsaa fuldkommen fyldestgjort af Hanne – som meget mere i aandlig Henseende, jeg syntes jeg begyndte at see mere det snævre, det spidsborgerlige i Familierekredsen; ofte hørte man Klager og Suk ved pecuniære Spørgsmaal; det var saa pinligt at høre. Selv Andresen forekom mig forandret, han syntes

Hjemkomsten til Kjøbenhavn

mere overspændt og nervøs end ellers og jeg troer dog han var det i en mindre Grad. Dahl saa bleg og kjedelig ud; han var ikke vel. –

Fader var glad ved at see mig saa glad at han den sidste Dag kommer med en splendid Foræring til mig nemlig en Guldkjæde; først troede jeg ikke han mente det, men stor blev min Forbauselse, da han spurgte om jeg ikke vilde have den. Ludvig forekom mig i lidt bedre Humør end ellers, hvilket nærmest kom af, at Hanne syntes mere omgjængelig. Avancement var der endnu ikke bleven noget af. –

Den gamle Fru Petersen var meget glad ved at see mig; hun havde været meget daarlig i Vinter accurat som for 2 Vintre siden, men nu var det atter noget bedre. Annettes Humør var ligeledes bedre, eftersom Forretningerne gik godt. Emma var som sædvanlig, hun sendte mig en skriftlig Afsked af Frygt for, at den mundtlige ikke skulde være god nok. Mathilde bliver stadigt kjønnere og kjønnere; hun har løbet paa Skøjter i Vinter igien, uagtet hun tiltrak sig Herrernes Opmærksomhed ved den Leilighed, er hun dog ikke bleven forlovet. Over Emma og Evertsen syntes der at hvile en mørk Sky, der vil forhindre deres Giftermaal; han kunde have faaet et Embede ved Jernbanen, hvorpaa han kunde have giftet sig, men uheldigvis gik han med i Krigen som Intendant og kan under de nærværende Forhold ikke slippe fra denne Stilling, og følgelig gaaer Embedet fløiten. –

The Dove fik jeg ikke Leilighed til at see; jeg fortalte Mathilde, at jeg gjerne vilde sende en Hilsen, men turde det ikke; det var naturligvis kun en fin Manøvre for alligevel at [se] det kongelige Theaters Scene; der var

Hjemkomsten til Kjøbenhavn

intet rigtigt Liv ingen naturlig Munterhed over de Spilende. Hos Hanne var der naturligvis et lille Selskab store Bededag om Aftenen, hvor der blandt Andre mødte Andresen, Dahl og Borchsenius (med stort Skjæg; han vil være Aspirant); det forløb akkurat som de pleie at gjøre og mod Slutningen blev Stemningen lidt muntre, da V. A. gav nogle Produktioner i den indianiske Hængekøje til Bedste. – Søndagften var der arrangeret et Selskab for den gamle Andresen; Akkurat som i gamle Dage; en Whist, hvori jeg sagde Grandissimo og blev store Slem, og Conversation med Frøkk. Theil var Hovedindholdet af Festen. –

Mandagmorgen kom min Oppasser iland og meldte, at vi skulde gaae Kl. 11. Jeg maatte følgelig fatte mig i Korthed og fik kun sagt Farvel til Hanne, Ludvig og Fader. Paa Langelinie mødte Bine og Andresen. Det trak lidt ud, saa at vi først kom afsted lidt efter Kl. 1., da kvædede jeg atter en rørende [Afsked] til Kjøbenhavn, men det var ikke med det haabefulde Sind, med de lyse Tanker, som da jeg sidst reiste. Der ventede ingen Glæde, men kun Alvor, den mørke Alvor. Dog, hellere reise end blive i Kjøbenhavn, hvor Alt var saa sørgeligt og trist. – Og hvad skulde vel ogsaa binde mig mere hertil, jeg har ikke nogen Inclination, som fængsler mig saa meget, at der kan være Tale om at føle Længsel; mine Venner forekomme mig meget forandret; men i Virkeligheden er det nok mig, der er det; min Forfængelighed kan ikke smigres her og kun min Families sjeldne Kjærlighed til mig kan endnu drage mig tilbage. Dog, naar Krigen er endt, naar jeg træder ud af Søetaten og atter bliver den beskedne Civilist, da skal Alt blive anderledes.

Blokaden ved Swinemünde

26/4 til 12/5 1864

Mandagmiddag d. 25 April seilede vi sydpaa for at støde til van Dockums Escadre. FYLLA saa nu helt anderledens ud, der var bleven arbeidet Nat og Dag for at bringe Maskinen istand, for at fylde Kul og proviantere, og følgelig havde der slet ikke været Tid til at pynte paa Skuden; Alt var skident og smudsig. Men den værste Omstændighed for mig, var den Forandring, der var foregaaet i Officersbesætningen, Schmidt vor Næstcommanderende var gaaen fra; han havde vistnok flere forkerte Sider (han kunde saaledes ikke taale, at hans Værdighed som Næstcommanderende paa nogen Maade tilsidesatte[s], var meget streng mod Folkene, saa at næsten ikke en Dag gik hen, uden at Skibssergeanten meldte, at den og den havde gaaet 3 Gange tilveiers eller havde staaet 2 Timer i Vantet o.s.v.; han havde giftet sig med en rig Kone (Suhr) og generte sig dog ikke for at hentyde til sine mange Penge o.s.v., men var imod mig meget vakker og elskværdig ved alle Leiligheder; og flere Gange gav han mig Beviser paa, at han specielt tænkte paa mig. Hans Humør var næsten altid meget godt og skjøndt 41 Aar gammel, dandsede han paa Ballerne og deltog med Livlighed og Interesse i Selskabslivet. Som et særegent Bevis paa hans venlige Sindelag, forærede han mig sit Portrait, noget han ellers ikke gjerne gjorde. —

Blokaden ved Swinemünde

Danske orlogsfregatter ved Hønsbroen på Holmen.

Den anden, jeg mistede var Bærentsen, der avancerede og fik Kanonbaaden WILLEMOES at føre. Bærentsen var aabenbart den af Officiererne som holdt mest af mig, uden at jeg dermed vil sige at dette var saa meget. Allerede paa Udreisen havde han ligesom valgt mig til sin Fortrolige; han gav mig om Aftenen i Passaten Lek-

Blokaden ved Swinemünde

Tegnet af Zachariæ 1849.

tioner i Engelsk, som imidlertid ofte gik over til dansk Philosopheren; men samtidigt opdagede han mine mange svage Sider og undlod ikke at angribe dem dygtigt, dog paa en saadan Maade, at jeg mærkede, at han mente det godt. Senere kom Historien med hans Ben, og skjøndt jeg der ikke indlagde mig videre Ære, knyt-

Blokaden ved Swinemünde

tede den os dog nærmere sammen. Paa Hjemreisen var Forstaaelsen imellem os meget god, og da vi skildtes ad og sagde hinanden Farvel var han ganske rørt. —

Jeg har nu kun Garde tilbage og det var netop med ham, at jeg harmonerede mindst, ja det var flere Gange kommen til Udbrud, uagtet jeg søgte at passe paa mig selv. Garde og jeg vilde aldrig blive fortrolige, han er for konservativ, for aristokratisk, ved mange Leiligheder næsten smaalig; han er en dannet, en fin Mand, men det er vist et Spørgsmaal, om Hjertet er godt. Naa, da jeg nu engang skal være sammen med ham, har jeg taget mit Parti. Jeg er kold og tilbageholden, ingen Fortrolighed, ingen Spøg; rolig og aaben i min Optræden, men paa min Post for ikke at blive traadt paa Tærne af ham som Næstcommanderende. —

Istedenfor de 2 afgaaede Officerer, fik vi 2 Maanedslieutenanter, Rønne, en rolig og dygtig Sømand, der har faret meget paa Vestindien, som holder af Basinet og af Gudstjeneste om Søndagen. Hr. Sihm, er en uvidende indolent Person, der aldeles ikke kan udfylde sin Plads og kun tjener til Zirat paa Dækket. Det følger af sig selv, at jeg var lidt kjedeligt stemt og jeg følte snart Følgerne af den nye Forandring; blandt andre skadelige Følger navnlig den, at jeg gaaer og tænker og drømmer saa meget aleene, da dette morer mig mere end at passiare med Folk, jeg ikke synes om.

Den næste Morgen, da jeg kom paa Dækket, laae vi og drev tæt ved Admiralskibet, SJÆLLAND, der bar Flag paa Krydstoppen. Lidt længere borte laae et stort mørkt Skib, det var DANNEBROG; endnu saaes Corvetten THOR og senere opad Dagen ABSALON; jeg fik Leilighed til at see Wilde i Kikkerten, da han forlod Admiralen. Saavidt

jeg kunde see, lignede han sig selv og de sidste Paaseilingshistorier syntes ikke at have indvirket paa ham. —

Den Dag passerede forøvrigt omtrent det Samme, som passerede den næste Dag og saa fremdeles hver Dag; af aparte Ting veed jeg kun at anføre, at vi fik en Næse, fordi vi vare komne Admiralen ret forud. Dette Blokadeliv er slet ikke morsomt, det er en triviell Seilen frem og tilbage i Hælene paa den Kommanderende, som man dog helst ikke maa komme for nær; man kikker efter Signaler og Skibe og faaer en Gang imellem Lov til at overhale en lille Skude, som kun i eet Tilfælde var en Prise (en Hollænder, der for anden Gang vilde bryde Blokaden; han græd gudsjammerlig, da vi toge ham). Af Land see vi ikke meget, kun Skrænterne ved Jasmund, hvide Kridtskraaninger, bevoxede med Skov oventil; det er et Pendent til Møen, men kan i Skjønhed maale sig med denne og overgaaer kun lidt Stevns.

De preussiske Skibe see vi endnu mindre til og det synes næsten, at de have faaet nok af den ene Bataille, de havde med SJÆLLAND. — Det indenbords Liv har været meget [?] og hvad der mest af Alt generer for Øieblikket, er den stærke Kulde; vi ere nu i Maimaaned (d. 3) og dog faldt der inat et tykt Lag Sne. Temperaturen var under Nulpunktet og Thermometeret viste om Dagen kun 2 høist 4-5 Grader; dertil kommer, at vi have faaet særdeles megen Blæst, for ikke at sige Storm, der nødte os til at søge rum Sø og ligge heldreiede. Seilene vare rebede, Forgaflen knækkede og vi rullede saaledes som vi endnu ikke havde rullet paa Vestindien Touren. Jeg har frosset og fryser stadigt meget og den eneste Maade til at blive varm paa, er at spadsere paa Dækket, men det er ikke behageligt i den stærke [Kulde]. — Kort spilles der kun

lidt af, da Garde, der foruden Forvalteren og mig er den Eneste, der giver sig af dermed, ikke vil spille i disse Dage, da han taber saa meget. —

Hvad fordriver jeg Tiden med, hvad foretager jeg mig da? Ja, oprigtigt talt slet Intet. Jeg staaer op om Morgen og seer til de Syge og det saa betids, at jeg akkurat bliver færdig til Frokosten; denne nyder jeg med Velbehag og god Appetit, det gaaer endda saa vidt, at jeg tør spise Lobescowes og stegt Flæsk. Derefter tages en god Formiddagstour paa Dækket gjerne i 1-2 Timer, nu skulde der læses, men dertil er det for koldt og jeg foretrekker at passiare lidt og saa atter gaa paa Dækket, hvis Veiret tillader det; undertiden modtager Mester en Chance til at vinde en Daler, men som oftest gaar han derfra med Tab. Det er i det Hele taget den længste Tid inden Middagen kommer og jeg har enkelte Dage maattet tage til min Køie, for at faae Tiden til at gaae. Nu kommer det vigtigste Afsnit paa Dagen, naar Middagen indtages; den har megen Interesse for mig, dels fordi jeg som Messeforstander maa sørge for at Medlemmerne ere tilfredse, dels fordi jeg i og for sig nok holder af en god Middag, og det er den saa at sige altid, og naar man saa erindrer, at jeg gaaer til Bordet med en glubende Appetit, at der er to Slags Vin til Maden og at jeg ikke generer mig for at spise mig mæt, saa vil man kunde forstaae, at jeg kommer i en oprømt Stemning under og efter Middagen; og dog gaaer Conversationen meget trævent. Capitainen, der dominerer den, er nemlig næsten altid i en nedtrykt Stemning og bliver det endnu naar Talen henvendes paa Krigen og Politiken og det gjør den næsten altid.

Hvor føler jeg mig dog ikke behageligt stemt, naar jeg

Blokaden ved Swinemünde

efter en god Middag tager min Promenade paa Dækket; Veiret er godt, Himlen ren og Søen rolig, Luften frisk og Hjærtet varmt. Ingen Tanker nager mig, intet Baand trykker mig; fri er jeg, fri føler jeg mig og frit lader jeg da ogsaa min Phantasi flagre i Nutid og Fremtid; det duer ikke, det er ganske vist, men det er mig ikke muligt at betvinge den og jeg har jo ikke andet at more mig med; den Flugt vil nok fortage sig med Tiden, lad først Gjen-vordighederne komme, saaledes trøster jeg mig. Men hvorfor lever jeg saa meget i Phantasien? Naturligvis er den nærmeste Grund, at Virkeligheden for Øieblikket ikke kan beskjæftige mig og jeg selv ikke har Kraft nok til at kaste mig over Bøgerne; men den Mangel paa Kraft troer jeg igjen hidrører fra de daarlige Udsigter jeg har i min nuværende Stilling til at kunne opnaae nogen selvstændig Stilling og gifte mig, og jeg bliver mer og mer fortrolig med den Tanke, at jeg bliver Bachelor eller kan vente til Mathilde v. B. bliver voxen. Jeg gruer stadigt ved Tanken om, hvor gammel jeg bliver inden jeg kan tjene de normerede 1000 Rd. til at gifte mig paa. Skulde jeg forlove mig uden Udsigter til at kunne gifte mig? eller skulde jeg see at faa en rig Kone? Nei, nei! saa hellere blive Pebersvend.

Londonkonferencen var begyndt den 25. april i det engelske udenrigsministerium, hvor der var mødt forhandlere fra Danmark, Preussen og Østrig. Efter nogen tid blev man enig om en våbenhvile fra den 12. maj, og den skulle vare i en måned. Betingelserne var imidlertid meget ubeldige for Danmark, da det blev bestemt, at tropperne i Jylland skulle forblive i deres stillinger, hvorimod Danmark til søs skulle bæve blokaden af de tyske østersøhavne. Netop denne blokade voldte de

Blokaden ved Swinemünde

tyske magter adskillige kvaler, og de kunne intet gøre mod den overlegne danske flåde.

12/5. Saa endte da den Historie og vi seile nu til Kjøgebugt. Igaar kommer NAUTILUS fra Kjøbenhavn og melder, at der er sluttet en Vaabenstilstand og at følgelig Blokaden skal hæves. FYLLA fik det hæderlige Hværv at være Parlamentær; det foregik paa den simple Maade, at vi seilede ned mod Swinemünde med Parlamentærflag paa Fortoppen. Længe før vi naaede Indløbet til Haven kommer „GRILLEN” os imøde med dito paa dito. Garde gik i en Chalup, roede til Vedkommende og med stor Høflighed paa begge Sider blev Forretningen besørget i faa Minutter. GRILLEN var et nydeligt Skib af Størrelse som FYLLA, let bygget og smukt holdt, men den tog sig ikke videre krigerisk ud, tilmed da man slet ikke kunde see dens 2 Armstrongere. Den kan løbe 12-14 Mil i Vagten og det var intet Under derfor at den turde vove sig ud og skyde et Par Skud paa den sølle Seiler TORDENSKJOLD, der kun kan drive det til 6 Mil i Vagten. —

Jeg har nu ligget her i 18 Dage paa Blokade og kun faaet liden Gavn og Glæde af Tiden; i Begyndelsen var det for koldt for mig at læse, senere har jeg ikke befundet mig vel, ja, jeg har været Pt. Det begyndte med en bullen Pegefinger, der smertede særdeles meget og først idag har tilladt mig at skrive, samtidigt paafulgte 2 Anfald af Koldfeber; det 3de skal komme imorgen tidligt, men jeg haaber at blive det kvit, ved at tage Chinin i Aften. Det er mig en meget ubehagelig Historie og jeg fortryder svarligen, at jeg ikke klædte mig varmere paa og lagde mig Uldrøie til, da vi gik fra Vestindien. Mester Lund nærede forøvrigt den Mening, at det var

Budding, der gik ud igjennem min Finger; det er maaske noget Sandt i den Mening. Det er meget traurigt at være syg ombord; der er saa megen Støi og Larm, at man aldrig kan faae Ro. Lukafet er saa lille, at man ikke kan opholde sig i det til Stadighed, og Messen er uhyggelig; nei, skal jeg være syg vil jeg helst være det iland. —

Igaar seilede vi om til Tornebusken (: den nordvestlige Kant af Rygen) for at hente TORDENSKJOLD, THOR og ABSALON da de skulde paradere udenfor Swinemünde idag; vi kom saaledes til at seile rundt om den største Del af Rygens Kyster; disse ere paa deres meste Strækning Kridtskrænter, smukke skovbedækte ved Jasmund — som ogsaa i mindre Maalestok ligner Møen — men nøgne, vilde, forrevne og afbrudte ved Arcona og man kan saa godt forstaae, at de gamle Vender, der ellers vare vante til at see flade, skovbevoxede Herreder, bleve imponerede af Stedets Vildhed i den Grad, at de regnede det for værdigt til at være et Gudesæde for Svantevidt. Landet skraanede ligesom Møen ned mod Vester og syntes at være frugtbart og veldyrket; i det Hele maa Rygen høre til samme Kridtformation som Møen. —

Paa ABSALON saa jeg Wilde og Wulf; de lignede sig selv igjen, idetmindste i Skindet; at Wilde ogsaa gjorde det i Sindet, synes at have lyst deraf, at han uden den Commanderendes Befaling idag gik til Rønne for at fylde Kul; han har ellers sit Fri pads hos Admiralen, men det bliver nok vanskeligt for denne at tilgive saadanne grove Synder; Admiralen ytrede saaledes ogsaa, at ABSALON var et uroligt Skib, saa at vi ikke maatte [vente] at træffe det paa Station; muligvis var det gaaet til Stubbekjøbing! Lægen derombord er forøieblikket Rohde (Runkedoren) man kan see heraf, hvilken Mangel der maa

Blokaden ved Swinemünde

være paa Læger i Søetaten. Selv den frygtelige Fohlman er kommen ud som Skibslæge.

Jeg havde igaar Brev fra VA, som Svar paa mit Brev. Det var ualmindeligt udførligt og han gik deri nøiere ind paa sine Fremtidsplaner, som jeg nu vil nedskrive nogle Tanker om. Han fortæller mig heri for første Gang, at han har 3 Formaal han stræber efter 1) at blive Digter 2) blive forlovet 3) blive Candidat og anfører dem bestemt i denne Orden. Hvad nu det Første angaaer saa siger han, at han vil være Digter, fordi han har Talent; det 3d. vil han kun benytte, som Subsidium; det 2det. vil han, fordi han saa længe har været Pebersvend; han klager over at skulle tage Embedsexamen, da han ikke vil kunne drive det højere end til haud; og Folk saa vil sige: „see der gaaer en middelmaadig Fyr”. –

Denne Tilstaaelse overraskede mig ikke saa meget, fordi den i og for sig indeholdt Noget, som jeg ikke havde kunnet slutte mig til; men snarere fordi det bliver fremsat i en smuk stilistisk Form, vel overveiet og med en Freidighed som ligesom skal tilbagevise ethvert Forsøg paa at rokke hans Planer. Og det er aabenbart, at han har følt, at jeg vil angribe dem og navnlig ønsker jeg No 3 ombyttet til No 1. Jeg vil rent ud sige ham, at det er tvivlsomt, om han har Talent, at han ødelægger sit Helbred og at han aldrig kan opnaae nogen selvstændig Stilling ad den Vei. No 2 ønsker jeg ikke skal gaae for sig før No 3 og paa denne sidste skal hele Vægten lægges, selv om ventes en anden Character. Endvidere vil jeg slet ikke bekræfte hans egen Mening, at han har Talent. Jeg forudseer allerede, at mit Svar ikke vil blive gunstigt optaget, men det kan ikke hjælpe; jeg er den Eneste, som kan standse ham paa denne forkerte Bane. –

Våbenhvilen

På engelsk initiativ var forhandlere fra de krigsførende parter trådt sammen i London den 25. april, og efter nogen tids tovrækkeri var man omsider blevet enig om en våbenstilstand fra den 12. maj. Våbenstilstanden skulle som nævnt blot vare en måned, medens forhandlingerne fortsatte.

Preussens forhandler, grev Bernstorff, fastslog som udgangspunkt for forhandlingerne, at man betragtede aftalerne fra 1851 og 1852, der fastslog en adskillelse mellem Slesvig og Holsten, som brudt, og at Preussen ikke mere følte sig bundet af dem. Den danske udenrigsminister Quaade hævdede beroverfor, at disse aftaler måtte danne udgangspunkt for forhandlingerne, og Lord Russell mindede om, at de to tyske stormagter ved krigens begyndelse havde udtalt, at de ikke agtede at krænke den danske stats belbed. Hr. v. Beust, udsending fra Det Nordtyske Forbund protesterede imidlertid mod enbver afgørelse, der ville stride mod dets ønsker, og erklærede, at forbundet bverken havde underskrevet eller godkendt aftalerne fra 1851 og 1852.

Udgangspunktet for forhandlingerne var således ikke de bedste, og forhandlingerne trak ud.

Kjøge Bugt

12. maj-26. maj 1864

16/5. Man lever i en rolig Tid; det er Vindstille ovenpaa Stormen. Idag er det 2de Pintsedag, men jeg veed det

kun af Almanaken, da den ene Dag ligner saa ganske den anden, at al Dagvolderi forbyder sig af sig selv. Det er nu den 4de Dag vi ligge tilankers syd for Dragør, saa omtrent paa Grændsen af Kjøgebugt; deilige Solskinsdage med ren Himmel, varm Luft og stille Sø; næsten alle de andre Skibe ere gaaede til Kjøbenhavn og her hersker derfor den største Ro; ingen Signaler, ingen Øvelser, ingen Støien paa Dækket, Skibet ligger stille for Ankeret uden Rulning og man er følgelig fuldkommen overladt til sine egne Tanker.

Kapitainen og Officiererne ere imidlertid ikke i godt Humør og det er da ikke saa underligt, da vi maae ligge herude og kunne see Land, men ikke maae gaae derind; alle de andre Skibe gaae til Kjøbenhavn, blive der modtagne med stor Jubel af Kjøbenhavnerne og nyde Pintsens og Fredens Glæder, begunstigede af det deiligste Veier. Jeg vilde sikkerligen ogsaa have taget mig det kjædsommelige Ophold mere nær, dersom ikke jeg netop i disse Dage befandt mig mindre vel; vel er min Finger saa omtrent rask og jeg har ikke følt noget til Koldfeberen siden, men endnu er jeg meget kuldskjær og i de sidste Dage har jeg faaet en let Bronchitis med Coryza; jeg vilde følgelig kun være daarligt skikket til at gaae iland og imidlertid haaber jeg at blive rask til vi om en Ugestid – saaledes lover Kapitainen os – gaae til Kjøbenhavn. Imidlertid ere vi gaaede Glip af Kjøbenhavnernes Marine-Rus.

I Løverdags fik jeg Brev fra Ludvig med Underretning om, at 1ste Pintsedag skulde Drengen i Kirke og jeg blev tegnet som Fadder. Jeg skrev strax et Par Ord, hvorved jeg takkede og bad Hanne om at sørge for en lille Faddergave af de Penge, jeg efterlod hos hende; det

var maaske lidt udelikat, men det var den eneste Maaade jeg kunde gjøre det paa. Daabsgildet skulde staae paa Vesterbro hos Annette, da den Gamle var saa daarlig, at hun ikke turde vove sig ind til byen. –

Jeg skrev Brev iforgaars til VA, med det ovennævnte Indhold; dernæst skrev jeg til Stabslægen og udbad mig de Ekviperingspenge som vare tilstaaede de andre Læger, der vare udkommanderede samtidigt med mig, og som en Tilgift bad jeg om, at maatte komme til Skotland efter Pantserfregatten; jeg haaber ikke paa at faae nogen af Delene opfyldte. – Endelig har jeg skrevet til Emma og fortalt hende Lidt om Livet herude samt bedet hende om at fortælle mig Nyt fra mine kvindelige Bekjendtskaber. –

Vi have havt en Del Visiter i disse Dage; saaledes igaar en Ladning (8-9) Pigebørn fra Amager, det vil sige pæne pyntelige Lodsøttrere i Silkekjoler og runde Hatter med Fjær, røde Hænder og hvide Handsker; kun et Par af dem var i deres Nationaldragter; muntre og fornøiede, drak de Sherry og besaa Skibet og vilde gjerne have danset, naar vi blot havde havt Musik og Herrer; Gud veed hvorledes de ere komne hjem, da det blev vindstille og Strømmen drev dem med sig, uagtet Damerne selv toge fat med paa Aarerne; det skulde have været muntert at svinge de Pigebørn i Kongelunden en smuk Aftenstund.

Fra DIANA havde vi Besøg, deriblandt Thorkild Andersen, der er ansat her som Skibslæge, uagtet han endnu ikke er Candidat; han var frygtelig marineret og kunde tale om Seil og Ræer som en Sømand; han gav saaledes en fuldstændig Beretning om SJÆLLANDS Affaire og vandt derved stor Anseelse blandt mine Messe-

kammerater. Fra SKJOLD have vi havt Besøg af flere Officierer, deriblandt en Underlæge Hr Krænkel, et pur ungt Menneske af en daarlig Constitution, men som det syntes ganske godt begavet. Skibslægen var en svensk Læge Lindblad fra Lund, meget behagelig men temlig gammel (28 Aar) Constant Jessen, Scheel, Suen-sen og Sølling var Navne paa 4 unge Officierer, der tilligemed Schoustrup besøgte os. Scheel beskrives af Krænkel, som en complet Adelsmand, fin og dannet, udmærket begavet i aandlig Henseende, meget udsvæ-vende uden at lægge Skjul derpaa, da han betragter det som et Studium af Kvinden. – C. Jessen meget behage-lig og omgængelig, Suensen affekteret og fordærvet som Følge af at han altid har været Dux, Sølling brav og munter. –

21/5. Jeg har rigtig været skrivende – for at bruge en engelsk Vending – denne [Tid] og hvad skulde jeg vel kunne bestille Andet? Vi ligge endnu stadigt tilankers i Kjøgebugt uden Samkvem med Land og kjede os saa smaat ved høre tale om den Glæde vore Vaabenbrødre have nydt i Kjøbenhavn ved deres Hjemkomst. Naar man nu seer hen til, at Veiret har været særdeles smukt, at vor Post har været meget forsømt og at netop idag, da vi næsten vente at blive sendte til Kjøbenhavn, det er begyndt at regne, saa kunne vi nok være lidt nedstemte over ikke at være kommen til Kjøbenhavn i Pintseugen. Kongen har givet Taffel for Marinens Officierer paa Bellevue; ogsaa det gik vi Glip af. Som sagt, jeg har fordrevet Tiden med at skrive, hvortil den ualmindelige Stilhed i Skibet specielt indbød; jeg fik et Brev paa 8 Oktavsider færdig til VA., et lignende til E. T., til August og endelig et endnu større paa 12 Oktavsider til

Carl og Peter, hvilket sidste jeg agter at supplere med Breve fra Emma og Fader og saa afsende det. –

Min sygelige Tilstand, der sidst yttrede sig [i] Snue og Bronchitis er nu i Bedring, den har dog gavnet i den Henseende, at den slet ikke har ladet mig længes efter Kjøbenhavn, og for mit Vedkommende maa jeg derfor være vel fornøiet med, at vi ikke strax kom til Kjøbenhavn. Kapitainen har været mindre fornøiet, ja han har ikke engang været oplagt til at sige flotte Witser; han trøster sig imidlertid med at komme til Kjøbenhavn den 22nde, hans Kones Fødselsdag. – Her passerer naturligvis ellers ikke Noget; vi stirre efter Dampere og Lodsbaade, som skulde bringe os det glade Budskab i Form af en Ordre til Kjøbenhavn.

24/5. Tiden begynder virkelig at falde mig lang; det var ikke for at ligge saadan at drive, at jeg gik ind i Søetaten; jeg kan vel trøste mig med mine Bøger, men Feilen er, at det er lovet os, at vi skulle komme til Kjøbenhavn og derfor gaaer man og tænker hele Tiden derpaa; imorgen er det V.A.'s Fødselsdag, og det er følgelig et Spørgsmaal af stor Interesse, om jeg imorgen kommer til Kjøbenhavn; paa Fredag vilde jeg ogsaa gjerne være der, da jeg saa har Haab om at faae Frøk. Fanny at see i Hannes Loge. Jeg begynder at tænke mere paa hende efterhaanden som Erindringen om Mathilde og mine vestindiske Skjønheder fjerne sig i Tiden. Jeg saa hende ikke under mit sidste Ophold i Kjøbenhavn og da hun skal have forandret sig en Del, er bleven større og sværere, er det jo slet ikke afgjort, at jeg vil synes om hende, naar jeg seer hende næste Gang. Men dersom jeg nu synes om hende, hvad saa? Ja, forlove mig gjør jeg ikke, idetmindste ikke for det

Første; dertil maa jeg blive mere grebet af hende, end jeg hidtil har været; jeg tænker, jeg vil nøies med at give hende mine Fjederblomster, hvis Hanne tillader det!

Endnu har jeg ikke faaet Brev fra V. A. eller Emma, eller rettere sagt, de ligge i Ministeriet, ligesom Garde's Breve, og Ingen tænker paa at sende os dem. Idag vente vi THOR og ABSALON herved, og med dem Brevene og Ordre til at gaae til Kjøbenhavn, men de 2 sidste Ting have vi ventet i de sidste otte Dage og de ere endnu ikke komne. Her ombord [er] ikke videre Nyt. Wilfred Holm faldt igaar ned fra Stormastens Saling, men slap med nogle alvorlige Contusioner. Tiden gaaer med at spille Kort og læse Lidt. I Søndags (d. 22.) var det Capitainens Kones Fødselsdag og i den Anledning, gave vi Dinner i Messen, hvortil var indbuden Kapit. J. Tuxen fra DIANA og Lieuten. Bille; den Sidste blev dygtigt railleret af Kapitainen og tjente til almindelig Morskab. Tuxen var en tør beregnende Mand, der vel overveiede, hvad han sagde. Middagen var i det Hele ikke morsom og det kom for min Del deraf, at Kapitainen ikke havde baaret sig ganske net ad, ved at invitere disse Fremmede, der tilmed generede ved at hindre os i at kunne gaa i Visiter paa de andre Skibe.

26/5. Iforgaars fik jeg endelig de forventede 3 Breve, der i flere Dage havde ligget i Ministeriet. Mansa underrettede mig om, at han vilde anbefale mig, naar jeg søgte Ministeriet om Ekviperingspenge. – V. A. lover mig ikke at digte mere før han bliver Candidat, saa gives Horatianske Sætninger som Middel mod Forvalterens Lækkersultenhed. Han inviterede mig til Gilde paa hans Fødselsdag ogsaa den 25. Jeg svarede ham strax, men troer ikke Brevet kom tidsnok; desværre var jeg

Våbenhvilen

ikke oplagt til at skrive, saa Brevet blev meget tørt og intetsigende og det var saa meget desto sørgeligere, som det var et Gratulationsbrev. Emmas Brev var hele Tiden holdt i en meget kjærlig Tone, næsten for kjærlig; hendes Beretning om mine kvindlige Bekjendtskaber er meget indskrænket. Mathilde skal have proponeret Hanne at invitere Fr. Fanny, men Hanne skal have afslaaet det; hun vil ikke have Noget med den Sag at gjøre, hvilket jeg finder aldeles rigtigt; det vilde virkelig genere mig, om jeg traf hende hos Hanne; det høieste hun maa sørge for er, at jeg kan træffe hende i Theatret.

Igaar kom Admiralen herved og saa fik vi da endelig Lov til at reise; idag Kl. 3 drage vi til Kjøbenhavn. Imorgen er det Fredag, og jeg forventer da, at komme i Theatret i Hannes Loge og da see Fr. Fanny. Forøvrigt skal jeg stræbe at more mig efter Evne i de to Dage, jeg skal være deroppe; desværre har Veiret i de sidste Dage været meget slet, koldt og raat med Regn og Blæst mere som man var i Marts og ikke i Mai-Maaned. Efterretningen om den snarlige Hjemreise til Kjøbenhavn har virket meget oplivende og jeg maa tilstaae, at det har været de trivielleste Dage, jeg har tilbragt i Søetaten; Hovedbestillingen har været at spille trekantet Whist og det kan man snart blive kjed af. –

Besøget i Kjøbenhavn 26/5 til 4/6 1864

Naar jeg er i Kjøbenhavn har jeg aldrig Leilighed til at holde Dagbogen ajour og jeg begynder derfor først nu (d. 5) paa at skrive det Kapitel, som allerede er endt. Jeg kunde imidlertid gjerne lade det være, da der hændte sig saare lidet, værdigt til at erindres i Eftertiden.

Vi naaede Kjøbenhavn Torsdag Eftermiddag og ilte sporenstregs iland. Hos Ludvig traf jeg den lille Axel dygtigt skraalende ikke blot den Dag, men ogsaa de følgende. Hanne var som sædvanlig yderst opmærksom, trakterede mig med Alt det Mulige, hun kunde tænke sig, at jeg holdt af og hjalp mig paa enhver mulig Maade. Dog var der nærved mod Slutningen at være kommen en lille Kurre paa Traaden; jeg meldte en Dag, at jeg vilde forære min Blomst af Fuglefjeder bort, men vilde ikke sige til hvem. En frygtelig Mistanke opstod hos hende; jeg vilde give den til Emma! Hun drog alvorligt tilfældts imod mig og nægtede at udlevere den; forgjæves søgte jeg at berolige hende, uden at ville aabenbare Sandhed, men den gode Forstaaelse blev ikke rigtigt bragt tilveie igjen.

Ludvig var den Gamle, men der foregik en væsentlig Forandring med ham under mit Ophold, idet han endelig naaede, hvad han saa længe havde fortjent at blive Fuldmægtig. Det var en saa lykkelig Begivenhed at Ludvig smilte og Hanne græd. Nu har man nok at tænke paa med, hvorledes man skal arrangere sig, naar

Besøget i Kjøbenhavn

der skal flyttes, hvor og hvorledes man skal boe o. s. v. Det bliver af væsentlig Betydning for mig, da jeg rimeligvis aldeles maa opgive at spise hos Hanne, naar jeg kommer paa Hospitalet.

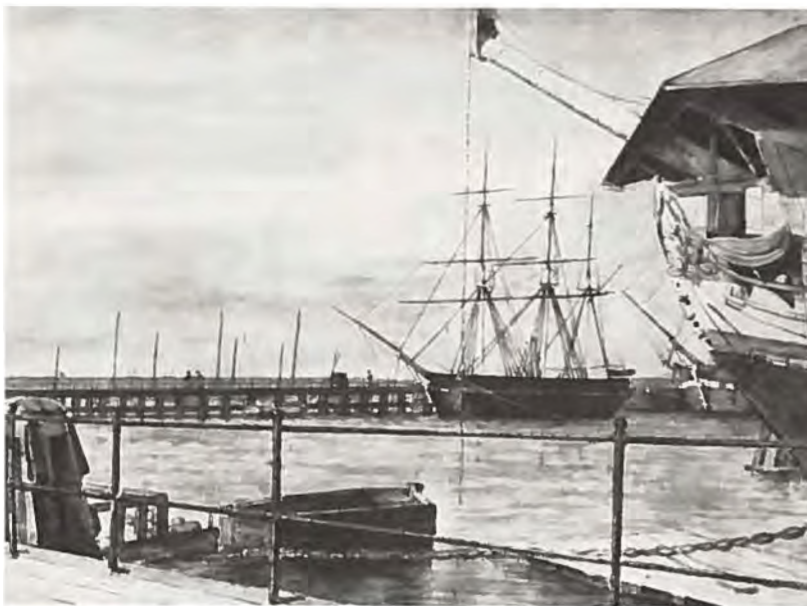
Mod til at følge Dig i de kolde Bølger, men Du naaer vel og en evig Salighed uden mig!

Ogsaa Jensens talte jeg med; det var den sidste Aften i Tivoli, jeg havde ikke ventet at træffe dem der, da det var en Fredag og jeg var derfor lidt i Tvivl, om jeg skulde tale med dem eller ei. Jeg valgte imidlertid det første og vevlede nogle Ord med Fruen i en alvorlig Tone og Holdning, Fra Jylland vidste man ikke stort Nyt. K. s Moder havde været meget syg, men var nu rask; en Søster af hende havde været her i Kjøbenhavn i Vinter; og hun lod til at have berettet om mit Besøg paa Mossholt; idetmindste vidste Jensens, at jeg havde været der. Den unge Andersen fra Mossholt havde ikke været der, og Haman ikke heller, siden sin Forlovelse med F. Gammel. Lauras Forlovede var med i Krigen som Dyr læge og laa paa Als, Alfred var derimod ikke med. –

Under mit Ophold nærede jeg som tidligere en uhyre Lyst til at komme i Selskab med unge Damer; denne Lyst var imidlertid meget vanskelig at tilfredsstille, isærdeleshed fordi jeg kjendte saa faa, og dernæst ogsaa fordi de Alle – navnlig V. A. og Hanne – hylede mig i Ørene, at jeg maatte være meget forsigtig i min Opførsel imod dem. Om dette skulde gjælde som et Mistillidsvotum til min Letsindighed eller en Compliment for min Forfængelighed, skal jeg ikke kunne sige. Den, hvis Selskab jeg helst vilde nyde, var naturligvis the Dove, men det lykkedes aldeles ikke; først gik jeg i hendes Loge, dernæst tre Gange til Gjemsøes, alt uden Virk-

ning. Dog, en Dag havde jeg Held med mig; jeg mødte hende paa Østergade med sin Moder og hilste. Saavidt det flygtige Møde tillod mig at dømme, synes hun at have udviklet sig meget siden sidst og det til sin Fordel. Hendes Culør var sund med røde Kinder og livlige Øine; hun syntes ikke rigtigt at kunne gjenkjende mig og vidste næppe om hun skulde hilse mig eller ei. Det glædede mig meget, at jeg fik hende at see og synes som om hun har bevaret sin gamle Elskværdighed; ja, hun er aabenbart som skabt til at blive min Forlovede; fordringsløs og beskeden. –

Min Lyst til at tale med unge Damer drev mig ogsaa til at besøge Meiers. Visiten var kort, men ganske behagelig; den Gamle var ikke hjemme, hvilket Døttrene – og jeg naturligvis ogsaa – i høi Grad beklagede. – Fruen trakterede med gjærende Hindbærsyltetøi, som nær havde skaffet mig Mus i Maven. Fr. Marie havde fornyligen ligget meget syg af Brystinflammation, Amalie var paa Landet (o: ved Kongsted) for at lære Landhusholdningen. Fr. Elise spillede for mig; hun havde atter forøget sit Repertoire med et af mine Yndlingsstykker nemlig Fakkeldansen af Meyerbeer. Hun saae ualmindelig godt ud med røde runde Kinder og opstrøiet Haar; hun var bleven tagen af og havde faaet et ret heldigt Portrait ud af det; jeg vilde gjerne, men jeg turde ikke bede om det. Fr. Camilla var nu næsten en Dame; hendes chlorotiske Ansigtsfarve havde tabt sig og hun havde faaet mere Lighed med Fr. Elisa. Ogsaa Søstren Anna var der; hun lignede sig selv og havde en stor Skjødehund med sig. Ballet var der ikke bleven noget af sidste Vinter, paa Gr. af den lille Hannes Død. Forøvrigt stod Alt ved det Gamle.

Akvarel fra Holmen 1848 af E. W. Normann.

I Paulsens Familie var der foregaaet den Forandring, at Oluf var bleven Reserveofficiersaspirant; hvilken Glæde bliver det ikke for ham og Familien, naar han giver Møde i Officersuniformen; jeg blev meget indstændigen anmodet om at komme ud til dem. Cousinen Pauline, blev gift, men havde kun den glæde at nyde Hvedebrødsdagene i 3 Uger, da Manden blev indkaldt som Soldat. Drukket Thee med dem i al Venskabelighed. Jeg var ogsaa hjemme at besøge dem i deres lille, ganske hyggelige Leilighed paa Gasveien. Det var samme Dag som jeg havde modtaget Havfruens Portrait, og viste det derfor til Emma, der fandt det nydeligt, og kom med det Forslag, at jeg skulde reise over og

forlove mig; mit Afslag syntes imidlertid snarere at glæde end bedrøve hende og hun fornyede ikke sit Forslag; derimod raadede hun til at skrive og fortælle Sagen lige frem som den var, hvilket Raad jeg senere fulgte. —

Til Mr. King lovede jeg en Pække med Mosser, men fik den ikke sendt afsted, da jeg ikke kunde faae forfattet et engelsk Brev. Høier var her i Byen og ude at besøge os; han bragte Efterretninger fra Vestindien, men ikke af stor Interesse. Arbo og Zeuthen-Bang vare ankomne til Kjøbenhavn; ligesaa den unge Knudsen. Den gode Høier havde med Arbo slaaet ordentlig til Skaglerne i London og der paadraget sig en Gonorrhé, hvorfor han konsulterede mig. Arbo havde spillet Hazard og i Begyndelsen tabt sig læns indtil det sidste Pund, men da atter vundet og forladt Spillebordet med en Gevinst paa 13 Pund. Ogsaa Vedel skal have faaet Tilladelse til at komme hertil, men er nok endnu ikke arriveret. Høier turde ikke reise hjem med den Smøre om han saa skulde blive her i 2 Aar — naturligvis for hans Kones Skyld.

Endnu havde jeg et Par interessante Møder. Det ene med Lemvig; han lignede i Et og Alt sig selv, var et pent Menneske, men manglede den sunde brune Kulør, fordi han ikke havde været med i Krigen. Det der mest forbausede mig var imidlertid, at han næste Dag skulde have Bryllup. Det forekom mig helt underligt, at det Menneske, som var paa Alder med mig og bleven Candidat senere end mig allerede kunde holde Bryllup; jeg følte mig saa lille! Men han tog ogsaa en Kone med Penge, holdt Bryllup den næste Dag og trakterede sine Gjester paa Skydebanen baade med Musik og Champagne. —

Besøget i Kjøbenhavn

Ogsaa Kjær har holdt Bryllup og nyder Ægtestandens Glæder. Anderledes forekom det mig at see ud med min Ven Glerup; ogsaa han havde havt Bryllup, men jeg troer ikke han glædede sig meget ved Ægtestanden. Han havde nedsat sig paa Christiansø og havde tilbragt Vintren der; nu var han kommen herover for at gaae paa Stiftelsen; han saa ud, som om han var sluppen ud af et Fængsel eller Hospital; Ansigtet blegt, opdunstet, Skjæg og Haar langt, Klæderne mindre vel soigneret; han fremtraadte for mig som et afskrækkende Billede paa en Mand, der gifter sig paa Slumper med en Kone han ikke tør vise Verden. Det forekom mig, han stod som en forloren Søn, der havde opgivet sine jordiske Glæder og sin Selvstændighed, for at offere den til et ubesindigt Øiebliks Følger. Synet af ham var en Grund mere til at jeg betakker mig paa at forlove mig.
(vide infra 20— 7 — 64)

Escadretjenesten 4/6 til 25/6 1864

Humblebæk. Det var haardt at forlade Kjøbenhavn Dagen før den 5te Juni, som skulde feires med stor Høitidelighed og tilmed da Veiret begyndte at blive smukt og stadigt; men vi maatte afsted og bestemt Kl. 10 Løverdags d. 4 forlode vi den herlige Liggeplads mellem Pælene ved Langelinie og styrede nordefter. Jeg var ligesom sidst kjed af at skulle forlade Kjøbenhavn og denne Gang var det endda med Udsigter til at skulle kjede mig endnu mere end sidst; jeg havde derfor udrustet mig med flere Bøger og haabede med disse at hjælpe paa, hvad Tidens Tand gnavede bort. Ved Humlebæk stødte vi til Escadren, og vi gjorde snart den Opdagelse, at her var langt behageligere at ligge end ved Dragør. Kysten tog sig saa deilig ud i sine lysegrønne Farver; lige indenfor var Humlebæksbaadehavn og lidt oppe fra Stranden laa Krogerup med sin Have og sine Skove. Man havde altsaa Alt, hvad Hjertet kunde begjære, en prægtig Herregaard med skyggefuld Have og Skov, tæt omgivet af smilende Marker og saa det blaa Øresund og de pæne Fiskerhytter langs Stranden, ja det var nok en Spadsere-tour værd og den spadserede jeg da ogsaa flere Gange (paa det). Søndag Formiddag foretog jeg saaledes en Udflugt i den nærmeste Omegn, besøgte en Bondegaard, hvor vi trakteredes med Mælk og nøde en Kop Kaffe i Kroen. I Skoven fandt jeg Galeobdolon luseum og en Staalorm. —

Om Aftenen aflagde jeg en Visit paa ABSALON og traf heldigvis Wolf, han var ganske den Gamle og ligesaa misfornøjet med sin Stilling, som da jeg var der, for ikke at sige endnu mere. Han betragtede sit Ophold paa ABSALON som en Straf; efter Affairen i Korsør, hvor ABSALON løb paa FLORA havde han udtalt sig dadlende om Wildes Forhold. Da Wilde fik Kommando, bad Wolf ham en Dag rent ud om at søge at faae sig en anden Næstcommanderende; dette afslog Wilde og mente at Wolf selv skulde søge Ministeriet om at blive forflyttet; dette gjorde han ogsaa, men det blev afslaaet; Lytken er nemlig en Ven af Wilde og da denne sidste vilde blive compromitteret, hvis Wolf gik bort, skete det ikke. Jeg blev presenteret for en Lieutenant Wandel, som det syntes en meget net Person. Under mit Ophold arrive-rede Wilde med to Chalupper fulde af Damer, der vare komne fra Helsingør. Akkurat som ifjor og det samme gjentog sig dagligen; blandt Damerne var der en ung og ganske [net] Fr. Wiberg samt en ældre ganske interes-sant Fr. Proselius. Wilde modtog ganske vist venligt og indbød mig til Chocolate, men der var dog noget vist Tilbageholdent i hans Fremtræden, som vistnok skrev sig fra at han traf Wolf og mig sammen i fortrolig Passi-ar. Chocladen var daarlig, han havde ikke længere Ricard til Kok; men til Gjengjæld gav han nogle Fore-stillinger med Revolver og Espingoler.

Da Damerne vare tagne bort, gik Wolf og jeg iland, for at spadsere en Tour, men vi kom ikke ret langt, da vi hørte Musik fra Skoven og snart traf paa Godfolk. Mu-siken fra SJÆLLAND var nemlig kommen iland og des-uden et Par hundrede Matroser, der ved Hjælp af nogle faa Fiskerpiger fik sig en Svingom. Her traf jeg tillige en

Escadretjenesten

Mængde Officerer saavel af de borgerlige som de militære og specielt vare næsten alle Lægerne nærværende. Jeg traf atter her Fr. Wiberg, men uheldigvis min Concurrent Kock ved hendes Side og følgelig var der intet Mere for mig at gjøre; jeg havde tænkt muligvis at have kunnet faae en Svingom, men maatte opgive det, da Festen saa snart hørte op. Ved Hjemkomsten til ABSALON traf vi en Fiskerfamilie fra Espergjærde i Besøg og deriblandt var et Par Fiskerpiger, saa nette og smukke, som jeg ikke havde ventet at man kunde træffe dem her tillands. Først sent bleve vi færdige med vor Passiar, hvilket for en Del kom af, at en ny Fremmed Student Thiele, Wildes Svoger, arriverede med en Pose af de nyeste Nyheder.

Der passerede ellers aldeles Intet, medens vi laae i Humlebæk og endnu mindre den ene Dag vi laae ved Dragør. Den 8de Dagen før vor Afreise paraderede hele Flaaden for Kongen da han passerede paa Jernbanen, Veiret var smukt, alle Skibene vare behængte med Flag og en voldsom Salut rungede ind over Stranden. Wilde var iland med Landgangscompagnierne og lode Folkene raabe Hurra, medens de presenterede Gevæhr, hvorfør Kongen kommanderede Gevæhr paa Skulder.

Den 9de seilede vi til Dragør og ordnede os for at afgaa den næste Dag til Blokaden; JYLLAND, der skulde til Danzig, satte [de] allerede Dampen op henimod Aften, da ABSALON kommer dampende med Dambræt paa Fortoppen og telegrapherer en Forlængelse af Vaabenhvilen paa 14 Dage. Det var just ikke en meget kjærkommen Melding; thi vi havde ikke moret os synderligt i den sidste Eskadretjeneste og fik nu Udsigt til at kjede os endnu mere.

Escadretjenesten

Guldstav. Om Eftermiddagen d. 11. afgang vi fra Kjøbugt. Veiret var særdeles smukt, og om Aftenen, da jeg spadserede paa Dækket lugtede jeg tydeligt Syringerne, der voxede 3-4 Mile borte i Preussen. Næste Morgen kastede vi Anker paa Vestsiden af Guldstav og her ligge vi endnu. Det er ikke noget morsomt, dette Escadreliv uden Communication med Land, og jeg er for længe siden kjed af det. Det kan nok være, at det kan være kjønt at see de prægtige store Skibe ligge og manøvere smukt, medens Søen er rolig og Himlen klar; men mer end een høist to Gange kan man ikke beundre den Slags Skjønhed, den 3de Gang finder man det kjedeligt, tilmed naar det forstyrrer Ens kjære Spisetid. –

21/6. Idag er det sidste Dag, at hele Escadren er samlet, da Skibene, som skulle til Nordsøen afgaae iaf-ten. Igaar havde vi Admiral von Dockum samt Commandør Suenson ombord. Admiralen var saa naadig at erindre mig fra ABSALON; Suenson var en kjøn Mand at see til i Frastand med sit kridhvide Haar og Skjæg; men nærved vare Ansigtstrækkene mindre kjønne; han er meget afholdt paa NIELS JUUL og opførte sig meget pænt herombord. Hensigten med dette Besøg var at see Flaadens Manøvre; vi have hidtil været Repetitør og udført denne Tjeneste til Admiralens store Tilfredshed, ja vi have i det hele været det flinke Barn i Flaaden, men derfor ogsaa havt det værste Arbeide.

Igaar lededes Manøvrene som sagt fra vort lille beskedne FYLLA og blandt Andet foretoges en Kapseilads mellem alle Skibene; det var meget smukt at see og Admiralen gik op og ned ad Dækket og gned sig i Hænderne; efter 2 Kopper Kaffe og en saadan Excitement smagte Cigaren udmærket. Resultatet var, at vi

bleve sidst eller rettere sagt næstsidst, da TORDENSKJOLD gjorde os Selskab og var maaske lidt agterligere: Først kom JYLLAND, den bar Prisen for dem Alle; derpaa ABSALON, som undrede sig over, at den ikke blev første Mand. DAGMAR, SKJOLD og SJÆLLAND vare omtrent lige fremlige, uagtet de alle 3 havde samme Hestekraft (300) og DAGMAR 20 Kanon, SJÆLLAND 42 og SKJOLD 64. Derefter HEIMDAL, lidt senere THOR og NIELS JUUL, som i det Hele ikke gjorde det godt; forholdsvis bedre var ROLF KRAKE hvorimod DANNEBROG til Alles Forundring ikke kunde følge denne. HOLGER DANSKE og HEKLA fulgte godt med; DIANA deltog ikke i Løbet. –

Jeg har havt travlt i denne Tid med at skrive til VA, August, Hanne og Emma; Breve af mer eller mindre løst Indhold og uden Betydning. Resten af Tiden har jeg brugt til at tænke paa the Dove og jeg er kommen til det Resultat, at kunde jeg drive mine Indtægter op til 800 à 1000 Rd forlovede jeg mig strax med hende om 2 Aar, nemlig naar min Hospitalstid er ude. Jeg haaber da efter et Par Aarstids Forløb at kunne tjene mig en Praxis til. Skjønne Drømme, som der nok vil komme nogle Blækkletter over! Efterretningerne hjemmefra bringe os snart i godt, snart i daarligt Humør; for et Øieblik siden kom FREIA fra Kjøbenhavn og var yderst fredelig stemt, Ministerkrisen overstaaet, ingen Krig mere; dette fremkaldte en tilsvarende Virkning paa Kapitainens Ansigt, lutter smilende Haab, lutter Solskin. – Jeg afsendte mit Gratulations Brev til Hanne idag; det var af et temlig moraliserende [Indhold] og fortjente en ordentlig Kritik, som det vistnok heller ikke vil undgaae.

Livet herombord vedligeholder sin Escadrecharacter; det gaaer med Signaler fra den tidlige Morgen, til den

Bredgade med Frederiks Hospital ca. 1830.
Det kgl. Bibliotek.

sildige Aften; Kapitainen tænker ikke paa og drømmer ikke om Andet end Signaler. Officiererne slide sig op, Garde bliver mager, Rønne blind. Under alt Dette nyder jeg mine gode Dage paa Messens Sopha eller promenerende op og ned ad Dækket og glæder mig over den Precision, hvormed Signalerne repeteres. – Igaar var det Rønnes Fødselsdag, hvilket røbedes ved, at der kom

Escadretjenesten

en broderet Pengepung til ham; han trakterede med Punsch.

24/6. Stygt Veir baade igaar og idag. Ellers intet Væsentligt at bemærke. De sidste Efterretninger, vi have faaet, ere langt fra fredelige og som Følge deraf, gaaer JYLLAND idag til Danzig; iaften skulle vi Andre til Swinemünde. Det var egentligen imod Beregningen og jeg er bange for, at det bliver en kjedelig Historie at ligge der. – Jeg har i den sidste Tid begyndt at læse lidt i Niemayers Pathologi, men det gaaer kun smaat fra Haanden, da jeg befinder mig i min status nervosus og derfor ikke altid er i det bedste Humør.

25/6. Vi fik igaaraftes en frygtelig Storm af Vesten, som nødte os til at sætte Bøie paa vort Anker og lade det gaae; men det samme maatte flere af de store Skibe gjøre, hvilket var en Trøst for os smaa. Vi søgte om paa den anden Side af Langeland, og tilbragte der en fredelig Nat. Her laa ogsaa vor Post, som bragte mig et Brev fra VA, hvor mine Forhold videre drøftedes og han beklagede sig over, at jeg tog mig det saa nær, at man tog the Dove fra mig. Han raadede mig til at søge Ro og forsage Damerne, der langt fra vare saa naive, som de lode formode! Maaske en speciel Hentydning!

Krigen genoptages

Det havde været vanskeligt for de stridende parter at nå til enighed, og den engelske udenrigsminister havde derfor foreslået at opgive spørgsmålet om retskravene og foretage en praktisk løsning, således at Danmark beholdt landet nord for Dannevirke og Slien og afstod landet syd herfor. De tyske magter gik

Escadretjenesten

delvis med til en sådan løsning, men forlangte en nordligere delingslinie.

Da der således nu opstod et forhandlingsgrundlag blev våbenhvilen forlænget med 14 dage. Da Danmark imidlertid holdt fast på, at man ikke kunne gå med til en grænselinie nordligere end Slien fremkom der forslag om at afgøre striden med voldgift, og i forbindelse hermed ville resultatet blive en grænselinie mellem det tyske krav og det danske, nemlig en linie på højde med Flensborg Fjord. Både den danske udenrigsminister, krigsminister og marineminister rådede til at underkaste sig denne voldgift, men statsminister Monrad, der var blevet opmuntret af den engelske gesandt i København, besluttede i et statsrådsmøde den 21. juni at afvise voldgiften og fastholde det første engelske forslag om en grænse ved Dannevirke.

De tyske magter ville ganske vist gå med til en voldgiftskendelse, men de ville ikke forpligte sig til at rette sig efter den. Da man således i mødet i London den 25. juni måtte konstatere, at man ikke kunne finde en løsning på spørgsmålet, erklærede Danmark, at det atter måtte stå på traktaten af 1852, og de tyske magter udtalte, at man herefter principielt ville fastholde bertugdømmernes adskillelse fra Danmark.

Den videre krigsførelse måtte nu afgøre stridens udfald.

Blokade ved Swinemünde II

26/6 til 20/7 1864

Idag ere vi atter ved Rügen og laac og ventede med stor Spænding paa hvad der var at gjøre; thi den sidste Ordre lød paa at vi skulle oppebie nærmere Ordre. Allerede tidligt saaes en Damper i Horisonten; den nærmede sig hastig, men dog ikke hastigt nok for os, som stode og ventede. Endelig naade den (ÆGIR) Admiralskibet og Chefen gik ombord tilligemed Lieutenant Falbe, der altsaa maa være lykkeligt kommen hjem fra Grønland. Skibscheferne kaldes ombord og langt om længe erfare vi da, ved Kapitainens Tilbagekomst, at det mod Forventning atter bliver til Krig, og imorgen tidligt gaae vi til Swinemünde. – Jeg har været en flittig Brevskriver i disse Dage, og selv faaet Brev færdigt til Dahl; men Grunden er som sædvanlig egoistisk; nemlig Anmodningen om at skaffe mig Bøger.

1/7. Saa ere vi da begyndte, hvor vi slap sidst, det vil sige paa det høist uinteressante Blokadeliv. Vi toge meget nødtigt fat paa det igjen; det forekom os stadigt utroligt, at Regjeringen vilde begynde Krigen igjen; men vi have nu faaet tilstrækkeligt Syn for Sagen. Mandagen d. 26de gik vi efterfulgt af SJÆLLAND, SKJOLD og DANNEBROG sydpaa mod Swinemünde, for at proklamere Blokaden. Atter seilede vi med det hvide Flag paa Fortoppen ind mod Swinemünde og endnu medens vi vare i en betydelig Afstand, skjøde de 3 Skud, for at lade

Blokade ved Swinemünde II

os vide, at vi ikke maatte gaae længere. Lidt efter kom – ikke GRILLEN – men en simpel Lodsdamper ud og modtog Proklamationen af Garde, som atter underhandlede med Adjutanten, v. Saint Paul, nu Capitainlieutenant, for 6 Uger siden kun Lieutenant.

Endnu samme Aften opstod der stærk Røre i Skibet, det blev meldt, at Admiralen agtede at gjæste os for flere Dage; det var en Ære, men det var ingen Behagelighed. Admiralen mødte og med ham hans Adjutant, Bonnesen, og hans Tjener («den hvide Neger»). Admiralen var saa naadig at tage Chefens Kahyt i Brug, Bonnesen maatte nøies med en Hængekøje i Messen og Tjeneren henvistes til Formessen. Jeg glædede mig rigtigt ved mit Lukaf; der var jeg Herre; der levede jeg uforstyrret af Admiralen og hans Selskab. – Endnu samme Aften satte vi Kursen ad Danzig til og ankom her efter en heldig Seilads næste Middag. Den pommerske Kyst, som vi løbe langs, var ikke meget kjøn at see til; ganske lav viste den snart sit hvide nøgne Sand langs Stranden, snart større eller mindre Skovpartier; Marker eller Enge saae vi ikke noget til. Efter at have truffet JYLLAND og DIANA gik vi videre mod Pillau, for der at efterlade HOLGER DANSKE; da det imidlertid var bleven mørkt, kunde jeg ikke nyde Udsigten. –

Den næste Morgen mødte jeg til sædvanlig Tid paa Dækket, men det faldt mig ikke ind at melde Sundhedstilstanden, hvilken Forglemmelse han paa en net Maade gjorde mig opmærksom paa ved at spørge, om jeg havde nogen Syg. Det samme gjentog jeg næste Dag og saa først indsaa jeg min Dumhed. Vi foretog en stor Rekognoscering ind imod Danzig med alle tre Skibe; Hensigten var at see om VINETA laa der, og vi bleve i saa

Henseende fuldkommen beroliget, da der ikke var Spor at see af noget Krigsskib. Hele Terrainet indenfor Hela og langs Weichselmundingen er meget fladt, saa at Skibstoppene skrallede høit op over Landet; dette saae ellers ganske venligt ud med mange Smaabyer omgivne af Lunde og Alleer; det vi kunde see af Byerne (Neufahrwasser, Weichselmünde) ved Weichsel vare nogle store gamle gothiske Kirker og Huse i samme Stil. Batterier skulde der være en Del af, men vi kunde ikke opdage dem. Da vi nærmede os Kysten, heiste de Parlamentærflag iland – til vor store Forundring – og en Baad kom ud; det Hele var imidlertid ganske naturligt, det var et Brev fra den danske Consul, som meddelte Modtagelsen af Blokadeerklæringen. Denne Parlamentering var for os en ganske heldig Omstændighed, da vi derved kunde gaae Landet meget nær uden at blive skudt paa. Efter at være retournerede, satte vi endnu engang Coursen mod Pillau for at tale med HOLGER DANSKE og derpaa dreiede vi vesterpaa til Bornholm.

Vinden var os som sædvanlig gunstig; efter at den havde blæst vesterfra, da vi gik til Danzig, svingede den om og blæste østerfra forat bringe os til Bornholm og vi kom der allerede Kl. 11 den næste Dag (d. 30 Juni); men Veiret var just ikke saa føieligt; og medens vi havde haft smukt Veir de foregaaende Dage, fik vi Regn og Blæst; det var sørgeligt, det skulde hænde saa, den eneste Gang vi for lang Tid kom til Land. Naa, vi maatte jo iland hvorledes saa Veiret end var om ikke andet saa for at prøve Rønnes ypperlige Brolægning og beundre Bornholmerne, som kunde benytte den uden at brække Benene; det regnede saa stærkt at der var ikke andet for os at gjøre end søge Kroen, men her kunde vi knapt faae

Blokade ved Swinemünde II

opdrevet nogle Mennesker, da de alle vare ude til Dyrskuet i Almindingen. Lieutenant Rønne gik da ud og søgte sin Familie, hvoraf der syntes at være nogle i Form af Skomagere her i Byen og paa denne vor Vandring traf vi Admiralen med tilknapet Frakke ryge sin Cigar under nogle Lindetræer paa Torvet; han maatte indskrænke sin Nyden af det Grønne til disse Lindetræer og beklagede vor uheldige Skjæbne, men vilde ikke benytte min tilbudte Paraply. Det var kun en tarvelig excitement, han havde der til sin Cigar. Senere hen paa Aftenen satte Regnen og vi foretog da en lille Spadsere-tour ud til Plantagen nord for Byen, men saa blev det Aften og vi maatte da trøste os med et frugalt Maaltid i Hotellet. —

Kort tid før våbenhvilen var begyndt havde preussiske styrker erobret den danske hærs stilling ved Dybbøl på Sundeved, og de fjendtlige styrker stod nu langs Alsund med den danske hær på Als. Endnu engang havde den danske hær åbenbart bedømt sin stilling som militært uegnet, og under våbenhvilen var de fleste danske tropper ført fra Als til Fyn, og Als var således kun svagt besat, da våbenhvilen omsider udløb den 25. juni ved Midnat. Da Alsund er forholdsvis smalt, havde preusserne ikke store vanskeligheder ved at sætte over den 29. juni. Det lykkedes ikke med de få danske tropper at slå dem tilbage, og hele den danske styrke indskibedes derfor, således at Als var helt rømmet af danskerne den 1. juli om eftermiddagen.

Netop som vi vare færdige hermed ankom Snekken MERKUR fra Kjøbenhavn og bragte de sørgelige Efterretninger, at Als var tagen af Preusserne. Stemningen var frygtelig nedslaaet; vi vandrede op og ned ad Dækket til

langt ud paa Natten. Hvorledes skulde det dog gaae vort stækkede Danmark; kunde de tage Als maatte de ogsaa kunne tage Fyen. Tropperne havde aabenbart kjæmpet slet; Armeen var demoraliseret. I Rønne hørte man den Aften Kanontorden i sydøstlig Retning, sagde man; dette bidrog ogsaa til at gjøre os ængstelige for, at Preusserne skulde være slupne ud, medens vi vare borte, men Efterretningen om Skydningen bekræftede sig ikke. Indtil langt ud paa Natten stode de bornholmske Piger og passiarede med vore Børster; de vare adskilte fra hinanden ved Skibets Ræling – vi laae nemlig langs med Molen – og Pigerne fandt det saa umaadelig morsomt at høre paa Matrosplathederne, som i rigelig Mængde bleve sendte over til dem; det var at lugte til Flæsket uden at blive fanget. Lieutenant Sihm var iland og fik en Spilledaase af en Frøk. Weit. Denne Daasehistorie spillede i mange Dage derefter for Sihms Ører. –

Den næste Morgen ankom vi i god Behold til Escadren og satte vor Admiral af, glade ved at vi slap for at bringe ham til Tornebusken, som paatænkt var, men denne Plan blev forstyrret ved Skrivelser fra Ministeriet. – De paafølgende Dage forløbe paa den sædvanlige Maade; om Morgenen Kl. 7 kom min Oppasser, Gotfred Andersen, ind og meldte at Kl. var 7, det var Tid til at pibe til Doktoren; Sundhedstilstanden har imidlertid i de sidste Maaneder været saa fortrinlig, at jeg ingen Syge har kunnet melde; og det hændtes derfor undertiden at jeg slet ikke stod op, men lod Oppasseren alene besørge min Praxis, hvilket han mageligen kunde. Lidt før 8½ mødte jeg paa Dækket, hilste paa Officiererne og Chefen og meldte ingen Syge. Derefter nødtes Frokosten med en taalelig god Appetit; endskjøndt jeg nu har

været til Orlogs i over et Aar, har jeg dog endnu ikke kunnet faae Smag for den varme Frokost saa tidligt paa Morgenstunden. Efter at have taget en passende Promenade paa Dækket, gik jeg ned og fik en Bog i Haanden; men uagtet mine ivrigste Bestræbelser, har jeg aldrig kunnet bringe det til noget med min Læsning, navnlig fordi min Phantasi har faaet Lov til at regjere saa meget.

Undertiden fik jeg mig en trekantet Whist, men jeg var i det Hele ikke tilbøielig til at spille og jeg maatte overtales dertil; mellem 12 og 2 sov alle Mennesker og da sad jeg gjerne i al Magelighed nede i Messen og lod min Phantasi sværme i den uforstyrrede Ro; det er aabenbart skadeligt, det har jeg indseet, men det er meget vanskeligt at bekjæmpe, og som Middel derimod har jeg faaet sendt nogle Bøger fra V. A., disse skulde jeg læst i, naar jeg henfaldt til mine forrige Synder og det er ogsaa ofte lykkedes mig paa denne Maade at forandre Tankens Retning, men det er kun fra Scylla at falde i Charybdis, thi efter at have læst i Hjortens Flugt eller Dandserinden kan jeg ikke læse i Niemayers Pathologi; det er som at skulle spise Boghvedegrød ovenpaa Risengrød.

Naa, Kl. er henved 3 alle Mennesker krybe efterhaanden udaf deres Lukaf, Garde siger en lille Vittighed, Rønne gnider sine Øine og Forvalteren indtager tidligt sin Plads som Anretter for Enden. Under Maaltidet forsøger Kapitainen sig paa nogle Vittigheder, stadigt i den gamle Retning; men man leer ikke saa let af det nu, som da man seilede i Passaten og var glad ved Tanken om de Glæder, som forestod En. Og dog er Maaltidet endnu stadigt Dagens Hovedfornøielse. Vor fortrinlige Kok veed hver Dag at kunne tilfredsstille os

uagtet vi stille store Fordringer, og vi mere og mere forvendes. Rødvin holdes endnu stadigt paa Bordet, medens Sherry'en inddroges, da Diæterne blev nedsatte ved Hjemkomsten fra Vestindien. Efter Bordet spadseres paa Dækket og undertiden faaes 3 Robberter, men ialmindelighed maa jeg fordrive Tiden med Læsning indtil Kl. 7½, da nydes en Kop Thee. Undertiden, navnlig i Foraaret, da det var koldt, blev Kapitainen siddende og passiarede en Timestid efter Theen, men det var nok mest for at drage Nytte af Messens Lunhed ikke saa meget, fordi Timen var saa underholdende.

Min Aftentour paa Dækket var fordetmeste af en constant Varighed nemlig indtil Kl. 10½; ikke altid fik jeg Lov til – hvad jeg helst vilde – at nyde den i Ensomhed i rige Plantagedrømme; ofte gik den med en behagelig Passiar med Garde, en taus Promeneren med Sihm eller et kjedeligt Overhæng af Rønne, alt eftersom den ene eller anden havde Vagt. Efter at have bestilt Lanternen, forsvandt jeg i mit Lukaf og søgte skjøndt ofte forgjæves at nyde Søvnens Glæder. Disse Dage gik meget sorgløse hen uden nogen Forandring til det Værre eller Bedre.

Den største Fornøjelse havde jeg, naar Posten kom og bragte mig Breve fra V. A., Emma eller Ludvig. Emmas Breve holdt jeg mest af, dels fordi Stilen i dem var saa smuk, dels fordi at hun altid gav mig en lille Beretning om mit kvindelige Bekjendskab og saaledes omtalte the Dove. Andres's vare i Begyndelsen og senere af og til ganske morsomme; vi havde en lang Debat om the Dove, som han paastod jeg burde entholde mig fra saavel som fra alle andre unge Damer, hvilket jeg paa en Maade maatte give ham Ret i; senere bleve Brevene

mere mystiske, han gav mig et Indblik i sit Liv og aabenbarede mig en hel Del mørke Tanker, som han rugede over; men da jeg tog til Orde imod disse, slog han pludseligt om i en anden Tone og talte om lutter Spøg, som om han frygtede for at have sagt for meget før og nu vilde søge at gjøre dette godt igjen. Jeg havde under mit sidste Ophold i Kjøbenhavn lagt mærke til denne sygelige Stemning hos ham og frygtede den meget, da det netop var Veien til at vende tilbage til hans forrige Sygdom. Jeg troer at mine indstændige Raad og kraftige Forestillinger hjalp en Del. Nok er det, da jeg saa ham næste Gang syntes hans indre Tilstand meget bedre, hvad man allerede kunde spore af det Ydre. Grunden til ovennævnte Tilbagefald, som jeg nu betragter som overstaaet, var at han havde skrevet og digtet for meget, været i Selskab med og sværmet for Fru Echardt. –

Ludvigs Breve vare ganske godt skrevne, men Indholdet kunde naturligvis ikke være morsomt; da han mest nøiedes med at referere Fakta, og for at udfylde, hvad ovennævnte lod tilbage af den rigelige Plads talte han om Politica som ikke interesserede. Forøvrigt var Forholdet mellem ham og mig samt Hanne bleven endnu varmere end forhen og naar jeg kom der, blev jeg paa enhver Maade feteret. Dog frygtede Hanne endnu for mine Tilbøieligheder for E.P. og da jeg fordrede min Blomst af Fjeder udleveret, nægtede hun at gjøre det, før jeg vilde aabenbare, til hvem den skulde være. – Fader skrev ogsaa et Par Breve og de vare meget tydelige og forstaaelige, uagtet, han i den sidste Tid kun sjeldent har havt Leilighed til at bruge Pennen. Fra August derimod har jeg Intet hørt, uagtet jeg skrev før Vaabenhvilens Udløb.

Blokade ved Swinemünde II

Den 11 Juli foretog vi den 2de Tour til Bornholm. Den nærmeste Hensigt var at faae fat i de seneste Nyheder, som kom Mandagaften til Rønne med MERKUR; desuden skulde vi fylde Kul og kjøbe Fløde til Admiralen. Denegang havde vi godt Veir, men det lykkedes mig ikke at komme nogen Tour til Almindingen; jeg tilbragte den meste Tid i Selskab med Kapitainen at læse de nys ankomne Blade i Klubben; de indeholdt væsentlige Nyheder, et nyt Ministerium var dannet af Reactionens Mænd, Bluhme, Moltke o.s.v. Krieger var meget fornøiet; det var efter hans Kogebog.

Efter tabet af Als havde de ledende kredse i København tabt modet, og mistilliden til ministeriet bredte sig. Den 8. juli gav kongen derfor meddelelse til Monrad, at han ønskede et nyt ministerium. Først den 11. juli var det nye kabinet dannet med C. A. Bluhme som leder og udenrigsminister, C. F. Hansen som krigsminister og Carl Moltke som minister uden portefølje, og allerede den 12. juli opfordrede man Preussen og Østrig til fredsforhandlinger.

Vi besøgte Wilde, der laa syg eller rettere opholdt sig som syg her. Sygdommen bestod i en nervøs Slaphed som var fremkaldt ved ABSALONS urolighed navnlig da Efterretning kom, at den skulde ligge og blokere ved Danzig. Han yndede ogsaa det nye Ministerium og oplæste et Brev fra sin Kokkepige, der opvartede med en Mængde Urtekræmmernyheder. Sommerlyst – et Beværtningslokale med Have besøgte jeg om Eftermiddagen.

En Ugestid forløb og i den ventede vi hver Dag Efterretning om Vaabenhvilen; Blokaden forsømtes til-

dels og der herskede en kjedelig Spændingstilstand for Alle. Vi sendtes da atter til Rønne efter Nyheder d. 18. Paa denne Tour gjorde jeg Bekjendtskab med en Adjunkt Hof en ivrig Botaniker, der havde et særdeles smukt Herbarium. Oprindelig Philolog havde han først sent taget fat paa Botaniken, men drevet den med stor Amore; det syntes som han derved glemte sine mindre heldige Kaar – at sidde som Adjunkt med 4 Børn. Han tilbød mig naturligvis at føre mig omkring og samle sjeldne Planter, at sende mig, hvad han havde Dobbelt-exemplarer af o.s.v., men jeg kunde naturligvis ikke tage imod nogen af Delene, da Tiden var mig for kort, og jeg – for at sige Sandheden mere længtes efter Skoven og Dameselskab end efter denne mere tørre Del af Botaniken. Jeg foretrak derfor en Indbydelse af Garde, med hvem jeg tog ud til en Proprietær Hofmann paa [?] Gaarden.

Her var en ung Datter som var meget kjøn og behagelig at see til; men desværre havde hun været forlovet med en Pharmaceut (og Botaniker) Bogøe – saavidt jeg erindrer Hansens Ven. Denne Bogøe blev ikke tegnet med de bedste Farver af Garde, der stærkt kritiserede hans Forhold til den unge Dame. Ved Gaarden var her et særdeles smukt Parti langs med en lille Aa, der for øieblikket ikke havde Vand, men, hvad der var næsten ligesaa kjønt store mossbegroede Stene. Fruen behagede mig ikke, Manden bedre, Datteren bedst. Aftensmaden bleve vi snydte for og fik i dens Sted sure Kirsebær og hvid Portvin bestemt for Kaisereren af Rusland, men indstrandet her.

Da vi den næste Morgen ankom til Escadren, var det nyeste Nyt bragt derved direkte fra Kjøbenhavn nemlig

Blokade ved Swinemünde II

om Underhandlinger til Vaabenhvilen. De nærmeste Dage havde vi flere Parlamentærtoure til Swinemünde, men som ikke førte til noget Resultat. Endelig løbe vi den 2ode ind og forkyndte Vaabenhvile og Blokadens Ophævelse. Vi havde nu været saa ofte afsted som Parlamentær at vi vare ganske kjede af det; det var altid den samme Forstilling, der blev given mellem Garde og Hr. St. Paul; kun een Gang gik Capitainen selv ind, da han muligvis ventede selv at komme til at underhandle.

Vaabenhvilen II 20/7 –

Efter at der den 11. juli var dannet et nyt ministerium under C. A. Blubme havde man allerede den følgende dag opfordret Preussen og Østrig til fredsforhandlinger, og den 20. juli blev der sluttet våbenstilstand, der skulle vare til månedens udgang.

Fredsforhandlingerne begyndte i Wien den 25. juli, og trods ibærdige forsøg fra de danske delegeredes side, fastholdt de tyske stater at grundlaget for forhandlingerne måtte være hertugdømmernes fuldstændige løsrivelse fra Danmark. Den 1. august undertegnedes fredspræliminærerne, hvorved Danmark afstod Slesvig, Holsten og Lauenborg til den preussiske konge og den østrigske kejser. Nogle distrikter i Slesvig, der af forskellige grunde var direkte knyttet til Danmark byttedes med et distrikt ved Ribe og otte sogne syd for Kolding samt Ærø, der hidtil havde hørt til Slesvig.

De hårde vilkår vakte stærk modstand i Danmark, og bl. a. Monrad talte for at forkaste freden, men trods dette blev den vedtaget med tre fjerdedeles flertal i Folketinget og den 12. november underskrev Chr. IX.

Da vi næste Morgen ankom til Flaaden, var Admiralen allerede med en anden Damper underrettet om, at der var sluttet en Vaabenhvile paa 11 Dage paa meget drøie Conditioner. Ogsaa den vare vi nede at forkynde ved Swinemünde, med det Haab, at det var sidste Gang vi skulde løbe som Parlamentair. I de næste Par Dage

bleve vi brugt som Gangerpilt i forskellige Ærinder til de andre Skibe, indtil vi endelig Løverdagsmorgen den 23. atter samledes med Admiralen under Stevns. Vi seilede alle nordpaa; Admiralen havde faaet Tilladelse til at lægge sig fra Kjøbenhavns Yderrhed nordpaa; han valgte da som under forrige Vaabenhvile Humlebæk, formodentlig fordi hans Kone laa der. FYLLA, der havde havt megen Tjeneste i den sidste [Tid] fik som Belønning Lov til at gaae med Depescher til Kjøbenhavn.

I Kjøbenhavn 23/7 - 24/7. Der herskede almindelig Glæde ombord, da vi den 23de ved Middagstid løbe ind mellem Pælene ved Langelinie. Veiret var smukt, Havnen fuld af Skibe og Alt saae saa tillokkende ud. Saasnart jeg kunde gik jeg iland og fandt Familien i Bredgade at have det godt. Paa Vesterbro var der imidlertid foregaaet en Forandring, som jeg allerede pr. litteras havde faaet Underretning. Den 11 Juli døde den gamle Fru Petersen, Inger Chirstine Winstedt, som hun hed, efter i 3 Uger at have ligget tilsengs og lidt særdeles meget, d. 16 blev hun begravet og fulgt af en Mængde, deriblandt Gruner, som alene derfor var tagen til Byen. Han spiste til Middag med de andre hos Lundberg og det var næsten ærgerlig at see saa „Emma sad og smilede til ham”, sagde Hanne, „og hun forsvarede ham endnu stadigt og sagde at han var bedre end Mange”. –

Løverdags-Eftermiddag spenderede jeg paa V. A. og i Forbindelse med ham gik jeg i Tivoli; han saa meget bedre ud denne Gang og var ikke saa nervøs som sidst; det Eneste, der manglede ham var Penge. Paa Tivoli mødte jeg det violette Baand med Forældre; men hun interesserer mig ikke mere, siden jeg har erfaret, at Faderen lader hende staae i Boutiken og sælge Halsbind

Østergade ved „Ranchs Hjørne”. Det kgl. Bibliotek.

til Herrerne; han sælger hende da ogsaa snart til en eller anden, som har Raad til at betale. Endvidere saae jeg Grabow og den onde Genius (Helleesen) – Remeniscenser fra de foregaaende Sommere. (Jeg vil her in parenthesi afhjælpe en Forglemmelse fra mit forrige Ophold i Kjøbenhavn. Den sidste Aften – en Fredag – var jeg med V. A. paa Tivoli og saae her Jensens; jeg søgte med Villie en Samtale med dem, og det syntes, at de med Begjærlighed greb den. Fruen, som jeg væsentligst underholdt mig med, berettede paa min Forespørgsel om Nyt fra Jylland, at der intet Væsentligt var. K.s Moder havde været meget syg, men var kommen sig igjen; K.s Søster (hvilken?) havde været her i Byen i Vinter, og

hun havde berettet om mit Besøg hos K. Jeg sagde derpaa til Fruen, at jeg havde været der, men at Besøget ikke havde ført til det forønskede Resultat; hvilke Ord jeg ledsagede med et betegnende Blik. Frøk. havde sin Forlovede ovre i Krigen, men de frygtede ikke for ham, da han var ansat som Dyrlæge. Jeg begik en Ubesindighed, som jeg bagefter fortrød; jeg bad nemlig Frøk. hilse Fr. K., det var ikke rigtig gjort,

Om Søndagen skulde V. A. i Skoven med sin Familie og uagtet jeg sætter megen Pris paa Familieglæder, afslog jeg dog at tage med her. Dagen blev spenderet til Visiter hos Emma og Ida, Annette og Mathilde. Holger havde faaet sin Examen med 25 P. og rekreerede sig ved et Bad, han skulde til Ravnstrup i Ferien. Haven saa tarvelig ud og der var ingen Blomster. Mathilde, som Ludvig og jeg traf alene hjemme, havde været og var endnu syg af Ledderheumat. Hun berettede om Brylluppet, som skulde staae næstkommende Onsdag, og jeg modtog en Invitation af hende. Om Aftenen kom Frøkk. Ryge og vi førte en meget livlig Conversation under og efter Bordet; ja det gik saa vidt, at Am. paa Gaden naaede at snappe sit Lommetørklæde fra mig.

Jeg havde haabet, at Opholdet skulde være bleven af længere Varighed, men tog mærkeligt Feil; jeg maatte ombord samme Aften og da jeg kom paa Dækket næste Morgen laae vi ved Humlebæk. Den Dag var Veiret mindre godt (Bines Fødselsdag) og jeg forblev ombord, mediterende over, hvorledes jeg skulde komme med til Brylluppet næste Onsdag.

Om Tirsdag tog jeg med Mester og Rønne til Helsingør tilvogns, en Tour, der mest udmærkede sig ved at faae en vaad Ende, da det regnede voldsomt paa hele

Hjemveien. Forøvrigt besøgte vi Marienlyst, hvor vi i dyre Domme betalte vor Aftensmad og hørte paa Musiken. Jeg var ikke inde hos Galschjødt – heldigt nok, da jer seer at Faderen døde 2 Dage efter – og traf ingen Bekjendte; Publikummet var kun lidet talrigt og lidet kjønt. –

Brylluppet. 27/7. Jeg kommer nu til den Dag, som længe vil staae for mig i en lysende Glorie, og ved hvis Beskrivelse jeg dvæler med en velbehagelig Bredde. Da jeg ikke saa lige kunde godkjende Mathildes Invitation, bad jeg Hanne om at modtage en anden af Emma, hvilket ogsaa skete, men derom fik jeg dog ikke Underretning, før jeg ankom til Byen. Admiralen havde egentligen ikke tilladt Officiererne at tage ned til Kjøbenhavn; imidlertid mente Kapit., at der ikke kunde være noget til Hindring derfor og følgelig tog jeg Kl. 7½ som Civilist med Dampbaaden til Kjøbenhavn. Jeg havde saaledes god Tid til at arrangere mig i og lidt før 3 mødte jeg nede hos Hanne i fuld Galla 3: Kjole, Kaarde, Trekantet Hat, forøvrigt hvid. Hanne var i Hvidt, men herved viste det sig navnlig, at hun i den sidste Tid siden Axels Fødsel har skjæmmet sig meget, Ansigtet er bleven magert, Kinderne blege. Ludvig var Forlover og førte Emma til Kirken.

Da vi kom derhen, saa jeg V. A.; ham havde jeg ved et Bybud givet Ordre til at møde i Kirken; andre Bekjendtere kunde jeg ikke opdage, skjøndt der var nok af dem. Hvad der nærmest interesserede mig var Brudepigerne, der arriverede lige efter Bruden, Frøkk. Mathilde, Vildemoes, Andersen og the Dove. Jeg vil forøvrigt forbi-gaae Begivenhederne i Kirken, da jeg kun havde liden

Våbenbuilen II

Glæde af dem paa Grund af min Nærsynethed; ja, det var Alt, at jeg kunde kjende the Dove, da Brudepigerne vare klædte ganske ens. Naa, vi kom da lykkeligt og vel hjem til Schwartiens Leilighed, der var stillet til Emmas Disposition og her fik jeg da Leilighed til at hilse paa Damerne.

Conversationen kom først rigtig istand, da vi et Øieblik efter gik tilbords; saa snart der blev pebet til at skaffe, ilte jeg hen til Frøk. Fanny og medtog paa Tilbageveien Frøk. Lilla Birch, som jeg var bleven presenteret for et Øieblik iforveien. Her sad jeg altsaa ved Siden af the Dove i den store Sal og havde ret Leilighed til at see hende. Var hun kjøn? Nei det kan jeg egentligen ikke sige. Hendes Ansigt var frisk og fyldigt, men kunde vel ikke kaldes smukt, i det Høieste net og denne Character kunde det kun faae ved de livlige staaalgraa Øine. Hendes Hals, der hel og holden var lagt for Dagen af den nedringede Kjole, manglede saavel som hendes Arme Fyldighed og Hvidhed. Hendes Haar var af middelmaadig Fyldighed og smykket med en nydelig Rosenkrands. Men om hun velsaa ikke var kjøn, saa var hun uhyre elskværdig; naar hun blot talte, naar hun blot paa denne hende egen ukunstlede Maade lagde sine smukke altid blide Tanker for Dagen, da glemte man aldeles det mindre fuldkomne Ydre for det fuldkomne Indre, der aabnede sig for En. I Begyndelsen søgte jeg at dele mig mellem min Dame paa høire Side og the Dove og hende paa v. Side, men mod Slutningen glemte jeg rent den sidste. Samtalen gik ganske af sig selv og uden stor Anstrengelse; jeg kan ikke sige den var meget spøgefuld, men den var naturlig, saaledes som den absolut maa

blive, naar man taler med et saa naturligt Væsen som the Dove. Ved Bordet udbragte jeg paa en improviseret og keitet Maade Fredrik Evertsens Skaal i Anledning af at han var bleven Student.

Efter Bordet tog Brudeparret afsted og en Del af Gjæsterne fulgte det paa Veien, en anden Del trøstede Mathilde; derefter foretoges en lille Udflugt ned i Haven og saa skred man til at lege: Vil De købe en Høne og jeg naadige Herre. En Del Gjæster toge bort og saa dandsede vi lidt efter Ludvigs Sang; endelig slog Skilmissens Time og the Dove kjørte bort. –

At jeg naturligvis følte mig meget tiltrukken til the Dove, at jeg søgte hendes Selskab og søgte at være behagelig er en Selvfølge; men Spørgsmaalet dreier sig om, hvorledes hun behandlede mig og det er det jeg vil søge at finde udaf og har søgt at finde udaf. Jeg troer, at Resultatet af min Forskning bliver til min Fordel, og det syntes ogsaa at Ludvig og Hanne fandt det Samme. Af vor Conversation vil jeg kun udhæve, at hun syntes overmaade godt om Niels Bøving, og hans Forlovede, ikke godt om Gjedde; at Hein havde faaet den fixe Ide, at han skulde miste et Ben i Krigen, men det skete ikke. Uden Opfordring fortalte hun mig om sine Veninder navnlig Franciska Bøving, som hun holdt meget af; hun spurgte til Andresen, som hun vidste var min Ven; hun viste altsaa, at hun havde Interesse for mine Bekjendtskaber. Dernæst omtalte vi Mødet paa Østergade og jeg fortalte om den sidste Gang, jeg havde seet hende i Universitetets Vestibule, hvor det imidlertid synes at jeg har taget Feil; jeg spurgte til de brune Handsker, som hun med et Smil erklærede at være slidte op; endelig naaede jeg at invitere hende ombord i FYLLA, hvis

Leilighed gaves dertil, og hun mente nok, hun fik Lov, naar min Søster var med. See, Alt dette syntes jeg ogsaa var gode Tegn; endelig foregik der ogsaa nogle Smaaabegivenheder, som gav mig godt Haab. Jeg fik saaledes uden Omsvøb Lov til at plukke Roser af hendes Krands til den gamle Fru Evertsen, ved hvilken Leilighed jeg tillige røvede en lille Forglemmigei til mig selv. Senere hen da hun tog Krandsen af, bad jeg om den, men maatte ikke faae den; da jeg alligevel tog den, opstod der en lille Kamp, hvori hun ved Hjælp af de Andre tog den fra mig; da jeg senere indskrænkede mig til at bede om en Rose af den, fik jeg to. De gjemmes som Relikvier.

Paa en af Krandsekagerne fandtes et dansk Vaaben med to Dannebrogspaner paa; jeg forsøgte at trække Dannebrogspanerne ud, men det lykkedes ikke, hvorfor jeg trak den ene af og gav the Dove den, der anbragte den i sit Livbælte. Den anden satte jeg i mit Knaphul; et Øieblik efter kommer Mathilde og finder sit Vaaben brudt istykker. The Dove angiver mig strax som Gjerningsmanden og befaler mig strax at falde paa Knæ for Frøk. Mathilde og bede om Naade; som en lydig Slave adlød jeg og fik Tilgivelse. Det undrede mig vel, at hun saaledes uden videre angav mig, men i den Maade, hvorpaa hun bød mig at falde paa Knæ, laa der Noget Familiært, som jeg godt kunde lide.

Endelig tilbragte jeg Slutningen af Aftenen – Tusmørken – i en continuerende Samtale med hende ubekymrede om vi vare ene eller flere i Stuen og kun brøde vi af for at dandse engang imellem naturligvis med hinanden. Somsagt jeg fandt Dagen meget behagelig og det forekommer mig, at hendes Opførsel hin Aften tyder paa, at mine Aktier ikke staae saa daarligt hos

hende – uagtet at E. P. omtaler, at hun efter Mødet paa Østergade skal have ytret at jeg var meget lapset, hvilket jeg imidlertid betragter som en Compliment til mine Klæder.

Da jeg kørte hjem om Aftenen med Hanne og Ludvig var jeg næsten melankolsk, og jeg lagde ved denne Leilighed mindre Skjul paa mine Følelser end jeg maaske burde: Jeg turde ikke forlove mig, erklærede jeg, fordi jeg ingen Udsigter havde til at gifte mig før om en halv Snes Aar. Det var en Mening, som Ludvig ikke delte med mig og paa en Spadseretur, som vi foretog i Grønning udviklede han for mig det Naturlige i, at jeg forlovede mig uden Hensyn til, hvorlænge Forlovelsen vilde vare, naar jeg kun var skudt. Debatten var hæftig og vi bleve ikke færdige før Kl. 1 ½ om Natten. Jeg troer, denne Samtale virkede ganske gavnligt paa mig.

Næste Morgen gik jeg med Dampskibet tilbage og fandt Alt vel paa Skibet; kun forestod der en lille Forandring, idet Lieutn. Sihm afgik og Aaris ankom til Skibet; forøvrigt var jeg naturligvis lidt indesluttet den Dag og levede kun igaardagen. Om Eftermiddagen var jeg en lille Tour iland og talte med Gerber.

Slutning. Fredagen d. 29 om Middagen satte vi Dampen op og sagde Farvel til Øresundet. Reisen fortsattes uafbrudt til vi atter laae ved Jasmund, hvis smukke skovklædte Kridtskrænter vi ikke vare glade ved at skulle gjensee. Endnu samme Dag foretog vi en Rekonosering og gjensee forhaabentligen for sidste Gang Swinemünde Fyr og de preussiske Fregatter. Da vi vare vendte tilbage til Jasmund bleve vi ikke lidt forundrede over at blive sendte til Kjøbenhavn, men det skete virke-

ligt og Kl. 9 om Aftenen dampede vi nordpaa det Bedste vi kunde; hvilket underligt Spil af Skjæbnen mod mig! Den lader mig først opgive hvert Haab om at komme dertil i Festen og nu syntes den at føie mig i det sidste Øieblik; men det var imidlertid kun en Skuffelse!

Vi ankom omtr. Kl. 7½ paa Inderrheden; det var ikke saa tidligt som jeg kunde have ønsket; men jeg kunde jo nu tage ud med Hanne Kl. 12. Chefen gaaer iland og først henmod Kl. 10 kommer der Bud fra ham, at vi atter skulle seile Kl. 11½. Det var et haardt Stød for mig. Hvormeget havde jeg ikke glædet mig til at gjensee the Dove, kjøre ud og hjem med hende, spadsere og lege med hende o.s.v. Jeg var en Timestid hos Hanne, der modtog mig med et polidsk Smil, der stærkt hentydede til Onsdagens Begivenheder. Selv havde hun travlt med at pynte sig og glæde sig ved sin nye Kjole, saa at hun knapt havde Tid til at lægge Mærke til min store Sorg. Her hjalp ingen kjær Moder; jeg maatte ombord igjen Kl. 11 og saa dampede vi atter sydpaa med 49 Timers Forlængelse af Vaabenhvilen.

Den følgende Dag tilbragte vi med at lede efter TOR-DENSKJOLD ved Tornebusken, indtil den tiltagende Blæst nødte os til at søge op under Gjedsler, hvor vi kastede Anker. Først Tirsdag Middag fandt vi ham og retournerede til Flaaden.

3/8. Imorges bleve vi ved Signaler fra den Kommanderende underrettede om, at der var sluttet Vaabenstilstand; men mere fik vi ikke at vide og da det vedblivende haarde Veir ikke tillader Communication mellem Skibene leve vi i en fuldkommen Uvidenhed og undre os navnlig over, at vi ikke strax ere seilede til Kjøbenhavn. Tiden falder mig lang under disse Omstændighe-

Våbenbvilen II

der og den almindelige Lektyre smager mig ikke; jeg har derfor fordrevet Tiden med at læse i min Dagbog og specielt dvælet ved det Lidet, der staaer om the Dove. Jeg saa hende første Gang i Junimaaned f. A. og saavidt jeg erindrer, var hun endnu ikke confirmeret; hun er følgelig nu næppe over 17 Aar. Hun er Sjæl; hun er Aand! Imodsætning dertil staaer Havfruen; hun daarede mig ved det første Syn med sine smukke Øine, men senere aftog mine Følelser for hende mere og mere, og da jeg sidste Gang saa hende, havde selv hendes Skjønhed tabt sig i mine Øine. Nei, nei! jeg vilde aldrig være bleven lykkelig med hende. Hvor helt forskjellig er ikke Fannys Blik! Saaledes hver Gang hun vendte sig imod mig i Legen: Vil De købe en Høne. Hun saa mig lige i Øinene uden Cokuetteri, uden Smil, men saa aabent, saa kunstløst. Disse Blik var mig det mest Uforstaaelige og meget vanskelige at tyde; dog troer jeg, der laa mere Velvillie end Uvillie i dem.

9/8. *Humblebæk.* Løverdagen d. 6. fik vi Ordre til at hente ABSALON i Rønne og at mødes med den Commanderende i Humlebæk. Det forundrede os! Vi havde ventet at komme til at gaae lige til Kjøbenhavn og der stryge Commandoen. ABSALON traf vi heldigvis paa Veien og naaede om Aftenen Flaaden ved Humlebæk. Vi vare ikke glade ved at skulle passere forbi Kjøbenhavns Rhed tilmed da vi kunde see Commandør Suensons Escadre ligge derinde. Jeg havde imidlertid modtaget Brev fra Emma, som Svar paa min sidste Skrivelse og det indeholdt flere interessante Ting. Om F. K. synes hun at have hørt flere gode Ting, da hun siger, at hun ikke kan indsee, hvorfor jeg ikke skulde kunne nærme mig hende, naar hun er saa god som Alle sige.

Om Bryllupsdagens Begivenheder tales der ikke og da Brevet er skrevet den 31. samme Søndag, som Festivitetterne skulde være i Roeskilde, tales der heller ikke om disse. Jeg længes efter Beretningerne om denne Dags Begivenheder! Vi haver hidtil ligget ganske roligt ved Humlebæk og ladet det regne og det har det da ogsaa gjort hver Dag, saa at jeg endnu ikke har været iland. Efterretningen om den sørgelige Vaabenstilstand har naaet os, men endnu er der ikke taget nogen Bestemmelse med Hensyn til Flaaden. Vi venter hvert Øieblik Ordre til at gaae til Kjøbenhavn enten for at stryge eller hente Tropper. Fra V. A. har jeg Intet hørt i lang Tid.

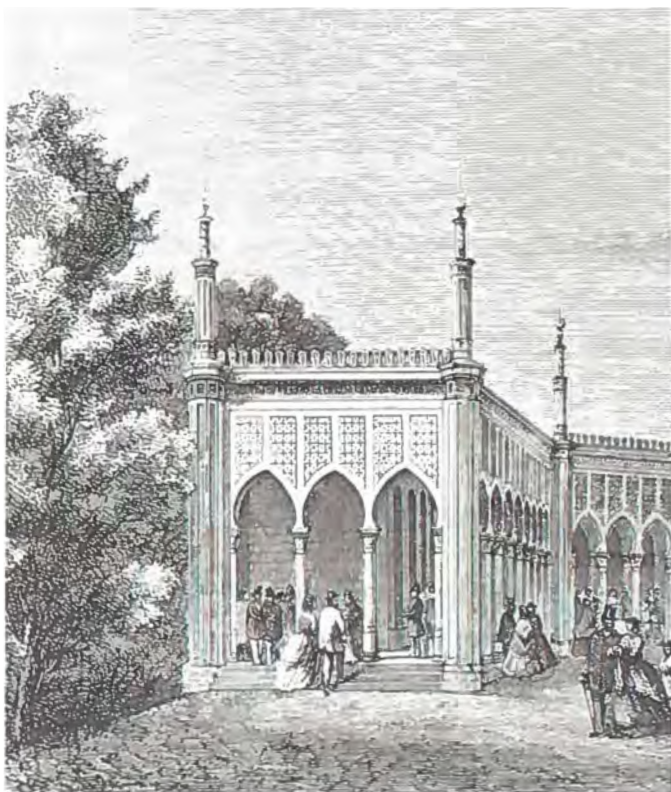
16/9. Jeg har havt ret muntre Dage siden jeg sidst skrev. Tord. d. 11 Aug. faaer jeg Brev om, at August er i Byen; jeg beder om Permission og faaer Tilladelse til at blive saa længe jeg vil, naar jeg kun passe paa FYLLA. Det var mere end jeg havde ventet; det viste mig Cap.s store Velvillie imod mig. Samme Aften kommer jeg til Kjøbenhavn og træffer August hos Nuthorns. Jeg havde ventet at træffe ham nedslaaet eller idermindste alvorlig; men det var ikke Tilfældet. Han var amusert som sædvanlig og ikke en Smule anderledes baade i Sind og i Skind; han havde endnu ikke opgivet Haabet om Slesvig, men derimod vel om at faae sin Gaard igang. Regenburg mente nemlig, at de hidtil i Gaarden staaende rentefri 10,000 skulde gaae over til den tydske Regjering og ville følgelig strax blive opsagte og Gaarden blive solgt. Han blev kun til næste Morgen, da han reiste tilbage med et Skib, som skulde hente slesvigske Flygtninge. —

Jeg forblev i Kjøbenhavn endnu 3 Dage og morede mig godt i det fortreffelige Veir, vi havde. Jeg erfarede,

at Søndagen var forløben meget morsomt i Roeskilde og Ingen (!) syntes at have tænkt paa mig; Munterheden var ligestor blandt Gamle og Unge, og navnlig skal Ludvig have givet de Andre et godt Exempel. Hvad jeg ikke kunde lide at høre var, at Fanny var meget afstikkende klædt og at Folk havde lagt Mærke til Deres Leg i Klosterhaven. Det var maaske dog godt, at jeg ikke var med. Andresen kjendte Bryllupsdagens Begivenheder temlig nøiagtigt rimeligvis fra Willemoses; han talte saaledes om, at vi havde drukket Cherry af Ølglas, at jeg havde faaet en Rose, og at Mathilde var forbauset, hvilket sidste jeg ikke ret begreb, men han kunde ikke forklare sig nøiere; thi at Mathilde havde ventet Cur fra min Side, kan jeg naturligvis slet ikke troe. –

Vi vare om Løverdagen i Tivoli med Theils (Julie og Lydia), men V. A. syntes ikke rigtig fornøiet med denne Aftens Begivenheder. Miss Lydia og jeg geraadede i stor Dissens, men det kunde dog ikke skjules, at hun gjerne vilde holde mig under Armen og gjorde dette paa en Maade som V. A. lagde Mærke til. Han bad mig næste Dag, at være forsigtig med hende, og det trøstede ham ikke, at jeg havde erklæret hende, at jeg blev Perversvend. Hun vidste, at F. K. var min Inclination og nævnte hendes Navn i Aftnens Løb. Stakkels Miss Lydia, hun er meget mere elskværdig end hun før har været, saa at V. A. endog ikke var uvillig til at tage hende til Kone.

Den smukke Søndagformiddag nøde vi i Skoven og morede os godt; vi benyttede Kapervognene baade ud og hjem og havde her nogle smaa Æventyr. Aftenen skulde jeg have tilbragt hos de unge Andresens i Selskab med Frøkk. Theil, men da jeg kom hjem, havde Forval-

Bazarbygningen i Tivoli.

teren været hos Ludvig og sagt, at jeg maatte reise strax hjem. Jeg blev lidt benouet, men da jeg kom til Jernbanen, traf jeg der Capit., der modtog mig med al Venlighed og kun var ængstelig for, at der kunde være tilstødt mig Noget. Vi kjørte Hjem i samme Coupe og han fortalte mig alle Nyhederne, deriblandt den store Sandsynlighed for, at vi snart kom hjem.

Der var Intet passeret paa Flaaden under min Fravæ-

Efter bygningsinspektør Stillings tegning. Træsnit.

relse; kun syntes man at have hørt noget om Brylluppet, da man den næste Dag talte meget om 2 Dannebrogsgflag og Krandskage. Jeg lod som Intet.

I dette Øieblik er Ankeret faldet ud for Vedbæk.

17/8. Stærk Blæst, der forhindrer Landgang. Talen dreier sig stadigt om, hvornaar vi skulle hjem, og lige nær kommer vi; der er slet ikke Tegn til Opbrud. Sidste Dag jeg var i Kjøbenhavn modtog jeg et længere Brev

fra Emma som Svar paa min sidste Skrivelse; hun afslutter her de mange Debatter og kan ikke skrive mere, da Ferien er forbi og hendes Forretninger ikke giver hende Fritid nok til en saa filosoferende Correspondance. Hun havde med en List gjennem Ludvig erfaret, at det var the Dove's Fødselsdag 7/2 48. Hun er altsaa endnu ikke 17 Aar og jeg er akkurat 10 Aar ældre end hende. Emma omtaler en Begivenhed, der angik F. K. og som hun ikke kunde billige; jeg er nysgjerrig efter at kjende den.

20/8. Endnu ingen Udsigter til at komme hjem; de glimrende Forhaabninger, som Capit. bragte med sig sidste Søndag om Afmynstring i de første Dage af Ugen var slet ikke gaaede i Opfyldelse og det synes nu tvertimod som om vi skulle blive længere Tid ude. Blandt Andet tales der om, at de mindre Skibe skulle stationeres i Lillebælt, hvorledes skal det dog gaa med Stiftelsen og Hospitalet; jeg bliver en grumme gammel Candidat.

Vi ligge for Øieblikket ved Vedbæk, men denne Glæde vil ikkun vare et Par Dage nemlig til paa Mandag (22-8) efter hvilken Tid vi retournere til Humlebæk igjen. Jeg har været een Gang iland og søgte naturligvis strax efter Jomfruerne Poulsen i Forening med Forvalter Christensen (nu paa Heimdal), men han holdt sig meget tilbage, da Konen var i Vedbæk. Vi fandt Huset, men der syntes at være flere tilstede foruden de 2 Jomfruer og Hunden Mento. Jeg saa nemlig en – tvivlsom – Jomfru, som ikke var den sortøiede Lassine; en anden saaes Skyggen af; dernæst en Dreng paa 10-12 Aar; der hørtes en ældre Mandsstemme og Hunden Mento iagttoes ganske tydeligt. Paa Grund af min store Tilbageholdenhed kom der ingen Samtale istand, skjøndt der

var god Chance. – Rønne har paa 3de Haand gennem – saa vidt jeg kan forstaae – Frøk. Delcomyn erfaret en Del af, hvad der passerede paa Bryllupsdagen; saaledes Historien om Dannebrogssflagene; idetmindste er denne Del meddelt til Mester Lund og Aaris, der stadigt i Samtalens Løb hentyde til den.

24/8. *Humblebæk.* Det er Regnveir, frygteligt Regnveir, der ikke tillader mig at komme paa Dækket, og der er følgelig god Tid til at tænke paa det Passerede: I Søndags (d. 21.) laae vi endnu ved Skodsborg jeg benyttede derfor Leiligheden til at tage til Kjøbenhavn. Samme Morgen modtog jeg imidlertid et Brev fra Ludvig, der kunde betegnes som en Fortsættelse af vor Samtale paa Bryllupsaftenen. For det Første troer han ikke, at jeg er rigtigt forelsket, og derfor raader han mig til ikke at søge the Dove's Selskab, da det jo kunde hænde, at hun fik Fluer i Hovedet og derved kunde jeg gjøre ubodelig Skade. Dernæst frembar han en Invitation til idag (Mathildes Fødselsdag) til Roeskilde, men da jeg der kunde vente at træffe the Dove, syntes han ikke jeg burde tage imod den uden efter en nøie Selvprøvelse. –

Under Besøget i Kjøbenhavn passerede der intet Mærkeligt; jeg talte med Andresen, som foreslog en Tour til Fredensborg med Theils, men som jeg desværre nu ikke kan tage Del i. Det var nu min Hensigt, at tage til Kjøbenhavn Tirsdageftermiddag og blive Onsdag over, jeg vilde saaledes have nydt baade Faders og Mathildes Fødselsdag, men der kom en Mand iveien med en Slæde, som jeg egentligen ikke havde ventet. Det var Capit., der erklærede, at han ikke turde lade mig blive deroppe om Natten. Det undrede mig, men naar han

fastholder Beslutning som Princip kan man jo ikke sige Noget imod den. Saaledes kom jeg ikke til at see the Dove, og hvo veed, hvad det er godt for. Imidlertid kom jeg dog ved dette Afslag i daarligt Humør; det vilde have været en ordentlig Svir, at være sammen med the Dove hele Dagen!! Ludvig er ganske indtagen i hende og han ønsker vistnok Intet hellere end at jeg skulde tage hende. Men kan jeg ogsaa vente at faae hende???

3/9. *Humblebæk.* I Søndags laae vi atter ved Vedbæk og følgelig tog jeg til Kjøbenhavn; men der hændte sig aldeles ikke noget Mærkeligt; jeg spadserede med V. A. og skulde om Aftenen have været i Selskab med Miserne Theil, men det blev der Intet af. Jeg var hos Mansa, der lovede Permission, naar Freden kom istand, men ikke før. Lausen foreslog jeg som min Vicar, og han vil rimeligvis blive antaget. Endvidere var jeg hos Levy, der ikke var saa mild som jeg havde ventet. Jeg erfarede Intet om the Dove, ikke engang om hun havde været ude i Roeskilde. Om Aftenen viste Emma sig meget svag. Hjemreisen skete pr. Jernbane og Jagtvogn. — I Onsdag (d. 1.) var jeg i Helsingør og traf der Martinus, men ikke Familien Galschjød, der netop var spadseret ud paa Kirkegaarden, for at see til den nys afdøde Faders Grav. Ogsaa Oluf Paulsen traf jeg i Marienlyst's Have; han gaa der som Underofficier.

5/9. *Humblebæk.* d. 3 var jeg en lille Tour i Fredensborg; den russiske Storfyrste, der var i Besøg ved Hoffet for at see Prindsesse Dagmar, var paa Slottet til Dinnē; en Mængde Nysgjerrige stode udenfor paa Tærne for at faae lidt at see. Opholdet var saa kort, at jeg ikke fik noget af Haven at see. —

Igaar var jeg i Helsingør og besøgte Galschjød. Frøk.

Margrethe saa raskere ud end sidst, men var ogsaa mindre kjøn; de markerede Træk og den graae Teint var traadte istedenfor det fine chloratiske Udseende. –

Jeg er idag ikke i rigtigt godt Humør, og dertil er mange Grunde; først og fremmest fik jeg imorges et Brev fra Ludvig, der meldte mig, at Fader igaarmorges havde faaet et heftigt Angreb af Cholerinen, hvorfor han havde maatte kalde en Læge. Skjøndt Brevet var afsendt Kl. 6 om Morgenen, fik jeg det først imorges. Uheldigvis tog jeg igaar ikke til Kjøbenhavn, da jeg syntes Afstanden var stor herfra Humlebæk og derfor maatte tage saa tidligt fra Kjøbenhavn. Jeg tager derfor derind saa snart jeg kan. En anden Grund til mit daarlige Humør er at jeg kjeder mig og længes efter at komme hjem; vi ere nu inde i September og følgelig er Halvaaret begyndt paa Stiftelsen, der er derfor gode Udsigter til, at jeg først kommer til at gaae der næste Sommer. – Endelig kjeder mig ogsaa en vis Tone, der er kommen ind i Messen, det er Lieutn. Aaris og Mester Lund, der repræsenterer den og ved enhver Leilighed, ombord eller iland – hvorsomhelst de kunne, henvende gemene Bemærkninger til mig; i Begyndelsen lo jeg med, men i Længden kjeder det mig og jeg agter derfor at tage Sagen lidt alvorligere.

Imorgentidlig skulle Prindsen og Prindsessen af Wales komme til Helsingør, hvorfor vi efter sigende skulle gaae idag for at vises frem ved Høitideligheden. –

8/9. *Helsingør.* Iforgaarsmiddags (d. 5) toge vi til Helsingør med hele Flaaden for at paradere ved Prindsens Ankomst. Den næste Dag Kl. 10 ankom Prindsen og Prindsessen af Wales samt deres lille Søn paa OSBORNE. Vi salutede og paraderede ombord, jeg i min grønne

Overfrakke, dito Kaskjet, medens Officiererne paa den engelske Fregat AURORA var i fuld Puds. Dagen efter (igaar) var der Cur hos Admiralen og der skulde derefter have været Bal, men det forandredes paa Grund af Veiret til Dands i Land i et Klublocale. — Jeg gaaer saa let hen over disse Begivenheder, da jeg slet ikke deltog videre i nogen af dem. Veiret har været saa slet med Regnskyld, at man ikke har kunnet gaa iland.

12/9. Endelig er der indtruffet en Begivenhed, der ligesom synes at minde mig om de nys svundne Dage for endnu engang at kunne lade mig føle en Søofficiers glade Liv. Det var et Bal, der var arrangeret paa den engelske Fregat AURORA. Med ABSALON seilede vi fra Humlebæk omkr. 30 Officierer og løb ind til Helsingør for at hente Baldamer, der gave Møde i stort Antal. Men her fik vi den uventede Efterretning, at Kongen kom med Familien ned til Flaaden; nu fik Wilde travlt, saa hurtigt som muligt bleve Damer og Herrer bragte ombord i Fregatten og her begyndte snart Dandsen. Arrangementet var ganske smukt og Pladsen god, skjøndt Dækket lidt anstrengende at dandse paa, da det skraanede ud mod Borde og forud; det Uheldigste ved Festen var, at man ikke kunde faae Noget at spise, da Bordet var lille og Damerne vare mange.

Mest dandsede jeg med en Frøk. Høst jun. en lille net sortøiet Dame; hendes ældre Søster var lidt skabagtig; jeg var for hendes Skyld nær kommen alvorlig paa Kant med Hillerup; for imidlertid at undgaae Ubehageligheder gav jeg efter.

Mod Slutningen af Festen dandsede jeg meget med en forlovet Dame, som boede paa Kronborg, men hvis Navn jeg ikke erfarede; vi geraadede i en meget alvorlig

Våbenbvilen II

Samtale om Kjærlighed og det syntes som om hun just ikke var saa meget forelsket i sin Forlovede. Jeg morede mig ganske godt i det hele taget, men var sulten og mod Slutningen noget ør i Hovedet. I den Baad, hvori jeg blev sat iland var en ung Donna, som afslog at modtage mit Følgeskab eller rettere sagt bad mig om at anvende min Omhu paa en drukken Civilist. I ABSALON gav Marcher og Benet Scener med Lysesstager og trekantede Hatte; begge vare meget fulde. Jeg var den eneste Deltager fra FYLLA.

Samme Dag (d. 10) modtog jeg Brev fra Mansa; han havde talt med Levy, og som det synes har denne sat sig ind i Situationen; han holdt paa, at jeg ikke kunde vente længere, men maatte gaa paa Stiftelsen i denne Trekning. Følgen deraf var, at han raader mig til strax at søge min Permission og idag er Ansøgningen gaaen over til Admiralen; jeg tør vel altsaa vente inden Udgangen af denne Maaned at være i Kjøbenhavn. Lausen skal constitueres. —

21/9. *Dagmar ved Humlebæk.* Hvilken Forandring er der ikke foregaaet, og dog er jeg Maalet ligenær eller rettere sagt lige fjern. Om Aftenen Onsd. den 15 fik vi pludseligen Underretning om, at FYLLA den næste Morgen Kl. 7 skulde gaae (tilligemed HOLGER DANSKE og ABSALON) til Kjøbenhavn og stryge Kommando; hvilken Glæde! Man drak og man lo og man kunde ikke sove om Natten. Kl. 7. precis lettede vi, passerede Admiralskibet for at give Admiralen i Køien et Hurra og løbe med fuld Fart til Kjøbenhavn. Nu forekom det mig, at min Constitution maatte let kunne lade sig arrangere; men der kom desværre en Mand iveien med en Slæde.

Om Eftermiddagen begiver jeg mig til Stabslægen og

Våbenbuilen II

bliver ikke Lidt forbauset ved at læse et Brev hvori Ministeren ønsker, at jeg skal gaae ombord i DAGMAR, istedenfor Nielsen (Per Nilsen), der laa syg i Kjøbenhavn. Nu blev jeg lang i Ansigtet, men kunde den Dag ikke faae videre at vide. Næste Dag fortalte han mig at han havde været hos Stabslæge Djørup, hos Ministeren, hos Levy og talt min Sag. Arrangementet var bestemt saaledes, at Skibslæge Lommer (fra St. Jean) skulde afløse mig, og glad var jeg hele Søndagaften, og glad da jeg fulgte Frøken Lydia hjem og nød Armtryk. Men om Mandagen trak Uveiret atter op, da jeg erfarede gennem Chefen at jeg uopholdeligt havde at begive mig ombord i DAGMAR. Atter blev jeg lang i Ansigtet; jeg ilte til Mansa meget nedslaaet, men vendte trøstet tilbage. Han havde været hos Ministeren og denne havde personligt lovet ham, at Intet skulde være til Hindring for at Lausen kunde afløse mig. Men ud maatte jeg reise og kl. 2. om Natten kjørte jeg følgelig i en Postvogn til Humlebæk og gik ombord i DAGMAR i Regnveir. Mit ovennævnte Sammenstød med Hillerup har gjort, at der hersker et meget koldt Forhold imellem os og endnu have vi kun vexlet faa Ord sammen.

28/9. Nyborg. 28 de. Det seer galt ud med min Fødselsstiftelse. Til den 1st kommer jeg der ikke, det er tydeligt nok. Vi forlode Humlebæk for at foretage en „kort Øvelsestour i Østersøen“, men desværre lang nok for at forstyrre alle mine Planer. I Søndags stoppede vi op ved Nyborg for at gjæste denne By; det kunde have været meget behageligt for mig, ifald Frøk. Rasmussen havde været her, men hun var her nu ikke, heller ikke Consul Jensens og følgelig havde jeg slet ingen Bekjendte her.

Våbenbvilen II

Om Mandagen gav Borgerne et Bal for os i Christianslund. Jeg var meget slet forberedt til at gaae paa Bal, kun manglede jeg ikke Mod dertil. Jeg tog altsaa min gamle hæderlige Frakke frem pyntede og pudsede paa den og skjulte den miserable Side saa godt det lod sig gjøre. I Forening med Lieutenant Høst, der har opholdt sig meget her i Byen, betraadte jeg Balsalen, men i Begyndelsen lidt frygtsom for at min Frakkes mange Mangler skulde opdages. Først efter at jeg havde drukket dygtigt ved en liden Souper, der var beredt os, vendte min gamle Dristighed tilbage og saa syntes ogsaa Lykken at følge mig, jeg gik fordetmeste paa Rov og uden at lade mig presentere; saaledes kom jeg ogsaa til Slutningen til at dandse med en Dame, der i den Grad bombarderede mig med Øiekast og Complimenter, at jeg blev meget exalteret. En yngre Søster kom til og slog ind i samme Dur, hvoraf Følgen blev, at jeg tilbød dem mit Følgeskab, der blev modtaget. Nu gik det med en under hver Arm i det dybe Mørke hjemad; min Opmærksomhed var navnlig henvendt mod den yngre Søster; først [det følgende er slettet] endog ved Porten at bede om Husly for en Halvtime, men Damerne kunde ikke tilstaae mig den; tilmed da der i Adskillens sidste Øieblik arriverede en stor Broder, der paaskyndede Afskeden. —

Jeg havde troet, at jeg havde dandset af i AURORA; og dette lille Eftersmæk var saa uventet det var, saa meget desto behageligere. Jeg havde i det Hele moret mig meget godt, kun havde jeg maaske drukket lidt vel meget; men Stemningen var i det Hele meget animeret og Dahl, Müllerts og Forv. Christensen vare i utilregnelig Tilstand. Den næste Dag fik jeg den Oplysning, at mine

Damer havde været to Frøkk. Winckler, hvis Fader var Kjøbmand, og som syntes efter den Eiendom han beboede at dømmе at være en velstaaende Mand. Jeg søgte forgjæves, at faae Adgang til Huset gjennem Høst, det var maaske godt det ikke skete; thi hvad kunde Følgen ikke være bleven? – Jeg gjorde Bekjendtskab med nogle Landofficierer, deriblandt Lieutenant Nielsen fra Johnsens Bal; han sværmede for en Frøk. Møller fra Lysemose. Idag ere vi lettede og forlode Nyborg for at gaae sydpaa. Farvel da, gjæstfrie Nyborg!

Den 19de, da jeg skulde reise fra Kjøbenhavn, blev mine Benklæder revne istykker af en Hund, der tilhørte Krigsraad Lumby, jeg søgte ham i hans Bopæl, men traf der kun hans blaaøiede Datter, der meget beklagede det skete og lod deres Jomfru foreløbig sy Flængen sammen, samt bad hende hos Faderen at berette Sagens Sammenhæng og gjøre ham forstaaeligt at jeg maatte have Benklæderne erstattede. Da jeg imidlertid endnu ikke havde hørt fra ham, tilskrev jeg ham igaar (d. 27.) et venskabeligt Brev, hvori jeg tydeliggjorde ham min Fordring paa 10 Rbd. – Fra Mansa har jeg Intet hørt; fra V. A. et kun lidet indholdsrigt Brev.

3/10. *Dagmar tilankers ved Falsterbo.* Idag er det 14 Dage siden jeg kom herombord og med en vis Ærgrelse seer jeg hen paa de næste 14 Dage. Jeg havde saa sikkert ventet at være hjemme den 1st Oktober, og da jeg ikke er det, gaar det mig som Helten i Kjærlighed uden Strømper jeg opgiver Ævret og troer jeg aldrig kommer hjem, idetmindste ikke tidsnok for at kunne komme paa Stiftelsen og Hospitalet; ja jeg har været nær ved at være bleven saa mismodig, at jeg mente at maatte blive i Søetaten for bestandig – det vil sige saalænge den Stand

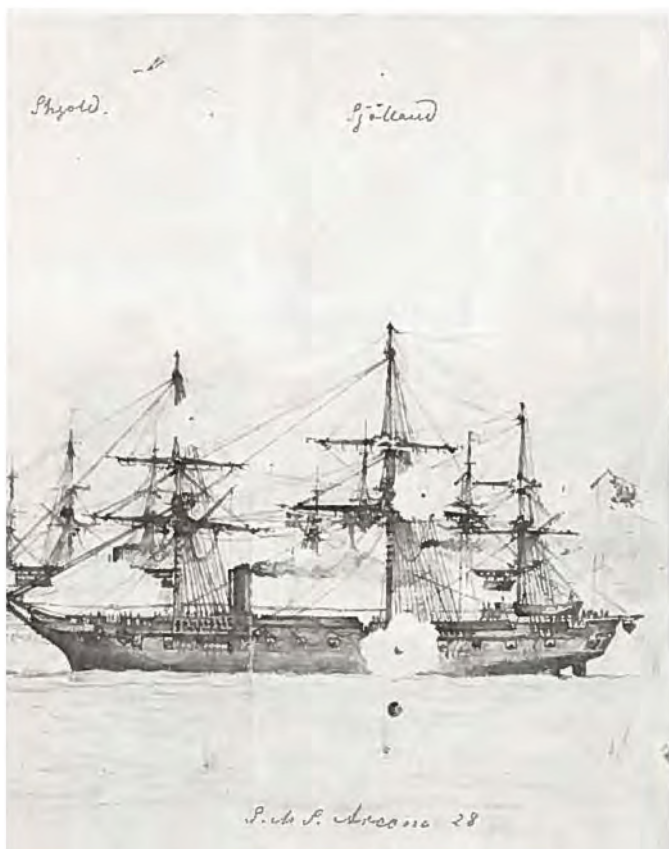
bestaae og følgelig opgive alle Tanker om at forlove mig.

1¼ Aar har jeg snart tilbragt i et ørkesløst Liv! Næsten 2 Aar og snart fylder jeg mit 27de Aar. Hvad har jeg vundet og hvad har jeg tabt. Jeg har vundet et Skjæg og mere legemlig Sundhed, et bedre Kjendskab til Verden og en friere Maade at bevæge mig i den paa; jeg har tabt en Mængde Kundskaber og maaske nogle af mine bedre Verdensanskuelser.

8/10. I disse pathetiske Betragtninger blev jeg forstyrret ved Ankomsten af 2 Breve, et fra Ludvig og et fra Lausen. Denne Sidste var ankommen til Kjøbenhavn og havde været hos Mansa; da der ingen Vestindietour stod for Haanden, kunde han ikke lade sig constituere. Mansa havde bedet ham om at skrive dette. Der bliver altsaa intet Andet for mig at gjøre, end at vente til DAGMAR bliver lagt op, da jeg saa maaske kan faae Plessner constitueret. Ind paa Hospitalet maa jeg saa snart som muligt; jeg vil paa ingen Maade lade denne min eneste Vei til at kunne lære Noget gaae bort fra mig; men meget nødtigt vil jeg søge min Afsked fra Søetaten, der er et godt Rygstød at have i Baghaanden. –

Ludvigs Brev indeholdt Underretning om at der var kommen mundtlig Efterretning fra Carl og Peter gennem en Mursvend Rørby. Carl er paa Ny Zeeland, Peter som Maskinmester i Ballarat, begge to ligesaa fattige som da de reiste. – Endvidere indeholdt det en Indbydelse til at komme til Byen d. 17 d.M., hvortil veed jeg ikke, men af Stilen at dømme vil jeg rimeligvis træffe the Dove. Jeg har i den sidste Tid naturligvis stadigt fortsat mine Betragtninger over denne Gjenstand og er atter kommen til det Resultat, at jeg bør lade

Våbenvilen II

Tegnet af en tysk kunstner. Marinehistorisk Selskab.

17., da jeg først og fremmest maa undgaae at see the Dove, om ikke Andet, saa for hendes Skyld; det forekommer mig nemlig som om Familien (idetmindste min og maaske ogsaa hendes) søger at bringe os sammen, og det maa ikke skee. –

Livet herombord gaaer meget ensformigt. Forholdet til Hillerup er bedre ved en gjensidig Imødekommen,

Våbenbuilen II

men ikke rigtigt godt endnu. Jeg tilbringer Tiden med at læse og spadsere. Underlæge Hr. Galschjødt – en Mand paa 33 Aar og Student fra 52 – laaner mig Bøger. Han er en meget behagelig Messekammerat, ivrig Skandinav og Polyhistor; han har taget fat paa Alt, men ikke fuldført Noget og skyder Skylden derfor paa sine Informati-
oner. Schierbæk adspredter undertiden med sine mun-
tre Sange („Vil Du med i Skoven ja saa kom min Ven”) Buchwaldt ved sin komiske Logik. –

16/10. *Tilankers i Kjøgebugt.* Det er Søndag idag og som vi forvente den sidste Søndag, at vi ere udenfor Kjøbenhavns-Rhed. Jeg havde pareret med Underlæge Galschjødt om en Fl. Sherry paa at vi skulle komme til Kjøbenhavn idag; men tabte følgelig mit Væddemaal. Af Grunde for Væddemaalet havde jeg kun een og det var den, at Ludvig for 14 Dage siden har inviteret mig til Byen tilimorgen, da der skulde vente mig noget „Godt” – hvad det monne være, vides ikke – og i Tillid til min gode Skjæbne haabede jeg, at den vilde sørge for, at jeg kom i rette Tid til Kjøbenhavn. Men som sagt jeg blev skuffet. Dog er det jo endnu muligt, at vi imorgentidlig kunne seile hjem. DIANA er nemlig kommen med Ord-
rer, men af hvilken Beskaffenhed disse ere vides endnu ikke. –

Idag sendte jeg Brev til August, hvori jeg fortalte ham om mine skuffede Forhaabninger med Hensyn til Permitteringen. Denne Gang forsøgte jeg ikke paa at trøste ham, uagtet hans sidste Brev havde været skrevet i en meget deprimeret Stemning, men jeg kunde ikke. Jeg er i det Hele ikke skabt til at være Trøster, dertil taler jeg for Lidt, men naar jeg tilmed er i daarligt Humør gjør jeg kun Ondt værre.

Stiftelsen

Det er allerede længe siden, jeg som Overskrift paa et Kapitel satte Slutning; det skete i den sikke Fortrøstning, at Togtet var tilende, at Freden skulde sluttes. Men det blev en lang Slutning; den havde nær aldrig faaet Ende og jo længere den blev desto kjedeligere blev den ogsaa. Den ovennævnte 16. Okt. blev virkeligen den sidste Søndag, men paa en anden Maade end jeg havde tænkt mig.

Om Mandagen kom der Ordre til Flaaden om at gaae hjem med Undtagelse af DANNEBROG, SKJOLD, JYLLAND og DAGMAR. Det var et meget haardt Stød! Der var Ordre til at vi skulde gaae til Nyborg. Jeg gav mig følgerigen til at skrive Breve – ikke færre end 3 – men blev pludseligen afbrudt og kaldt ind til Chefen. Det var et spændende Øieblik. Han fremtog en Skrivelse fra Ministeriet, hvori jeg blev underrettet om, at jeg havde faaet 2 Aars Permission og skulde gaa med GEISER til Kjøbenhavn. Det var en meget behagelig Overtaskelse og min Glæde maa ret have skaaret de Andre Officierer i Hjertet, da de næsten mer end jeg higede efter Kjøbenhavn. Den Dag kom GEISER imidlertid ikke og heller ikke den næste; først 3die Dags Morgen viste den sig med 2 Proviantbaade paa Slæb. Endnu samme Aften gik jeg ombord i den og tilbragte nu 2 Dage i et meget kjedeligt Mellestadium hvert Øieblik haabende at naae Kjø-

Stiftelsen

benhavn. Jeg spiste tilmiddag i JYLLAND indbuden af Marcher og ved Kocks Side, samt fik en rigtig grundig Passiar med Müllerts; der som det syntes ikke kjendte scabies rigtigt. — Endelig bleve vi da færdige med at aflevere Proviant. Den 21. om Middagen Kl. 2 steg jeg iland ved Toldboden. —

27/10. *Stiftelsen.* Det er første Dag jeg har Vagt paa Stiftelsen og har ikke seet saameget som en Barselkvinde endnu; derfor forekommer Tiden mig saa passende til at kaste et lille Blik tilbage paa de sidste Dage, der have skaffet mig meget at bestille.

Da jeg den 21. (Fredag) kom op til Hanne, traf jeg ingen hjemme og først lidt senere kom Ludvig og meldte, at Fader og Moder vare ude til Mathilde's Begravelse. Og saaledes forholdt det sig, Mathilde var virkeligen død. Hun havde forholdsvis været rask og seet godt ud i den sidste Tid og Roserne vare igjen komne paa Kinderne efter den sidste rheumatiske Feber og Humøret med dem. Hendes sidste Sygdom, hvis Natur jeg efter de vage Beretninger ikke nøiere kan bestemme, begyndte 2 Dage før hun døde temlig umærkelig og hun synes at være sovet hen uden synderlig Dødskamp. Emma blev kaldet ind ved Telegraphen og kom tidsnok, for at Mathilde kunde døe i hendes Arme. Stakkels Emma hun tog sig det meget nær at miste sin sidste Slægtning netop nu i al hendes herlige Glæde. Jeg tog ud til Roeskilde den følgende Søndag og fandt hende meget nedslaet; hendes Humør havde lidt saa meget, at hendes Appetit var gaaen tabt, og hendes nydelige Hjem og kjærlige Mand kunde ligesaa lidt hjælpe paa den som hendes Svigermoder eller gamle Ven, og jeg følte atter, at jeg var dårlig til at være Trøster.

Stiftelsen

Den kgl. Fødselsstiftelse. Det kgl. Bibliotek.

En anden Begivenhed, der ogsaa satte mig i Bevægelse var følgende: Ludvig spørger mig pludseligt og alvorligt: „hvem er Jomfru Mortensen”, og saa derhos stift paa mig. Jeg maa tilstaae, jeg var et Øieblik nærved at blive forlegen, men heldigvis kom Hanne mig til Undsætning med at fortælle at der var en Pakke til mig,

Stiftelsen

som af Ludvig var bleven afhentet fra Posthuset efter Avertissement i Avisen, Pakken bragtes frem og naturligvis havde nogle nysgjerrige Fingre frembragt et Hul i den, hvorigjennem man kunde see, at den indeholdt forstørste Delen Bøger. Jeg følte mig ordentlig lettet efter at have seet Pakken! Paa Brevet stod afsendt fra Jomfru Mortensen og deraf forklaredes at Ludvig kjendte Navnet. Ludvig bebreidede naturligvis Hanne, at hun saa lige havde fortalt Sandheden, men jeg var frelst og lod mig naturligvis Intet aflokke. Brevet indeholdt kun faa Ord, som jeg kun flygtigt fik gennemlæst. Pakken er endnu ikke aabnet; det skal først skee, naar jeg i Ro og Mag sidder paa Hospitalet i min egen Stue og ikke kan belures.

Jeg har været hos Direktionen for Hospitalet for at tale min Sag. Rørby afviste mig næsten, Hansen lovede mig Alt og Bang sagde Intet. Dahlerup skrev mig en meget god anbefaling paa min Ansøgning, som Bentsen og With bifaldt og stolende paa denne Ansøgning flytter jeg imorgen ind paa Hospitalet i Glerups Plads. Glerup har nemlig været her i Byen snart i et halvt Aar for at ligge paa Stiftelsen og samtidigen paa Hospitalet. Han er seit langer Zeit Ægtemand og nyder som det synes Ægtestandens Glæder – idetmindste saae han meget daarlig ud. Han vil tage til Skanderborg og har foreløbigen sagt Farvel til Christiansø, heldigvis er der ingen Arvinger kommen.

9/11. *Fredrikshospital*. Ind er jeg da kommen og har nu snart gjort 14 Dage Tjeneste under Dahlerup, men endnu ikke har jeg faaet Svar paa min Ansøgning til Direktionen. Mine Messeregninger ere ligeledes indsendte, men Afregningen ikke tilsendt. Garde har jeg

besøgt i denne Anledning og han har ligeledes været hos mig; meget venskabeligt fra begge Sider. Mester og Forvalter har jeg talt med; den ene fortalte at den anden var frygteligt opbragt paa mig fordi jeg ikke havde afædsket dem deres Approbation til Douceurerne. Kapitain Krieger traf jeg en Dag paa Volden; vi talte om Politica, Alt meget venligt. Jeg søgte ham et Par Gange for at takke ham for Touren, men traf ham ikke, hvorfor jeg nøiedes med at aflevere mit Portrait, hvorfor han Dagen efter skriftligt takkede. —

Jeg har havt et uventet Møde med the Dove. Det var ved en Basar; ogsaa det violette Baand var der, men hende talte jeg ikke med. The Dove var i Selskab med Frøk. Eibe og Studios med. Schjødt. Jeg tog Mod til mig og gik hen og hilste paa hende og fra det Øieblik fulgtes vi ad; jeg førte hende hen til en Tombola og lod hende tage Nummere, hvorpaa hun vandt forskellige smaa Gjenstande. Senere stødte vi til Moderen og to smaa Brødre Otto og Johannes. Da de gik hjem og ingen voxen Cavaler havde tilbød jeg mig og fik ogsaa Lov til at følge dem hjem med the Dove under Armen. Desværre var det ikke noget godt Indtryk jeg fik af hende; ikke det at hun var mindre elskværdig, tvertimod, hendes Forhold til hendes Brødre viste rigtigt, hvilket godt Hjerter hun har, men hun var sygelig meget sygelig. For det Første var hendes Udseende meget chlorotisk; dernæst hostede hun meget og det var en Hoste, som hun angav havde varet i 14 Dage. Det var mistænkeligt!, thi da jeg sidst saa hende havde hun samme rustne Stemme og en lignende Hoste. Skulde det være den samme efter 4 Maaneders Forløb? I det Tilfælde er den chlorotiske Bleghed vel kun phtisisk Anæmi. Hendes Humør var

godt, men hun formaaede kun at gaae langsomt hjemad mod Østenvinden. Mon hun endnu bruger Honning-saft?

Jeg meddelte Ludvig og Hanne det sørgelige Indtryk, jeg havde faaet af hende og de bleve – som jeg selv var – meget forstemte. – Mit Hospitalsliv er meget behageligt; det er dog noget ganske Andet at have Noget at tage vare paa; Humøret bliver langt bedre. 2 Dage har jeg Vagt (paa Hosp. og Stift.) og 2 Dage er jeg fri. Hanne boer nu paa Vesterbro og der kan følgelig ikke være Tale om at spise hos hende; jeg tager derfor min Middagsmad saavel som de andre Maaltider her paa Hospitalet. For Øieblikket ligge her Lausen, Jacobsen, Strøberg, Krebs, Stage, L. Jacobsen, Grønbech og jeg.

14/11. Tiden gaaer sin jevne Gang, og Alting fører sig omtrent som man kunde vente; kun een Ting har endnu ikke fuldendt den Række af Begivenheder, som skulde give mig Ro og Stadighed: jeg har endnu ikke faaet Svar paa min Ansøgning, og førend det indløber under en bekræftende Form, kan jeg jo ikke vide mig sikker her paa Hospitalet.

Brev fra August. Han har faaet en Mængde Elever – hele 2! – og stoler trygt paa, at det vil gaae godt med hans Planer. Ikke seet the Dove senere. Hendes Blegsoet skal være kommen paa 2 Dage og man paastaaer, at hun har det bedre. Forleden traf jeg Bøving. Han har forandret sig meget, siden han er bleven Candidat, forlovet og Soldat; det er ikke længer det livsglade joviale Udtryk i hans Ansigt; han saa mere alvorlig, mere bekymret [ud]; han søger en Capellanpost til 200 dr. Forøvrigt fik jeg god Leilighed til at tale om the Dove. Hvad han havde at sige mig var væsentligen dette, at han under min Fravæ-

relse i Vestindien havde lagt Mærke, at „jeg ikke var hende aldeles ligegyldig“. Hvoraf han igjen sluttede dette kunde han ikke saa lige fortælle. Det var, som det lod til, fra flere Solemærker, Slutningen kom. Det var mig naturligvis en stor Satisfaktion at høre dette; jeg kan vel næsten gjøre mig Haab om, at den vel negative Sætning efter Brylluppet og Basaren har taget et mere positivt Sving.

Meiers har jeg været hos. Frøk. Elise bliver mer og mer elskværdig; hun lod strax sende Bud efter Meyerbeers Fakkeldands, hun spillede alle mine Yndlingsstykker og bad mig endog om mit Portrait, som jeg vel kommer til at give hende. Den Gamle var kjedelig, Frøk. Amalie ikke hjemme. Der skal vistnok være Bal til Vinter. Jeg saa forhenværende Frøk. P. Poulsens Portrait; hun var nydelig! Desværre er hun atter reist til sin Mand i Veile.

2/12. Godmorgen mine blanke Støvler! Det er en stor Dag idag, det er Napoleonsdagen, og af den Grund føler jeg mig ogsaa saa stor, at jeg tager Pennen i Haanden for første Gang under min Hjem søgelse. Hør, hvilken sørgelig Ridderskikkelse! Indhyllt sidder jeg i min Seng i et uldent Tæppe og skriver som Tcherkesser paa mit Knæ; jeg skulde dog notere lidt, syntes jeg, om mit interessante Ophold paa Schumakers Gang No 4. Det var en Aften jeg sad inde paa Stiftelsen i Færd med at klæde mig af og under denne kjedelige Beskjæftigelse amyseret af Glerup, da jeg kaster Øiet ned paa min nøgne Krop og seer – til min store Rædsel – at jeg er ganske rød. Jeg havde i 3 Dage lidt af en heftig angina med megen Feber, men ellers kunnet passe mine Konsultationer. Næste Morgen indtegnede jeg mig paa

Stiftelsen

dette ensomme Sted. Befindendet har forøvrigt været godt, kun er jeg meget kjed af at ligge i Sengen og da Skalningen først lige er begyndt, kan jeg vistnok faae Brug for en hel Del Taalmodighed endnu. V. A. besøgte mig i Begyndelsen, men jeg har ikke turdet lade ham komme mere af Frygt for, at han skulde blive smittet. –

Jeg har i den forløbne lange Tid læst lidt og tænkt meget paa unyttige Ting. Til the Dove har jeg digtet et lille engelsk Vers, der skulde følge med en anonym Present (Blomster); [denne sætning er slettet] Gad gaaer til St. Thomas med ham agter jeg at sende 8 Portraiter (Dr. Eriksen, Borch, Rise, Hr. Petersen, Jacobsen, Gad, Monsanto og M. L. Haagensen). Saaledes er der ialt gaaet 10 Exemplarer af mig over Atlanterhavet. Nu kan da de gode Vestindianere være fornøiede!

Angaaende Sagen „the Dove” er der skeet ikke saa lidt. Ludvig og Hanne var med Ludvigne en Dag „efter Indbydelse” oppe hos Familien. Det var Begyndelsen og den synes udgaaet fra Modpartiet. Efter at Ludvigne endnu en Gang havde været deroppe, var Familien derude hos Hanne i Søndags. Nu er Sagen gaende og tidligere eller senere vil jeg træffe sammen med dem og formodentlig faae en Invitation. Hanne har faaet 2 Portraiter af the Dove; Gud veed, hvem der skal have det ene? De skulde ikke være heldige – efter hvad min stadige Gangerpilt V. A. beretter. Han er i det Hele kommen paa en fortrolig Fod med Hanne ved hyppige Besøg, han har aflagt som Budskabsbringer for mig.

Kammerraaden har faaet sin Afsked og derved 600 RD. mindre at leve af om Aaret. Nu skal der gjøres Indskrænkninger. Kjedeligt!

12/12. Igaar fik jeg Lov til at staae op, men var saa mat i Sokkerne, at jeg næsten hele Tiden maatte holde mig til Stolen. Skalningen synes dog nu at nærme sig sin Slutning. –

Intet Væsentligt at melde; VA har været i et sukkende og traurigt Hjørne; meget nervøs og seet daarligt ud. Der lader til at være flere Grunde, der bidrage til at deprimere ham. –

Sagen contra the Dove uforandret; det lader ikke til at bekræfte sig, at der er kommen 2 Portraiter; men eet er der i ethvert Tilf. og det har jeg forlangt at faae at see. Ludvig sendte mig paa Begjæring herom noget blødt Papir, indsluttet i en Convolut, men jeg lugtede Luntten og sendte det tilbage med Protest. Forøvrigt har jeg naturligvis tænkt meget paa hende i mine mange ledige Timer og Passionen er derved stegen.

15/12. Hanne gjorde iforgaars Visit og fortalte en Del om det Kehletske Hus. The Dove er naturligvis langtfra rask. Der bliver rigtignok sagt, at hun hoster meget Lidt, kun engang imellem et enkelt Stød, men det er jo ogsaa tilstrækkeligt og jeg frygter meget for, at hun virkeligen har Disposition til Tuberkulose. For Øieblikket er det navnlig Chlorosen, der plager hende; de røde Kinder dupere hendes Omgivelser og de dømme hende langt raskere end hun er. Hun har fornyligen ladet sig fotografere og hun tager sig meget nydelig ud paa Portraitet, som nu endelig er bleven sendt; Jeg finder det i det Hele heldigt; der er naturligvis intet til mig. – Hun er ogsaa taget af i en Gruppe med Evertsen, Hr. og Fr. Eibe, Fr. Boring o. fl. Det lod til, som om Hanne vilde have hende derud d. 3 Januar; jeg glæder mig til at see hende. –

VA. giver mig Anledning til at nære alvorlige Be-

Stiftelsen

kymringer for ham; han har allerede før jeg blev syg seet daarligt ud og været nervøs; men jeg har for en Del tilskrevet dette til den sidste Tids Læsning og navnlig den skriven Opgaver. Noget som synes at anstrænge ham meget. Tilstanden har imidlertid stadigt forværret sig og saavel igaaftes som iaften, var han meget underlig i sin Adfærd. Han sukede hvert Øieblik meget dybt og holdt sig hele Tiden i Mørket, vilde navnlig slet ikke lade mig møde sit Blik eller see mig ind i Øinene; han var urolig i sine Bevægelser og det var ligesom der var Noget, der trykkede ham, men som han ikke turde komme frem med. En Gang sagde han: „Nu vil jeg gaae ud i den vide Verden og lære at gyse”. Jeg opfattede det naturligvis som en spøgende Bemærkning og lo. I det Hele søgte jeg at adspredde ham og være saa munter som muligt. Hans Udseende ikke blegt, Øinene havde en blaalig Ring, Aanden var ildelugtende; han syntes at være lidt kuldskjær.

Fra Amalie er der kommen et meget langt Svar paa mit Pengebrev med de 20 Rbd. Hun lader til at være en meget exalteret Politiker, og sagde til Falkenstein (rigtignok paa dansk) at han var en Skurk og at hun vilde skyde ham, dersom hun havde havt en Pistol. Med en Vagtmester stod hun sig bedre; han sagde hende en Compliment i Anledning af den fortreffelige Boeuf, hun lavede. Hvad de egentligen leve af, er vanskeligt at forstaae; Jacob lader til at være en Slags Vognmand, idetmindste kjører han for Folk. Om hans Moder Tante Stilling tales der slet ikke.

18/12. Idag sidder jeg atter paa mit Candidatværelse altsaa førend jeg havde ventet. Grunden dertil er, at Reservelæge A. Lange er bleven syg og rimeligvis faaar

Stiftelsen

typhoid Feber; endnu maa jeg ikke gaae ud og Skalnningen er heller ikke forbi paa Hænderne; forøvrigt føler jeg mig vel. Baade Lange og Ludvig have besøgt mig idag, og Bine og Hanne have sendt mig Kager. –

The Dove's Portrait maatte jeg aflevere idag til Eiermanden Ludvig; det var haardt at skilles fra det; hun var saa nydelig derpaa. Han meldte Intet om hende, uden at hun havde aflagt en Visit derude igaar.

27/12. Jeg har i de sidste Dage ikke været rigtigt fornøiet, skjøndt jeg Lykkeligt og vel er bleven færdig med min Scarlatine og kun har faaet en stærk Snue, fordi jeg gik saa tidligt ud; men det, jeg har lidt af er et psykisk Onde, nemlig Frygt for at jeg ikke kommer herind paa Hospitalet. Der er hændet den Ubehagelighed, at der er indkommen 6 Ansøgninger paa 5 Pladser og følgelig gik det ud over mig. L. Jacobsen, der var den yngste, som søgte, henvendte sig rigtignok – efter Anmodning – til Direktionen med et Andragende om faae sin Ansøgning tilbage, men for det første er det vel tvivlsomt om de bevillige dette Andragende og dernæst ligesaa tvivlsomt om de tage mig til Naade og ansætte mig som Candidat. Det vilde virkeligen være meget sørgeligt for mig om jeg ikke kom ind igjen.

Jeg har faaet mange Julepresenter denne Gang, saaledes et Par Guldknapper til Manskjetterne og en Tegnebog med Broderi i rimeligvis fra Emma; desuden en Mængde Smaasager. Idag kom V. A. fra Lyngby og medbragte et meget smukt lille Hus forfærdiget af Frøk. Thomassen; det var en net Foræring.

10/1. De sidste Dage have været rige paa Begivenheder. For det Første synes det som afgjort, at jeg forbliver her paa Hospitalet. Jacobsen trækker sig tilbage og Direktionen udnævner. Saaledes lykkedes det mig altsaa – skjøndt med en Del Besvær – at undgaae at blive afskaaren fra en videre videnskabelig Udvikling. Det var en negativ Gevinst; mon jeg vil kunne bringe noget Positivt derudaf.

For det Andet har jeg fornyet Bekjendtskabet med the Dove, og som det synes vil dette have alvorligere Følger. Da vi nærmede os d. 3., indfandt Hanne sig hos mig og kom efter nogen Talen frem og tilbage med sit Forslag: at gjøre et Selskab for unge Mennesker; men det var et vidt Omfang Begrebet Ungdom fik; dertil regnedes Fr.Kromphard, Emma P., Emma Gy. og Evertsen, Bine og Lange, foruden den veritable Ungdom the Dove, med Broder William, Frederik E. og Holger; paa Overgangstrinet stod Fr. Ryge. Jeg var strax ikke tilbøielig til at ville komme og undskyldte mig med, at jeg havde Vagt, hvad der da ogsaa var Tilf., i og med at jeg ikke vilde see the Dove mere, for ikke at blive nødt til at forlove mig; dette sidste Argument imødegik Hanne paa det Kraftigste og fremkom med et Moment, som i høi Grad forbausede mig; hun erklærede nemlig, at jeg burde see the Dove, thi man kunde jo ikke vide,

om hun ikke kunde gaae og faae Skrupler over at jeg saa pludseligt trak mig tilbage; jeg maatte huske paa, at hun var syg; derfor havde hun bedet mig om at komme, men nu kunde hun jo gaae og blive daarligere.

Ligeoverfor et saadant Argument, der fuldeligen oplyste mig om the Dove's Følelser – og jeg kan vistnok være temlig sikker paa, at Hanne ikke feiler i den Retning, maatte jeg bøie mig og Selskabet kom istand. Der var gjort særdeles Meget fra Hannes Side og det gik forholdsvis meget godt. The Dove kom sent og vilde knapt see til mig ved Ankomsten, men det bedrede sig snart; jeg viste min smukke lille Villa, jeg havde faaet fra Fr. Thomassen, jeg vilde gjøre Fr. Ryge Foræringer af ægte forgyldte vestindiske Frugter, jeg trakterede med chateau de Potosi fra Andeskæderne (Bolivien) o.s.v.; der blev leget, dandset og the Dove saae nydelig ud. Om Aftenen fulgte jeg hende hjem og havde hende under Armen med Broderen ved Siden af. –

Denne Aften var gaaet meget behagelig og the Dove havde vundet yderligere Terrain, men angaaende hendes Følelser havde jeg den Aften kun kunnet dømme meg. Lidt. Det forbausede mig derfor i høi Grad ved at træffe the Dove ude hos Hanne i Lørdags; det var en Overraskelse! Hun var der ganske alene; Broderen var gaaen lige nu. Jeg havde der rigtig Leilighed til at tale med hende, og jeg nærer aldeles ingen Tvivl mere om hendes Følelser. Dem har hun vist paa en aaben Maade. Hun lod sig meget let overtale til at blive og Ludvig maatte næsten minde hende om at gaae. I Samtalens Løb spurgte jeg hende om hun ikke vilde have en lille Foræring fra min vestindiske Tour; først sagde hun Nei!, men senere vilde hun dog gjerne see den, hvilket

jeg naturligvis afslog; noget „Ja” svarede hun ikke; jeg vil som Følge heraf lade denne Sag i Beroe og ikke minde hende om den. —

Til Havfruen har jeg sendt alle Brevene, samt de forskjellige Smaagjenstande tilbage samt et Brev, hvori jeg sagde hende Farvel og bad hende at modtage Ankeringen og mit Portrait, imod at hun sendte mig sit Portrait; jeg var maaske lidt vel pathetisk, men haaber ogsaa, at det skal være sidste Gang, jeg skriver. Til Emma har jeg ligeledes skrevet om at faae mine Breve tilbage for at brænde dem, men har endnu ikke modtaget dem.

16/1. Min Ansøgning er bleven bevilliget og jeg er følgelig Candidat for 2 Aar. 2 herlige Aar skal jeg altsaa tilbringe; 2 Aar, der maa betragtes som Afslutningen af mit Ungdomsliv; i hvilke jeg skal leve for mit Studium og mine aandelige Interesser, og i hvilke jeg skal sværme for the Dove. Ja, jeg stoler fast paa, at jeg skal føle mig tilfreds og fornøiet. For Øieblikket optager the Dove mest mine Tanker; men det synes som om hun ogsaa beskæftiger mange Andres.

Hannes Virksomhed skal, ifølge en skriftlig Beretning fra Emma P. være meget stor; hun er vred paa V. A., som hun mente modarbejder hendes Planer; hun har givet Emma P. et Vink om, at hun ikke maa fraraade mig Forlovelse; hun har selv ved enhver Leilighed taget mig kraftigen i Skole. Igaar var jeg derude tilmiddag og for første Gang lykkedes det mig ganske at undgaae at tale om the Dove. I Dag er det en Fridag, idet jeg har 3 Dage Vagt og hver 4de Dag fri; jeg har intet Væsentligen foretaget og følgelig [har] Tanken havt Leilighed til at beskæftige sig med the Dove, og den har heller ikke

undladt det. Hvor gjerne vilde jeg ikke have seet hende eller tilbragt Dagen i hendes Selskab; forgjæves var jeg 2 Gange paa Langelinie og 2 G. i store Kongensgade; jeg opdagede intet Spor af hende. Det er næsten muligt, at hun har benyttet det gode Veir til at gaae til Vesterbro; Skade at jeg da ikke gjorde det Samme, istedenfor at sidde hjemme og vente forgjæves paa V. A. – Jeg har skrevet til August idag og underrettet ham halvt om halvt hvad der var at vente i Retning af en mulig Forlovelse.

Oversigten over forrige Aar i Indtægter og Udgifter giver: Indt. c. 1120. Udg c. 520; deraf 122 til Forøringer c. 150 til Klæder og Skomager, til Bog afgives c. 550 (i den staar altsaa 800).

1/2. I Søndags var Familien K. ude hos Hanne; jeg havde den Dag Vagt paa Stiftelsen og skulde have min naturlige Forretning; men jeg kunde ikke modstaae Lysten og gik efter Stuetid ud til Hanne. Skjæbnen var den Dag slem ved mig; der kom en mig passende Pat., og man sendte Bud efter mig ind paa Hospitalet, Levy indfandt sig selv og ventede min Ankomst; men forgjæves; jeg kom ikke før Kl. 1½ netop som Konen fødte. Den næste Morgen ventede jeg mig en alvorlig Reprimente, men den udeblev ganske. –

Hannes Selskab var naturligvis fra det selskabelige Standpunkt fuldstændig mislykket, hvilket gav Ludvig Anledn. til paa Hjemveien at anstille alvorlige Betragtninger over Hannes Mani for Selskaber. The Dove var som sædvanlig meg. elskværdig; hun havde anlagt sig en ny Frisyre, der klædte hende godt. Efter Bordet passerede vi en Del sammen, men der blev slet ikke hentydet til den Present, jeg talte om, jeg havde medbragt fra

Vestindien. Den næste Dag (igaar) sad jeg i Vinduet og saae hende passere med sin Moder, hvorpaa jeg ihast iførte mig de nødvendige Klædningsstykker og gik efter. I Nærheden af Kongensnytorv indhentede jeg dem og fik mig nu en lille Passiar, medens jeg fulgte dem op i Vimmelskafte. Hun saae ved Dagskjæret meget bleg ud og havde disse matte chlorotiske Øine. Hun gik meget langsomt; men var ganske livlig og holdt Conversationen godt vedlige.

5/2. Igaar kom der Brev til mig fra van Brakle. Det indeholdt foruden nogle eiendommelige og meget beskædnede Betragtninger af ham ellers intet Væsentligen. Mathilde havde skrevet et Par Ord med, der fuldkomment svarede til hendes Person.

Jeg sidder hjemme iaften, uagtet det er Søndagafte og uagtet jeg kunde tilbringe Aftenen forskjellige Steder; men dertil har jeg ingen Lyst; jeg er ikke glad og paa den anden Side er jeg dog glad. Sagen forholder sig saaledes: Paa Tirsdag (d. 7) er det the Doves Fødselsdag og Ludvig og Hanne ere i den Anledning inviteret ind til Familiefesten, men jeg er det ikke; skjøndt jeg næsten havde ventet det og jeg troer baade Hanne og Ludvig havde ventet det Samme. Jeg er ganske vist noget skuffet og følgelig iaften noget traurig, thi nu vil jeg ikke for det Første kunne faae the Dove i Tale; paa den anden troer jeg det vil virke gavnligt paa mig ikke at faae hende at see eller at blive introduceret i Familien. Jeg har aabenbart ikke tiltalt Forældrene og de ville derfor helst holde mig borte – saaledes ræsonnerer jeg, naar jeg rigtigt er i det mørke Lune; men rimeligere er det vel, at de betragter Bekjendtskabet for at være for nyt til strax at føre det videre.

19/2. Jeg er saa doven til at skrive uagtet der er god Tid og god Anledning til at gjøre det. Der er nemlig foregaaet en Begivenhed paa mit Liv, uagtet den synes saa ligegyldig. For nogle Dage siden gaaer jeg en Dag ind til Lundbergs for at hilse paa Emma der. En af de foregaaende Dage havde Fr. Kromphardt spurgt mig om jeg ikke kom til Bøvings, hvortil jeg til hendes Forundring svarede, nei! Grunden til at hun kom med dette Spørgsmaal maatte Emma kjende og derfor bad jeg hende om at sige mig den. I Begyndelsen vægrede hun sig, men da Annette ogsaa tilraadete det fortalte hun mig følgende Historie. Hos Kromphardts kommer der en vis Skræder X; hos denne Skræder X tjener en vis Pige y. Denne Pige y havde i forrige Vinter tjent hos Bøvings, medens Følgende var skeet. En Dag var der Selskab og en af Herrerne – rimeligvis for at sondere the Doves Følelser, eller muligen fordi han ikke var bedre vidende – var pludselig gaaen hen til the Dove og fortalt hende, at der var kommen Efterretning fra Vestindien om at jeg var død. – Denne uventede Efterretning angreb saaledes the Dove, at hun besvimed!! Nu kan jeg bedre forstaae Bøvings Ord, „at han vidste, at jeg ikke var hende ligegyldig.” Denne uventede Meddelelse har modnet den Beslutning hos mig, at søge at komme i hendes Familie og maaske inden kort Tid at foretage et mere afgjørende Skridt.

Noter

SIDE 11

Kaptajnløjtnant E. Krieger, Emil Francois (1819-1892), var blevet kadet 1830, var på togt til Island, Guinea og Vestindien 1846-47, deltog med et landgangskompagni i kampene efter slaget ved Bov 1848, blev premierløjtnant 1848, kammerjunker 1850, kaptajnløjtnant 1859, kaptajn 1868, kommandør 1868, kammerherre 1869, kontreadmiral 1880, afsked 1884.

Løjtnant Schmidt, Ludvig Frederik (1823-1869), var blevet kadet 1836, var på togt 1843-44 til Sydamerika og til Vestindien 1853-54, blev løjtnant 1858, var næstkommanderende i »Fylla« 1863-64, blev kaptajnløjtnant 1865, kaptajn 1868, døde under togt til Vestindien 14/11 1869 og er begravet på St. Croix.

Løjtnant Berentzen, Alexander Christian Riber (1830-1902), var blevet kadet 1843, havde tidligere været i Vestindien 1848-49 og været i fransk tjeneste 1857-60, blev udnævnt til løjtnant 1858, kaptajn 1868 og tog sin afsked 1870, fik 1886 karakter af kommandør.

Løjtnant Garde, Carl Adolf (1834-1911), var blevet kadet 1848, deltog i kampen ved Eckernførde den 5. april 1849, udnævnt til løjtnant 1858, premierløjtnant 1868, kaptajn 1873, kommandør 1885, fik afsked 1897 med kontreadmirals karakter.

SIDE 12

Kunzen, Carl Frederik (1800-1872), udnævntes i 1840 til rege-

ringsråd for de dansk-vestindiske øer og 1842 til justitiarius i den vestindiske regering indtil denne ophævedes d. 3. januar 1849. 1857 blev han overdommer i den vestindiske landsoverret og var fra 5. juni 1861 medlem af kolonialrådet for de dansk-vestindiske øer til sin afsked d. 30. april 1867.

Basinet er en lokal betegnelse for byen Christiansted på St. Croix, medens Frederiksted, der ligger vestligst på øen, kaldes *Vestenden*.

Hansen, Hans Henrik (1832-83), var læge på Christiansø 1862-63, hvorefter han blev praktiserende læge på St. Croix og i 1866 på St. Thomas.

Magens, Carl Rode (1812-73), var tidligere major og udnævntes 1. marts 1864 til kgl. kasserer på St. Croix og fuldmægtig ved guvernementet.

SIDE 13

Nelstrup, Henry Christian (1829-95), ejede plantagen »Rust up Twist« på St. Croix og siden »Canegarden«, blev 1855 gift med Maria Angelica f. Bilthorn (f. 1836). I 1864 havde de døtrene: Florence (f. 1861), Helene (f. 1863) og Maria Angelica (f. 1864).

SIDE 14

Borck, Peter Frederik Keutsch (1811-83), var født på St. Croix og blev overlæge ved garnisonen på St. Thomas 1859. Han havde en datter, Hilda, samt en anden datter, der var i København.

Erichsen, Christian Frederik, var ligeledes født på St. Croix (f. 1827) og praktiserede som læge på St. Thomas fra 1852-1872. Han blev 1853 gift med Nina Charlotte v. Holten (f. 1829). De havde tre børn. Den ældste var datteren Angelica.

SIDE 15

Jacobsen, H. C., var tidligere skibskaptajn og siden hospitalsforstander på St. Thomas. Hans kone var f. Schousboe. De havde en datter, Emma Dorthea (f. 1849).

SIDE 16

Tikjøb, var inspektør ved hospitalet og fuldmægtig i magistraten. Han var ugift.

Berggreen, Rudolf Frederik, var fuldmægtig på byfogedkontoret på St. Thomas. Han var gift med Vilhelmine Marie f. Heichelmann.

SIDE 17

Gad, Lars Casper (1804-73), rejste med sin onkel, etatsråd Pram, til Vestindien, hvor han den 31/12 1840 blev prokurator ved alle over- og underretter på de vestindiske øer. Han var gift 1834 med Charlotte Amalie Schønheyder. De havde en datter, Henriette Louise Gad, »Jette« (1835-68), en søn, Morten Smith Gad, der tog lægeeksamen i København 1864 og derefter fik praksis på St. Thomas, samt en søn, Carl Gad.

Stakemann, Johannes August (1805-91), var underdommer og politimester i Christiansted på St. Croix.

Louisenbøj er et bjergparti, der ligger umiddelbart nord for byen Charlotte Amalie på St. Thomas.

Stereoskop. Et stereoskop var et apparat, hvori anbragtes to billeder af samme motiv set under lidt forskellige vinkler. Når man gennem nogle øjenhuller så ind i stereoskopet faldt billederne sammen til et billede, der fik en særlig rumvirkning og dybde.

SIDE 18

Crabbe Island ligger vest for St. Thomas og hører til den øgruppe, der er knyttet til den dengang spanske ø Porto Rico.

Dens spanske navn var *Isle de Vicques* og på øen ligger byen *Isabel Secunda*. Øen havde ingen naturlige havne.

Rotbe, Louis (1811-71), var i 1863 blevet viceguvernør for Dansk Vestindien.

Monsanto, Abigael Zebia Mendes (f. 1850), må være datter af den omtalte Monsanto. Hun blev 1879 gift med købmand W. C. Michelsen, og en anden datter, Clara Henriette, blev 1889 gift med planter Fritz Danielsen.

SIDE 19

Vreques er en lokalitet på Crabbe Island.

«*Noli me tangere*» betyder: rør mig ikke.

SIDE 21

Zeuthen-Bang, Harald (1830-65), var politimester og ugift.

SIDE 23

somatisk betyder legemlig.

SIDE 24

Spanien regeredes på denne tid af dronning Isabella II af slægten Bourbon. Hun var kommet på tronen i 1833, men blev i 1868 fordrevet fra Spanien og døde 1904.

SIDE 31

Messen er ombord i et krigsskib det sted, hvor samtlige officerer spiser og iøvrigt kan opholde sig sammen i deres fritid.

SIDE 32

Prætorius, Carl Stephan Heinrich (1822-1907), var købmand på St. Thomas og medlem af kolonialrådet.

Haagensen, Marie Louise, var datter af kaptajn Hans Haagensen.

Fru Stenersen var søster til læge Chr. Fr. Erichsen. Hendes mand boede i Sydamerika.

Fru Krebs, Marie Juliane (1844-1900), var gift med læge Peter Ludvig Krebs (1839-69) på St. Croix.

Schousboe, P. W. (1809-73), var købmand og skibskaptajn i Frederiksted og stedlig repræsentant for firmaet »Moses & Søn, G. M. Melchior«. Han var far til købmand i Frederiksted Otto Hermann Schousboe (1844-1913), der havde døtrene Petrine og Caroline.

Riise, A. H. (1810-82), var gift med Henriette f. Worm. Han var apoteker på St. Thomas og kongevalgt medlem af kolonialrådet på St. Thomas og St. Jan. De havde 12 børn, heriblandt 4 døtre: Harriet, Josephine, Alice og Marie Louise.

SIDE 33

Borck, Hilda, var datter af overlæge P. F. K. Borck på St. Thomas.

Hjernøe, Hermann Meyer (1823-77), blev i 1863 prokurator på St. Thomas og medlem af kolonialrådet. Han var gift med Petrine Wilhelmine Marie f. Schousboe (1837-1911), datter af P. W. Schousboe.

Nissen, Ludvig Theodor (1832-67), var blevet cand. jur. 1858 og i 1862 guvernementsfuldmægtig i Vestindien. I 1864 blev han politimester efter Zeuthen-Bang.

Hicks, James Henry, var købmand på St. Thomas og gift med Jacobine Elisabeth f. Magens. De havde døtrene: Marie Henriette Elisabeth (f. 1830), Anna Louise (f. 1838) og Julia (f. 1840).

SIDE 37

van Brakle, Samuel William (1821-1900), var i 1862 blevet præsidentskabssekretær og bogholder på St. Thomas og St. Jan. Han var gift anden gang med Caroline f. Jensen (1825-93) og blev i 1869 virkelig justitsråd samt i 1889 kammerherre. Han havde en datter, Mathilde, der døde

1877 af brystsyge 22 år gammel, og en søn, George William Olaf Rye van Brakle.

Lund, kan muligvis være J.J. Lund, der var købmand på St. Croix. Han erhvervede 1857 plantagen »Annaberg & Shannongrave« og i 1858 plantagen »Greenquay«, men gik fallit i 1867.

Ulstrup, Jens Viggo (døde 1869), var postmester på St. Thomas.

Hasing, Caspar Sophus (1835-66), var cand. polyt.

SIDE 39

Barbotolemy er en ø i de små Antiller, der ligger øst for de dansk vestindiske øer.

SIDE 41

belophobagtigt væsen er et lysende og let væsen.

SIDE 42

«Slangen på kraven» var lægemærket, der sad på kjolekraven.
Haagensen, Hans, var kaptajn og bogholder på St. Thomas, senere bankkasserer. Han var gift med Sarah Julia f. Magens. Deres børn var: Johannes Julius Magens Haagensen (f. 19/3 1841), Maria Louise Haagensen (f. 27/12 1844), August Emil Hudson Crooker Haagensen (f. 22/9 1856) og Frantz Arnold Knuthsen Haagensen (f. 10/9 1859) samt døtrene Josephine og Alice.

SIDE 44

Steamen betyder dampen.

SIDE 46

Igler anvendtes til at suge betændelsen ud af svulsten.
«for jeg crepitation» kan oversættes: erfarede en knasende lyd.

SIDE 47

Thorsen, Th., var løjtnant i den vestindiske hærstyrke.

SIDE 51

»*pbtbisis*« betyder tuberkulose.

Spunnsflag er et flag uden nogen afmærkning i.

SIDE 53

Daguilard, M. L. (1799-1869), var købmand. Han havde flere døtre: Emely (f. ca. 1829) og Felicité (f. ca. 1831) var ugifte, og Josephine (f. ca. 1836) var gift med planter Andrew Lang jun. (f. ca. 1823 i Skotland), medens den yngste, Sidney Anne, også var ugift.

»*en bekendt mand*« er et gl. udtryk for en slags lods, der kan hjælpe i ellers ukendt farvand.

SIDE 56

Finkenettene er lange malede sejldugsposer, der på orlogsskibe hænger langs rælingen hele vejen rundt. De anvendtes om dagen til mandskabets køjer og kunne under kamp yde en vis beskyttelse mod fjendtlige geværkugler.

»*stikke to favne*« betyder, at der er to favne fra vandlinjen til kølens underkant.

»*2 Favne Vand*« angiver dybden på stedet. 1 favn er 1,6242 meter.

SIDE 58

Pilot er det samme som lods.

Den omtalte krig var den stadige borgerkrig, der fandt sted mellem øens beboere og spanierne.

SIDE 61

Caracas er en by i Venezuela, som »Fylla« på sit tidligere togt havde besøgt.

Mayaguez er en by liggende på den vestligste ende af øen Porto Rico.

SIDE 62

Falbe, Alfred, var købmand i Mayaguez.

SIDE 63

En monstrans er en kunstfærdig udført beholder, hvori alterbrødet, hostien, bæres.

SIDE 65

St. Juan er den største by på Porto Rico. Den ligger på nordsiden af øen.

SIDE 71

«*tage reb ind i sejlene*» betyder, at man med nogle korte reb, der sidder på sejlene, snører en del af sejlet sammen, så sejlets overflade bliver mindre. Dette gøres i hårdt vejr, da en stor sejlsføring ellers kunne få skibet til at krænge så meget over, at det kæntrede. Til gengæld er det nødvendigt at have noget sejl, da man ellers ville miste muligheden for at kunne styre skibet.

«*den ene byge kom værre end den anden*». Med en byge forstås her et stærkt vindstød, der får skibet til at krænge over.

SIDE 75

Knudsen, Adrian Benoni Bentzon (1806-79), tog lægeeksamen 1830, blev garnisonslæge på St. Croix med bolig i Christiansted fra 1847-1879. Han var 1855 blevet overlæge for den vestindiske hærstyrke med rang af kaptajn. I 1833 var han blevet gift med Susanne Elisabeth Miller (1811-1902).

SIDE 76

Hvid, Victor Carelius (1831-1904), var forvalter og hospitals-

forstander på St. Croix. Han var 1856 blevet gift med Nicoline Augustine Blom f. Andersen (f. 1825).

«*congestion*» er en ophobning af blod i organet, der i dette tilfælde er forbundet med vindkolik.

SIDE 77

Bebagen, William Gysbert (f. 1824), var købmand i Christiansted og 1851 gift med Jane Roebuck (f. 1830).

SIDE 79

Mesanmasten er den agterste af masterne på fregatten.

Rosenkrantz, Anton Verner, baron (1817-94), var kaptajn i den vestindiske hærstyrke og blev i 1872 kompagnichef på St. Thomas. Han blev 1857 gift med Jane Marie Antoinette Scott (1841-1902), der var født i London og datter af en engelsk admiral, der havde plantage i Vestindien.

SIDE 80

v. Holstein, C. Christian Frederik, var kaptajn, kompagni- og fortchef, blev 1848 gift med Sarah Eliza Chabert. Deres søn, Niels Rosenkrands Waldemar v. Holstein, var født d. 11/9 1850.

Frk. Babneberg, Emmy (1846-93), var datter af prokurator Niels Anton B. (1812-65), blev senere gift med Mathias Andersen (1841-1919), der var dommer på St. Thomas og siden borgmester og byfoged i Assens.

SIDE 81

Aagaard, Andreas Jacobi Crucau (1803-76), tog lægeeksamen 1829 og praktiserede i Frederiksted på St. Croix fra 1831, blev landfysikus på St. Croix 1847 med bolig i Christiansted og justitsråd 1860. Han var ugift.

SIDE 82

Falderebstrappen er en trappe, der fires ned langs skibssiden med trin vinkelret ud fra skibssiden og derfor nem at gå på.

SIDE 97

«*Kick-in-die-Welt*» er et tysk udtryk for grønskolling.

SIDE 98

«*Historien om Monte Cristo*». Wiinstedt henviser her til Alexander Dumas (1803-70) berømte roman »Greven af Monte Cristo«, der udkom 1844-45. Monte Cristo er en italiensk ø i Det Thyrrenske Hav med ruiner af et benediktinerkloster, som blev ødelagt i 1673.

SIDE 100

«*Claret*» er en engelsk betegnelse for rødvin.

«*Rencontre*» betyder møde eller sammenstød.

«*dyspeptiske*» betyder vanskeligheder med maven.

SIDE 101

Bügel, Caspar Peter Daniel (1825-64), blev sekondløjtnant 1845 og forflyttedes til de vestindiske hærstyrker 1848, blev kaptajn 1860, kom siden til Danmark, blev såret på Als og døde 30. juni 1864 på Sundbjerg lazaret. Han var 1850 blevet gift med Laura Holm. Deres søn, August Anton Daniel Bügel (1853-93), blev læge 1878.

SIDE 102

Cap Clear ligger i det sydvestligste hjørne af Irland.

Queenstown er havnebyen, der ligger ved indsejlingen til byen Cork i det sydvestlige Irland.

SIDE 103

«*store bører*». Det er ikke klart, hvad der menes.

«*skotter*» er plankevægge.

SIDE 104

»*slingrebrædt*« er opstående lister sat på bordene for at servicet ikke skal glide ud over bordkanten, når skibet slingrer.

SIDE 105

Prinsesse Alexandra var datter af den danske konge Christian IX og gift med kronprins Edward, prins af Wales.

SIDE 107

»*Ulex*« hedder på dansk Tornblad og hører til ærteblomstfamilien. Det er en busk med gule blomster.

SIDE 108

»*convicts*« betyder straffefanger.

SIDE 109

»*Fingerbath*« må betyde, at man skyllede fingrene i dertil anbragte skåle.

SIDE 111

Cap Rath ligger på det nordøstligste hjørne af Irland.

SIDE 112

Skye er den største af øerne, der ligger nær Skotland.
Pentlandstrædet ligger mellem det nordligste Skotland og Orkneyøerne.

SIDE 113

Skotland Firth er et andet navn for Pentlandstrædet.
Dybbøl skanser blev stormet af prusserne den 18. april 1864.

SIDE 117

The Dove betyder duen og bruges af Wiinstedt som et kælenavn for Fanny Kehlet.

SIDE 119

van Dockum, Carl Edvard (1804-93), blev kadet 1815, premierløjtnant 1828, kaptajnløjtnant 1840, kaptajn 1847, kommandørkaptajn 1852, kontreadmiral og gesandt i London 1857-60, var chef for blokadeeskadren i Østersøen 1864

med fregatten »Sjælland« som flagskib, blev marineminister 1866-67, kommandør 1868, admiral 1868, afsked 1874.

• 3 gange til vejrs« og » 2 timer i vantet« var disciplinære straffe, der bestod i at skulle klatre op ad vantet på den ene side af masten og ned på den anden side, og den anden straf bestod i at skulle opholde sig i vantet i 2 timer.

vant er tove, der støtter masterne og er spændt ud til skibets sider.

SIDE 122

Rønne, Andreas Martin Wilhelm (f. 1838), havde forinden som overstyrmand i handelsskibe sejlet på både Grønland og Vestindien, udnævntes d. 4/3 1864 til månedsløjtnant og var med »Fylla« fra 15/4 til 19/9 1864, tog sin afsked 1/11 1864.

Sibm, Hans Carl (1838-1882), havde tidligere som matros sejlet på både Ost- og Vestindien, udnævntes den 5/12 1863 til månedsløjtnant og var på »Fylla« fra 15/4 til 27/7 1864, tog sin afsked 1/9 1864.

• *Skruefregatten »Sjælland«* var løbet af stabel 1858, havde i 1864 30 stk. 30 punds kanoner, 8 stk. 18 punds kanoner og 4 stk. 12 punds kanoner. Pund angiver vægten af de kanonkugler, kanonen anvendte. Skibets chef var orlogskaptajn H. H. S. Grove. Kontreadmiral van Dockum var ombord på »Sjælland« som eskadrechef.

Krydstoppen er toppen af den forreste mast.

• *Dannebrog«*, orlogsskib, var løbet af stabel 1850, men ombyggedes 1862 til en panserklædt korvet (fregat), var i 1864 armeret med 14 stk. 60 pund kanoner, 3 stk. 18 pd. riflede kanoner, skibets chef var orlogskaptajn F. Paludan.

- *Tbor*•, skruekorvet, løb af stabel 1851, var armeret med 14 stk. 30 punds kanoner, skibets chef var kaptajnløjtnant A. R. Hedemann.
- *Absalon*•, panserskonert, bygget i England, kom til Danmark 1862, var armeret med 1 stk. 60 punds kanon og 2 stk. 5¼ tommer riflede kanoner. Målet i tommer angiver løbets indvendige diameter, skibets chef var kaptajnløjtnant O. A. K. Wilde.
- Wilde*, Otto Alexander Klemme (1815-1896), blev kadet 1828, premierløjtnant 1847, kaptajnløjtnant 1855, fik afsked med kaptajns karakter 1868, og fik karakter af kommandør 1874.

SIDE 123

Jasmund er en lokalitet på Rygen.

- *ligge beldrejede*• vil sige, at man sejler med meget få sejl for at ride stormen af.
- *Forgafsen*• er en slags bom med en klo i den ene ende, der griber om masten. Den sidder på den forreste mast til at udspile og bære gaffelsejlet.

SIDE 126

- *Grille*• var et mindre preussisk skib på blot 3 kanoner. Det var under kommando af premierløjtnant Uffers.
 - *Armstrongere*• er betegnelsen på kanoner bygget af firmaet Armstrong i England.
 - Vagten*. En vagt er normalt på 4 timer.
 - *Tordenskjold*•, fregat, løb af stabel 1852, var armeret med 44 stk. 30 punds kanoner, skibets chef var orlogskaptajn C. M. Meinertz.
- Koldfeber* er en dansk betegnelse for sygdommen malaria.

SIDE 127

Tornebusken hedder på tysk Dornbusch.

Wulff, Martin Andreas Christian (1828-1894), blev kadet 1839,

- løjtnant 1858, var næstkommanderende i panserskonnerten »Absalon« i 1863 og 1864, blev kaptajn 1868, kommandør 1879, kontreadmiral 1892, fik sin afsked 1893.
- Robde*, Jens August Engelbrecht (1828-1884), var konstitueret underskibslæge 1858-1864.

SIDE 130

Bronchitis med coryza er bronchitis med snue.

SIDE 131

- Andersen*, Andreas Thorkild (1839-1898), var konstitueret underskibslæge i 1864.
- *»Diana«*, skruekorvet, løb af stabel 1863, var armeret med 1 stk. 60 punds kanon og 12 stk. 18 punds kanoner, skibets chef var kaptajnløjtnant J. C. Tuxen.
 - *»Sjællands« affære* er den tidligere omtalte træfning ved Rygen den 17. marts 1864.

SIDE 132

- *»Skjold«*, skruelinieskib, løb af stabel 1833 som orlogsskib, ombyggedes 1858 til skruelinieskib og armeredes med 58 stk. 30 punds kanoner og 6 stk. 18 punds kanoner, skibets chef var orlogskaptajn J. P. F. Wulff.
- Jessen*, Peter Constant Helmuth Ulysses (1834-1919), blev kadet 1847, løjtnant 1858, kaptajn 1869, kommandør 1884 og fik sin afsked 1897.
- Scbeel*, Preben Jørgen (1838-1900), blev kadet 1852, løjtnant 1859, premierløjtnant 1868, fik afsked 1872 p.gr. af sygdom.
- Sølling*, Ivar Norden (1841-1925), blev kadet 1855, løjtnant 1862, kaptajn 1880, var formand for Sømandsstiftelsen »Bombøbøssen« 1902-1924, fik afsked 1889 med kommandørs karakter.
- Krenchel*, Valdemar (1844-1895), var konstitueret underlæge i søctaten i 1864.

SIDE 133

Frk. Fanny. Fanny Eline Kehlet (1848-1890), af Wiinstedt også kaldet The Dove, var datter af fabrikant Chr. F. Kehlet og Eline Christine f. Black. Hun blev gift med W. E. Wiinstedt den 18. august 1870.

SIDE 134

Stormastens saling. Stormasten består af tre sammenføjede dele.

Kun den nederste del kaldes egentlig masten, medens de øvrige dele kaldes stænger. For enden af den nederste mastedel, hvor den næste mastedel (stang) er føjet til, sidder et tværbræt, der kaldes salingen.

Contusioner er indvendige kvæstelser.

Tuxen, Johan Cornelius (1820-1883), blev kadet 1834, løjtnant 1858, kaptajnløjtnant 1861, medlem af Folketinget 1864-1879, kaptajn 1868, fik afsked med kommandørs karakter 1875. 1851-1881 var han formand for Foreningen til Søfartens Fremme.

Bille, Steen Andersen (1830-1905), blev kadet 1843, løjtnant 1858, næstkommanderende i skonnerten »Diana« 1864, i italiensk tjeneste 1865-1868, kaptajn 1868, fik afsked 1882 og blev samme år kammerherre.

Mansa, Frederik Vilhelm (1794-1879), tog lægeeksamen 1818 og var stabslæge i søværnet 1845 til 17/12 1864.

SIDE 138

»chlorotiske ansigtsfarve« d.v.s. en grønlig hudfarve fremkaldt af chlorosis også kaldet jomfrusyge eller elskovsfeber, der tidligere var en almindelig sygdom hos unge kvinder.

SIDE 140

Lemvigb, Jacob Christian Henrik (f. 1838), tog lægeeksamen 1863 og var konstitueret underlæge i hæren 1864.

SIDE 141

•vide infra 20-7-64• er en henvisning til dagbogen den 20/7 1864 side 156.

Gleerup, Frederik Ludvig (1837-1869), tog læggeksamen 1863, blev konstitueret læge på Christiansø 1/8 1863 til 1/7 1864 og praktiserede i Skanderborg fra november 1864. Han blev 1863 gift med Mathilde Antoinette Pedersen.

SIDE 142

Den 5. juni er dagen for den første frie forfatning fra 1849. De følgende grundlove fra 1915 og 1953 er ligeledes fra den 5. juni.

Galeobdolon luteum er en læbeblomstret urt af døvnældefamilien. Dansk navn: Gul barsvælg.

SIDE 143

Lütken, Otto Hans (1813-1883), blev kadet 1825, premierløjtnant 1840, kaptajnløjtnant 1849, kaptajn 1857, var marineminister fra 31/12 1863 til 6/11 1865, fik afsked 1865 og karakter af kommandør 1868.

Espingoler er en art forløber for maskingeværer. Espingolen består af et antal tykke geværløb anbragt ved siden af hinanden i en gaffel. I løbene anbringes flere blykugler med krudtladning mellem hver og således forbundet, at kuglerne ved antændelse udskydes efter hinanden.

SIDE 144

Dambræt er et firkantet flag inddelt som et dambræt i 4×5 firkanter. Når det hejses angiver det, at man har et signal at afgive.

SIDE 145

Syringer er det samme som syrener.

Suenson, Edouard (1805-1887), blev kadet 1817, premierløjtnant 1831, kaptajnløjtnant 1841, kaptajn 1850, kommandørkaptajn 1855, var chef for den danske eskadre under slaget ved Helgoland den 9. maj 1864, fik 1866 afsked med kontreadmirals karakter og fik 1880 viceadmirals karakter.

• *Niels Juel*•, skruefregat, løb af stabel 1855, var armeret med 30 stk. 30 punds kanoner, 8 stk. 18 punds kanoner og 4 stk. 12 punds riflede kanoner. Skibets chef var orlogskaptajn J. L. Gottlieb. Som chef for Nordsøeskadren var Suenson ombord på »Niels Juel«.

Repetitor er et skib, der i en flåde stadig holder sig nær admiralskibet og gentager de af admiralskibet højeste signaler for at man kan sikre sig, at alle eskadrens skibe kan se dem.

SIDE 146

• *Jylland*•, skruefregat, løb af stabel 1860, var armeret med 32 stk. 30 punds kanoner, 8 stk. 18 punds kanoner og 4 stk. 12 punds riflede kanoner. Skibets chef var orlogskaptajn P. C. Holm. Det deltog i kampen ved Helgoland den 9. maj 1864, og er endnu i 1978 bevaret som museumsskib.

• *Dagmar*•, skruekorvet, løb af stabel 1861, var armeret med 14 stk. 30 punds kanoner og 2 stk. 18 punds kanoner. Skibets chef var kaptajnløjtnant G. F. V. Wrisberg.

• *Heimdal*•, skruekorvet, løb af stabel 1856, var armeret med 14 stk. 30 punds kanoner og 2 stk. 18 punds riflede kanoner. Skibets chef var kaptajnløjtnant S. Lund. Det deltog i kampen ved Helgoland den 9. maj 1864.

• *Rolf Krake*•, panserbatteri, var bygget i Skotland og ankom til Danmark 1863, var armeret med 4 stk. 60 punds kanoner i to bevægelige tårne. Skibets chef var orlogskaptajn O. C. Pedersen.

• *Holger Danske*•, hjuldampskib, løb af stabel 1849, var armeret med 1 stk. 60 punds bombekanon, 6 stk. 30 punds kanoner

- og 6 stk. 4 punds haubitser. Skibets chef var kaptajnløjtnant V. H. Købke.
- »*Hekla*«, hjuldampskib, var bygget i England og kom til Danmark 1842, var armeret med 2 stk. 60 punds bombekanoner, 4 stk. 24 punds kanoner og 2 stk. 4 punds haubitser. Skibets chef var kaptajnløjtnant C. A. Obelitz.
 - »*Freja*«, hjuldampskib, der var stillet til rådighed for søværnet i 1864. Skibets chef var løjtnant A. B. Rothe.

SIDE 148

Patologi er videnskaben om sygdomme.

»*sætte bøjle på vort anker*« d.v.s. at man for hurtigt at komme under sejl ikke gav sig tid til at trække ankeret indenbords, men lod det være og afmærkede stedet med en bøjle i anker-tovet, så det nemmere kunne findes igen.

SIDE 150

- »*Ægir*«, hjuldampskib, købt i England og ankom til Danmark 1841, var armeret med 2 stk. 24 punds kanoner og 1 stk. 4 punds haubitser. Skibets chef var reserveløjtnant Trolle. *Falbe*, Charles Vigant Monterossi (1826-1871), blev kadet 1839, løjtnant 1858, var på opmåling i Grønland 1863-1864, kaptajnløjtnant 1865, fik afsked 1866 og fik 1869 karakter af kaptajn.

SIDE 151

Bonnesen, Andreas William (1839-1916), blev kadet 1852, løjtnant 1859, kaptajn 1876, fik afsked 1891 med karakter af kommandør.

- *Vineta* er en preussisk korvet på 28 kanoner, hvis chef var Korvettenkapitän Köhler.

SIDE 155

Scylla og Charybdis. Den græske digter Homer fortæller, at

Odysseus under sin hjemrejse fra Troja bl.a. passerede et stræde, hvor der på den ene side fandtes en hule, hvori uhyret Scylla med seks hoveder sad. Hun greb seks af hans mænd og fortærede dem. På den anden side af strædet sad Charybdis, der slugte havvand med skibe og besætning, hvis man kom for nær.

SIDE 164

Ledderheumat er leddegigt.

SIDE 166

»pebet til at skaffe«. Ombord på et skib anvendes bådsmandspi-ben ofte til at annoncere en begivenhed. At spise kaldes på et skib at skaffe.

SIDE 178

Lausen, Valdemar (1834-1889), tog lægeeksamen 1862 og blev kandidat ved Frederiks Hospital fra juni 1862 til april 1865, blev dr.med. 9/11 1865 og praktiserede i Buenos Ayres 1865-1889.

SIDE 179

Cholerinen er Kolera.

SIDE 182

Djørup, Michael (1804-1876), var stabslæge fra januar 1863 til 1873.

Hillerup, Sophus Camillus (1841-1908), blev kadet 1854, løjtnant 1861, gjorde tjeneste i korvetten »Dagmar« i 1864 og fik afsked 1868.

Fødselsstiftelsen indrettedes i 1759 på Frederiks Hospital for ugifte kvinder, der her kunne føde hemmeligt. Den var tillige undervisningsanstalt for læger og jordemødre. I 1910 flyttedes den til Rigshospitalet.

SIDE 183

- Høst*, Christian (f. 1841), sejlede først som matros på Ostindien og Kina, blev styrmand 1863 og månedsløjtnant i flåden 1863 til 1864, hvor han sejlede med korvetten »Dagmar« fra den 3/1 til d. 21/11 1864.

SIDE 185

- Plesner*, Matthæus Theophilus (1828-1904), tog lægeeksamen 1863, var kandidat ved Fødselsstiftelsen sept. 1863 til august 1864, konstitueret underlæge i søværnet 11/10 1864-30/6 1866.

SIDE 188

- Schjerbeck*, Frederik Wilhelm (1839-1903), blev styrmand 1863, månedsløjtnant i søværnet samme år og gjorde tjeneste i korvetten »Dagmar« d. 3/1-2/4 og d. 29/4-21/11 1864, blev skipper 1870 og siden direktør for dampskibsselskabet »Thingvalla«.
- Buchwald*, Adolph Wilhelm (1833-1910), blev kadet 1845, løjtnant 1858, gjorde tjeneste i korvetten »Dagmar« 1864, blev kaptajn 1869 og fik afsked 1885 og året efter tillagt karakter af kommandør.

SIDE 189

- »*Gejser*«, hjuldampskib, løb af stabel 1844, var armeret med 2 stk. 60 punds bombekanoner og 6 stk. 18 punds kanoner. Skibets chef var kaptajnløjtnant W. C. L. Jacobsen.

SIDE 190

- Møllertz*, Camillos (1804-1875), tog lægeeksamen 1828 og var overlæge ved Søværnets Hospital 1853-1867.
- Koch*, Hans Henrik (1836-1903), blev kadet 1850, løjtnant 1858, gjorde tjeneste på »Jylland« 1864, blev kaptajn 1873,

kommandør 1885, kontreadmiral 1893, viceadmiral 1897 og fik afsked 1899.

Marcher, Henrik Jørgen (1836-1867), blev kadet 1850, løjtnant 1858, gjorde tjeneste på »Jylland« 1864, døde 1867. —

Scabies er Fnat.

SIDE 192

Dablerup, Edouard August (1812-1882), tog lægeeksamen 1835, var læge for kong Christian VIII fra 1843, blev professor 1848 og overlæge ved Frederiks Hospital 1860-1873.

Direktionen for Frederiks Hospital var:

Hansen, Carl Peter Mathias (1803-1879), tog lægeeksamen 1827, professor 1852, etatsråd 1864.

Rørbye, John (1801-1874), tog lægeeksamen 1826, professor 1852.

Bang, Oluf Lundt (1788-1877), tog lægeeksamen 1808, professor 1821, universitetsrektor 1824-25, etatsråd 1836 og medlem af direktionen for Frederiks Hospital 1841-1874.

SIDE 194

Krebs, Axel Klingberg (1840-1913), var konstitueret underlæge i hæren 1864 og konstitueret kandidat ved Frederiks Hospital 1866.

Stage, Georg Gottlob (1839-1930), tog lægeeksamen 1863, var konstitueret underlæge i hæren 1864 og kandidat ved Frederiks Hospital januar 1865 til december 1866.

»*pbtisisk anæmi*« er en tuberkuløs blodmangel.

Jacobsen, Ludvig (1840-1892), tog lægeeksamen 9. januar 1864, var underlæge i søværnet 1864 og kandidat ved Frederiks Hospital fra december 1864 til maj 1867, praktiserede fra 1870 som læge i København.

Strøyberg, Johannes Baagøe (1838-1924), tog lægeeksamen januar 1863 og var kandidat ved Frederiks Hospital fra september 1863 til april 1865.

Grønbech, Sophus Emil (1838-1865), tog lægeeksamen januar 1864, var kandidat ved Frederiks Hospital fra september 1864, praktiserede i Christiansted på St. Croix fra april 1865 og døde her den 29/9 1865.

SIDE 195

Tcherkesser er et asiatisk folkeslag.

SIDE 199

-Typhoid feber- er det samme som Tyfus.

-Scarlatine- er skarlagensfeber.

EN MARINELÆGES DAGBOG

I VESTINDIEN

OG VED ØSTERSØESKADREN

indgår i memoireserien *Mennesker og minder*,
udsendt af Lademann Forlagsaktieselskab København,

€ 1979

Bogen er grafisk formgivet af Freddy Pedersen,

sat med Janson Antikva og trykt i

Poul Kristensens Bogtrykkeri, Herning.

Forlagsredaktion: Bent W. Dahlstrøm.

Udgivet med støtte af Lademanns Fond.

ISBN 87-15-06954-0